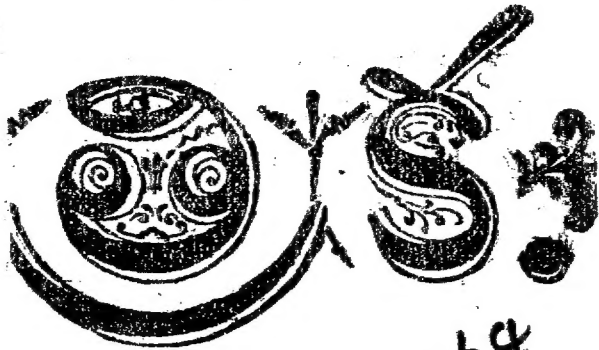

వి డి ప త్రి క 1-కి 0-1-6
Telephone No. 544.

బ డు ను. 310964

తేది శుక్రవారము { No. 138
శి ౧౪. సంచిక ౧౩౮

మంచిమందు

టి మాది కొనిన మోసముగలుగదు.

ప్పులకు నంజీవివంటిది

తుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
కారములను తొలగించి బహుమున
లిగించును. నొక్కలు తీసివేసును.
లలో కూడి వాడుచున్నారు.

—0. ప త్రియింట నుండదగినది

(953) వెల్లింగ్టన్ సినిమా

6.9.24 శనివారమునుండి 12 9.24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6.15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9.30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8.15 కూడ గలదు.
8-వ వారము-8 భాగములు. యూనివర్సల్ గార్నియన్ సినిమా

“ది బీస్టు ఆఫ్ పారడైస్”

క్రూరమైన అడవిపుంగవులు ధీరులైన విల్లియం డెస్సాండ్
డి ఎల్వీ కేడెవిక్ శిశుసత్కర్మములు చూడతగినవి.
మ్యాను, కానిక్ కూడ చూపబడును.

ఇంపీరియల్ సినిమా
హైరోడు, తరువళికేణి

6.9.24 తేది శనివారమునుండి 12 9.24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6.15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9.30
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము 8.15 కూడ గలదు.

మ త్సేంద్ర (1565)

కాప్టన్ కిడ్డు శీరియల్, ఎడ్విఫోలో కడపటివారం

అమెరికన్ రోల్టగోల్డు రిస్టవాచి

స్వరపడు !

కొద్దిగోలకు మాత్రమే !!

అమెరికన్ రోల్టగోల్డు చేతిగడియారము. శిష్టసంవత్సర
లకు పూచీ ఇవ్వబడును. ఒకపర్యాయము రప్పించిన తెలు
ను. ధర ఒకటికి రూ 6.

పపుకొట్టా కలములకు గ్లాసునందు తయారుచేసిన నిల్బు
ఒకటి ధర అణాలు 0-5.0. ఏకలమునకు చేసిన సరిపోయి
క్రొగా వ్రాసును.

కె. ఎన్. రాధాకృష్ణ అండ్ బ్రదర్స్,

164 చై నాబజారోడ్డు మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 12-వ తేదీ శుక్రవారము

(1) ఖాన్దములు

దరియాలు బా 1-కి రు	80.0-0	మొదలు	42.0-0	వరి
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు		వరి
కుసుమ తెనాలివి ,, ప	48 గలవి	రు	14.0-0	14.8-0
నెలూరివి ,, డిటూ		రు	16.8-0	17.0-0
డిల్లీవి ,, డిటూ	45 గలవి	రు	16.8-0	17.0-0
రాగులు బా. 164 బస్తా 1-కి		రు	8.12-0	9.0-0
నవ్వులు		రు	22.0-0	24.0-0

(2) పప్పు ఖాన్దములు

కందులు బస్తా 1-కి రు	205	రు	11.0-0	రు	12.0-0
సెనగలు ,, డిటూ		రు	11.4-0	రు	12.8-0
పెసలు ,, డిటూ		రు	11.8-0	రు	12.4-0
మినుములు ,, డిటూ		రు	12.0-0	రు	16.0-0
ఉలవలు ర 164		రు	9.4-0	రు	11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి		రు	170.0-0	రు	175.0-0
నెయ్యి వ 1-కి		రు	14.0-0	రు	26.0-0
కొండాపురం వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి		రు	60.0-0	రు	62.0-0
ఇతర ప్రదేశము ,,		రు	55.0-0	రు	58.0-0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు	143	మి.కా.నూనె	186		
ఆముదమునూనె బా 1-కి		రు	190.0-0		

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి		రు	205.0-0	రు	210.0-0
కూరపసుపు ,,		రు	140.0-0	రు	160.0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి		రు	105.0-0	రు	140.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండు మణుగు 1-కి రు	45, 50				
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,		రు	60, 70		
బెల్లము బా 1-కి		రు	85.0-0	రు	60.0-0
చింతపండు బా 1-కి		రు	30.0-0	రు	49.0-0

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి వ		రు	32.8-0	రు	38.0-0
చదరం		రు	33.0-0	రు	38.0-0
రవుండు		రు	33.0-0	రు	36.0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 కులంకి		రు	78.0-0	రు	82.10-0
బంగారము, కులము 1-కి		రు	24.2-0	రు	24.10-0
సవరను 1-కి					15.6.9
ఇత్తడి బా 1-కి		రు	265.0-0	రు	272.0-0
రాగి డిటూ		రు	30.0-0	రు	305.0-0
అస్కాచక్కెర బా 1-కి		రు	40.0-0	రు	40.4-0

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణాడు 20 డిగ్రీలు		రు	78.0-0		
లొట్టికృష్ణాడు డిటూ					,,
సింహం డిటూ					,,
గుర్రం డిటూ					,,

(8) దూది

బోండా వెట్టు బారువ 1-కి		రు	320.0-0		
-------------------------	--	----	---------	--	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి		రు	9.12-0		
మధుర నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి		రు	8.7-0		
పుల్లూరు తేనుగ నెం 8 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి		రు	8.12-0		
అహమదాబాదు నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి		రు	9.3-0		
డిటూ నెం 14 డిటూ		రు	10.2-0		
హోలాపూరు నెం 20		రు	12.3-0		
జపాన్ నెం 20		రు	12.4-0		
,, ,, 40 ఏ లేబిలు అయినను		రు	15.13-0		
గోకాకు నెం 12 $\frac{1}{2}$		రు	9.15-0		
వడ్యాక్ నెం 24 $\frac{1}{2}$		రు	12.4-0		

గాంధీదైవజుడు

ధర్మన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన, కవరువిప్పి చూడకయే సరియైన భావిఫలితమును వ్రాసిపంపెదము. మీ కవరును కూడ మీకే పంపివేసెదము. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును కవరుమీద వ్రాయవలెను జాతకముయొక్క నకలు పంపిన సం. ఫలము మాసవారిగ వ్రాసిపంపుదుము. 5 ప్రశ్నలకు రు 1.0-0 వై ప్రతిప్రశ్నకు, 0.4-0 సం॥ ఫలమువ్రాయ, 2.0-0. విలాసము అంజనేయస్వామిశ్యాశీలయము తిరు త్తడి-చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టు.

[illegible]

రచితమును పట్టుకొనితనము; జంబులకు (కెట్టింగ్); పూ
ర్వము; జాన్ హోల్స్ బ్రీచిత్తము; మహాభారతము, సంపూ
ర్ణము (సంజాతీ భాషాంతరీకరణము); మేఘములలో నుండి
పడినదేవుడు (జాన్ హోల్స్); ఇర్వింగ్ రచితమును కొలంబస్
చరిత్రము; గిరిధరరచితరామాయణము (సంజాతీ); పా
రమ్యపంచకము (విల్మర్ ఫోర్స్); ప్రాచీన రోమకగితములు;
సత్యవిషయక యుద్ధములు, గిబ్బెట్స్ రోమకచరిత్రము; ఉ
ర్దూనాచకములు; భాగవతము (సంజాతీ భాషాంతరీకరణము);
బంకింకర్ కృష్ణచరిత్ర (యువేగారి భాషాంతరీకరణము); వై
ష్ణవతము కృష్ణచరిత్రము (సంజాతీ భాషాంతరీకరణము);
విల్కెగారి గీతారహస్యము (సంజాతీ భాషాంతరీకరణము); స
రస్వతీ చారిత్రము (సంజాతీ); మన సమృద్ధి
(సంజాతీ భాషాంతరీకరణము) ఈశోపనిషత్తు (అరవింద
వ్యాఖ్యానసహితము) కబీర్ గీతములు. జేకబ్ జోమెన్ రచిత
మును ఉత్తమవిషయకము; ప్రాక్రిప్ట్ ప్రిన్సిపల్స్ ట్యూనింగ్;
కథావలీ ఉపనిషత్తు (హిందీవ్యాఖ్యానసహితము); గాలిలి
యో; జ్ఞానేశ్వరి (సంజాతీ భాషాంతరీకరణము) ప్రైలోక్రిప్ట్;
సత్యార్థప్రకాశ (హిందీ); ప్రేరమిత్ర (ఇంగ్లీష్); మ్యాత
ములు; గీతావ్యాసము: నాగర్; నాథూరామరచిత గీతావ్యా
ఖ్యానము; శంకర రచిత గీతావ్యాఖ్యానము; రాజచంద్రుని తేలికలు (గ్రంథములు; మానవులు; ప్ర
పంచము (జే. బి. యర్లీ); క్రైస్తవమతమును గూర్చి నాభావ
ము (అయిర్); క్రైస్తవమతసోపానములు; నామరసద్ధాంతము
లు (సై); రవీంద్రనాథ రచితము సాధన; భానురచితో
పనిషద్వ్యాఖ్యానములు; మాక్స్ ముల్లర్ గారు ప్రకటించిన
ఉపనిషత్తులు; జ్యోతిరచితముల చరిత్రము; ప్రైలో; కాంతిశాస్త్ర
ము (భగవాన్); భారతానుబంధము (కెట్టింగ్); సగరాభి
వృద్ధి; రామానుజచరిత్రము; కన్నింగ్ హామరచితమును శిశువుల
చరిత్ర; గోకులచంద్రచరిత్రము శిశువులచరిత్ర; మాక్స్ రచితమును
శిశువులచరిత్ర; ఇస్లాంధర్మములు; క్లిడ్ రచితము సాంఘికాభి
వృద్ధి; మహాస్మృతి (బూల్); జ్యోతిరచితము (గ్రీకులు, మన
కొసగిన విజ్ఞానసంపద); దాదాచాందీగారి ప్రకటించిన అజ
ప్రత్యగీత (అరవిందము) సంఘశాస్త్రసంగ్రహము (స్వెన్సన్); సంఘ
శక్తి (మెర్వాన్); మహామృత్ సంకేతము (వాడియా); క్రైస్తవసం
కేతము (వాడియా); ఇస్లాంధర్మము (హాసన్); ప్రాచీనజాతీ
స్మృత్యుగము (మోల్టర్); హిమాలయ యాత్ర (సంజాతీ);
సీతాహరణము (సంజాతీ); బుద్ధమహావీరులు (సంజాతీ); రా
మ కృష్ణులు (సంజాతీ); మానవుడు: సిద్ధుడు; మార్గం దేయ
పురాణము (సంజాతీ); పూర్వరంగము (సంజాతీ); హజర
త్ మోహనానీ చరిత్ర చరిత్రము (ఉర్దూ); మహామృ
దుగారి స్వీయకథనము (ఉర్దూ); నాగరకతాచరిత్ర (బెర్లి);
జయజయంతులు (సంజాతీ); రవీంద్రనివాసములు (సంజాతీ);
కాంటె గాల్బూయిగారివాదము; కలాపనీకథ (సంజాతీ);
అర్థశాస్త్రము (సంజాతీ); గీతావీందము; వివిధమ
తానుభవము (జేమ్స్); మతోత్పత్తికము (హాప్స్);
రెవరెండ్ మను ఇరోసియన్ శాస్త్రము; మహారాష్ట్రధర్మము
(మరాఠీ); స్వాతంత్ర్యము: పురోభివృద్ధి; (హాప్స్); మానవో
త్పత్తికము (హాప్స్); ముక్తధార (సంజాతీ); రవీంద్ర
నాథరచితము నాకాహనీ (సంజాతీ); మహామృత్ చరిత్రము
(ఉర్దూ మాలానా పిన్రీచితము); డాక్టర్ మహామహాగారిచే
ప్రకటించిన గోరాన్; రాజయోగము (వికేకానంద); మతసమ్మేళ
నము (చంపకరాయ్ జెయిన్); ఇస్లామీమర్మములు (నికల్సన్)
బుద్ధబోధ (ఫోల్ కార్న్); బుద్ధమతమును గూర్చిన యువనాగ్
సములు (రైన్ డేవిడ్); ఇస్లామీతత్వము (అమీరాలీ); ప్ర
స్తుతమస్యలు (లాడ్); మహామృత్ (వాషింగ్టన్ ఇర్వింగ్);
భ్యావ్యాదచంజరి; సారసేనుల చరిత్ర
(అమీరాలీ); ఐరోపియ నాగరకత (బెల్); ఆర్థరూక్
(షిల్లీ); జ్యోతిరచరిత్ర (మాక్స్); సెంటెరెసా వేదాం
తము; వేదాంతము (రాజం అయ్యర్); ఉత్తరాగ్రయయన
సూత్రము; రోసి క్రూసియన్ ఆధుతములు, ప్రేటో సంభా
షణములు; ఆర్థికామ్ (ఉర్దూషిల్లీ) పురాధారితమును
శక్తి; శక్తి; భాగవతీకాత్రము.

ఈపుస్తకములన్నిటిని సేను బుద్ధిపూర్వకముగా చదివి
తనని పాతకు లాగింపవలెను. వానిలో కొన్ని ప్రయోజనరహి
తములగుటచే నిజముగ సేను కారాగారమువలెపల నుండినచో
వానిని విడిచిపెట్టవలెను. కొన్ని పరిచితులును అపరిచితులు
ను నగు స్నేహితులు పంపినవలెటచే వారయందలె యభిమానము
చేతనయన వానిని జరుపక తప్పదయ్యెను. ఎర్రనాడతెయిలు
లోని ఆంగ్ల గ్రంథాలయము అంత చెడిపోయినదికాదు. ఫ్రాంసు

రచితమును భగవద్ స్వేదములు, లూసియన్ రచితమును చంద్రా
లోకనము, జాన్ హోల్స్ రచితమును “మేఘములలో నుండి పడి
నదేవుడు” యనుగ్రంథములు వాటివాటితరహాలో అత్యుత్తమ
గ్రంథములే యగును.

ఫ్రాంసుగ్రంథ ముల్లే జకరమై, మార్క్స్ ఆరీవియస్,
సెనెకా, ఎపిక్టెట్స్ అనువారల చరిత్రచరిత్రములతో నొప్పును
న్నది. లూసియన్ గ్రంథము చక్కని యపహాస్యగ్రంథము. జా
న్ హోల్స్ అపూర్వమగునీతిని కథారూపముగ శాస్త్రబోధ కా
వించెను.

నా క్రైస్తవసాదములు చాలనుండి నా యోగ తేనెములు
యొడ నత్మంత్రేష్ట వహించుచుండిరి. ఆమెకా, ఇంగ్లాండు,
భారతదేశము మొదలగు దేశములలోనున్న క్రైస్తవస్నేహితులు
చాలపుస్తకములను జమిత్ నంపినందుకు సంతసించితిని కాని
వానిలో చాలపుస్తకములు బాగుగ లేవనిచెప్పబడు చింత యగు
చున్నది. అయినను నిజముచెప్పనిచో సేను జోషముతోనైనవాడ
నగుదును. పూర్వ చారిత్రా యజులగు క్రైస్తవులు
ప్రాసిన పుస్తకములు నా కేమియు తృప్తిని
గలేదు. యేసుక్రీస్తునకు నాకమితమైనభక్తి కలదు. నితిజోధ
ప్రపంచజ్ఞానము, త్యాగము మొదలగువానికై అయినను గౌర
వించును. కాని క్రీస్తు భగవదవతారమనికాని దేవునికతడాక్రడే
కుమారుడని కాని చెప్పి పూర్వచారిత్రా యజుల పట్టులను
సేనగీగరింపను. మరెయ్యక పుణ్యధలమును మనము పంపకాను
సిద్ధాంతమును సేను నమ్మును. అయినత్యాగము మన కావర్స
ప్రాయమే యగును. మోక్షార్థమై మనలో ప్రతివాడును శిలువ
మీద మృతినొందవలసియే యుండును. “కుమారుడు” “తండ్రి”
“పరిశుద్ధాత్మ” యను పదములను యాధ్యర్థము కలవానినిగ
గ్రహింపను. అవి యన్నియు సాంకేతిక ప్రయోగములు. పర్య
తాగ్రమున క్రీస్తు గావించినబోధను కావించబడిన సంఘటిత
వ్యాఖ్యానమును సే నంగీకరిం ప ను. నూతననిబంధనమునందు
యుద్ధములనవర్ధనము నా కెక్కడను కన్పించలేదు. ప్రపంచ
మందలి ఉత్తములపరంపరలో చేసినవాడు క్రీస్తు. ప్రైలిట్
యేసుక్రీస్తుయొక్క అసలైన జీవితచరిత్రను సేనంగీకరించను.
అందలి ప్రతిమాటయు దేవునివాక్యమే యని సేనంగీకరింపను.
ప్రాతనిబంధనమును క్రొత్తనిబంధనమును నిష్కర్మగు భేదమున్నది.
ప్రాతనిబంధనయందు గొప్పసత్యములు కొన్నియున్నను క్రొత్త
నిబంధనకు సేనొసగడి గౌరవస్థానము దాకియను. నిజమరసిన
ప్రాతనిబంధనకు క్రొత్తనిబంధన యనుబంధమును. ప్రాత
నిబంధనములను నిరాకరించి క్రొత్తవానిని అంగీకరించెట్లు
ద్యోతకమగుచున్నది. క్రొత్తనిబంధనయే దేవుని అంత్యసందేశ
మని సేనంగీకరింపను. తమసిద్ధాంతములు ప్రపంచమునందలి
ఇతరవస్తువులవలెనే యుత్పత్తికములను కలిగియుండును.
భగవంతుడుమాత్రము మాట్టలేనివాడు: అట్లయ్యెను నతనిబో
ధ మానవునిద్వారా ప్రపంచమునకు జల్లడికావలసివచ్చుటచే వెల్ల
డించు వ్యక్తియొక్క పవిత్రత అపవిత్రతల ననుసరించి యూరక
మాట్టల నొందుచుండును. కావున నాభావమును యథోక్తముగ
గ్రహింపవలెనని నా క్రైస్తవమిత్రులను క్రేయోభిలాషులను కో
రెదను. నాముఠాల్గును స్నేహితులవలెనే సేను పూర్తిగ నంగీక
రించి వారలవలెనే ప్రవర్తించవలసని వారుకొలుట సహజమని స
గౌరవముగనే నంగీకరించెదను. ఈరెండుమతములును నామతముం
తపత్వములేకాని నామతమే నాకు పూర్తిగచాలను. నాయభిప్ర
దికికావలసినదంతయు నందుకలదు. ఇతరులందరును నామతమునే
యంగీకరింపవలెనని కాక ఎవరిమతమును వారు సరిగ ననుష్ఠింప
దననని కోరుమనియే నామతము బోధించుచున్నది. కాబట్టి క్రై
స్తవులును క్రైస్తవులును; మహామృత్యులు సస్యహామృత్యులు
ను కావలెననియే సేను నిరంతరము ప్రార్థించెదను. భగవంతుడు
మనపేర్ల చీటిలో తృప్తినిందక మనసత్కృతినను పరిశీలించిన
పిదపనే తృప్తిజెందును. అయినను మతమునకన్న మతాచరణమే
ప్రధానము. వట్టిసమృద్ధము నతడు గణించనే గణించడు. క్రేయో
చరణమే మతమని అయిన గణించును. ఈకాఖాండప్రముఖము
నక్షత్రాతలము నమ్మ మన్నించుచుగాక, కాని నాయాధ్యాత్మిక
కాభివృద్ధినికోరితమగ్రంథములను చాలపంపిన క్రైస్తవమిత్రులకు
వారి వాద్యయ ము ను గూర్చి నా యభిప్రాయ ము ను
యధార్థముగ తెలుపుట విధి యని ఆ ట్టా న ర్పి తి ని.
సేను మహాభారతము, ఉపనిషత్తులు, రామానుజము, భాగవ
తములను చదువుట మానలేదు. జేదములమూలము జరుపవలెనను
తృప్తము ఉపనిషత్ పూర్వమును పెంపుతో సేను. అందలిచేదాం
తసిద్ధాంతములు నాకమితానందమును గూర్చెను. అందలి యా
ధ్యాత్మిక విజ్ఞానసంపత్తి ఆత్మతోడము గావించెను. శంకర
వ్యాఖ్యయు, తిప్పణములను కలిగిన భానుగారిప్రకటనము సాహ

య్యమతోగూడ సేను కొన్ని భాగముల సగముచేసికొనలేకపో
యితిని. మహాభారతము నిడివరకు కొంచెముకొంచెముగనే చది
వితిని. నిద్రమత్తు తెప్పించెడి యుద్ధవర్ణనలు, రక్తపాతకథనములు
మాత్రమే ఆగ్రంథమునందుండెడివను నభిప్రాయమునాకుండెడిది
కాని ఆయభిప్రాయము లెన్నైనదని యిప్పుడుస్పష్టమైనది. దగ్గర
దగ్గరగా అయ్యవేయబడిన 6 వల పేజీలకుల యాగ్రంథమును
ముట్టుకొనుటకే భయమొందెడివాడను. నాలుగువలకు దానిని
పూర్తిచేసితిని. అయ్యది కొన్ని భాగములలో తప్ప రసవత్తర
ముగనుండెను. చదువుట ప్రాంగింపించినపిదప ముగింపకుండజాల
నైతిని. అయ్యది చెక్కినరత్నములు కలిగిన నిత్యపవిత్రవలె
గాక త్రవ్వినకొలది యమూల్యమును రత్నముల నొసగు గనినత
నాకుబోచెను. మహాభారతము చరిత్రగా ఎందులకును పనికి
రాదని నాయభిప్రాయము. శాశ్వతముగా నిలిచియుండెడి
పత్తములను సాంకేతికముగా నివరించుచున్నది. పుణ్య
పాపములకు జరుగు సంరంభమును వర్ణించుటకై చారిత్రకపుటలను దేవతలగును దయ్యములుగను పీ
లునుబట్టి వర్ణించుచుండును. అయ్యది ఒక్కొక్కప్పుడు మురికి
కాలువానుటకడ కలుపుకొను మహాప్రవాహముబోలియుండును.
అయ్యది ఏకపాతకవృత్తిమేకాని కాలక్రమేణ అనేకములగు
మార్పుల నొందియుండినకతమున సేభాగముది అసలైనగ్రంథము
లోనిదో, యేది ప్రక్షిప్తమో నిర్ణయించుట దుస్సాధ్యముననున్నది.
ది. కథాంతము పరమాద్భుతముగనుండును. ప్రాపంచికాధికారము
యొక్క నిష్ఫలత ప్రదర్శితము గావించబడినది. అన్నాతుడు
దను విచ్చగానికి తన సర్వస్వమును నన్నకబళము నొసగిన
బ్రాహ్మణుని త్యాగము ముందరయోగము పనికిరాకపోయినది.
పాండవులకు మిగిలినది తీవ్రవిచారమే. మహావీరులను కృష్ణుడు
దిక్కులేకనులిపోయెను. మహావీరులను అసంఖ్యాకులను నగు
యాదవులు పతితులై తమలో తాము కలహించి దుర్మరణము
నొందిరి. గాంధేవధారియయ్యునర్థమును దొంగలచే పరాజితుడ
య్యెను. పాండవులు రాజ్యమునొకనినుపున కప్పగించిలేచిపో
యిరి. స్వర్గారోహణ మార్గమున నొక్కరు వాతక్కిరేరి. సం
దరును మరణమునొందిరి. బలవంతులవలన నబద్ధమాడినవలకు
యుద్ధిష్ఠిరుడుహూడ సరకవాసన ననుభవించవలసివచ్చెను. అను
ల్ల యుక్తులగు కార్యకారణక్రమమిందుమాడ క్రమ
ముగ నెరవేరినది. ఇతర గ్రంథములలోని అవసరమైన విషయ
ములన్నియు నీగ్రంథమున కలసనుమాట యాయద్భుతగ్రంథము
జడివినవారికి నువిదిత మగుచున్నది.

లాలా లజపతిరాయగారు
ఈజుప్టు వెళ్ళిరి
ఆంగ్ల దేశమునుండి బయలుదేరి లాలాజీ యాజుప్టు
వెళ్లెను. అటనుండి త్వరలో భారతదేశమునకు వచ్చెదరు.
(ఆ. ప్రె)

తారకేశ్వరం
సచ్చిదానందస్వామి ప్రకటనము
స్వామిపై క్రిమినలుకేసు లేబడి విచారణ నిద్రము.
నున్నను స్వామి దానిని సరకుచేయక ఆమృతబజారుప్రతీక
తిలుల వ్రాసెను. “వంగసోదరి సోదరములులారా! పతిసుగిరి,
ప్రభతుగిరి అనువార లిద్దరును పరమపాతకులు. వారు తారకేశ్వ
రమున నుండిన నాపుణ్య క్షేత్రముగూడ అపవిత్ర మగును.
వారటనున్నంతకాలమును స్త్రీలు, పిల్లలు, పిదరైతులు మున్న
గువారికి భద్రము కలుగదు. చిత్రరంజనదాసుగారు మున్నగు
వారి సలహాను విని మీరుగూడ యీగిరు లిద్దరును తారకేశ్వర
మున నుండుటకే అంగీకరించినచో సేను చెరసాలనుండి మతల
రాగోరను. నాకుచెరసాలలోనే మతము కలుగునట్లును గ్రహిం
పుమని సర్వేశ్వరుని శేషుకొందును.” అని స్వామి వ్రాసెను.
సచ్చిదానందస్వామికి ఆరు నెలలు విడితైదు
వేయబడెను

మహాంతు యింటియావరణలో సచ్చిదానందస్వామి ప్రవే
శించెనని లేబడినకేసులో స్వామికి నాలుగునెలలును మరియిద్ద
రికి చెరిరెండునెలలును; స్వామి తాతముచెవులు ఊడదీసికొనె
నని లేబడినకేసులో స్వామికి రెండునెలలును విడితైదు చిన్న
రాలలో డిసీ మేజస్ట్రేటు లాలుబెహారీదాసుగారు 11 వలేదీని
విధించెను. తాతము పగలగొట్టెననుకేసులో మేజస్ట్రేటు కేసు
కొట్టిచేసెను. స్వామి వృద్ధుడైనను చాల ఉద్రేకమును జూపిం
చెను. జిల్లాజడ్జిచే నియమించబడిననీవరును తృశీకరించెను గాన
కొట్టెదని మేజస్ట్రేటు తెలిపెను. (ఆ. ప్రె)

ఇంపీరియలు బ్యాంకు కేసు

ఫలహారానంతరము

యమ్. రామచంద్రయ్యకు రు 80 లు ఇచ్చిరి ననియు చెప్పి నావు.

ప్ర:—మీ 19 వ లేదన, 26 లేదన, 31 వ లేదన నీ ఆకౌంటులో చెక్కులు చెల్లుబడి అయినవిగదా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఈ గెదవ్యాపారము తమవరి జూన్ 11 వ తేదీన జరిగినది.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అప్పు 12 వ తేదీన తీసికొనబడినది.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—బ్యాంకురూల్సు నీకు తెలియవని తెలంచెదను.

ఉ:—అవును. తెలియను.

ప్ర:—అక్రమము అయినదనియేమియు నీవు చేయవు.

ఉ:—లేదు. నేను నమ్మదగినవాడను.

ప్ర:—నీవు నమ్మదగినవాడవుగదా?

ఉ:—అది నేనెట్లుచెప్పగలను? ఆమెవారు నిర్ణయంప

వలెను. (నవ్వు)

ప్ర:—నీ ఉద్దేశము నీవు విశ్వాసార్హుడ వనియే.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—నీకు తెలిసినంతవరకు బాంకులో నీ వేమి అక్రమ

ము జరుపలేదు.

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—అక్వియర్లు చెక్కులు తీయవద్దని నీవు విని

యున్నావా?

ఉ:—అవును. కాని దానివిషయమై నే నేమియు

ఎరుగను.

ప్ర:—ఇటుచూడుము. ఈచెక్కు బి. వి. రి నేను

నల్ బ్యాంకు చెక్కు నీ ఆకౌంటులో చెల్లించబడినది.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అది అక్వియర్లు చెక్కుగదా?

ఉ:—అందు “అక్వియర్లు” అని వ్రాయబడియుండ

లేదు.

ప్ర:—కాని, అది నీ ఆకౌంటులో చెల్లించబడినది. 5

వ జూన్ అని వేయబడినది. ఆ తేదీయందే డబ్బు తీసినావు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—కాబట్టి నీవు అక్వియర్లు చెక్కులపై డబ్బు

తీసినావు.

ఉ:—అట్లుచేయలేదు. రామచంద్రయ్య నాకా చెక్కు

నివ్వగానే తె. ఇన్. స్టిట్ తయారుచేసి నా ఆకౌంటులో వేసిరి

ని. మరియొక్క చెక్కు నా ఆకౌంటులో తీయబడి సొమ్ము

రామచంద్రయ్య కొనుగబడినది. అది క్లియరింగు హవుకుకు

చెల్లినది లేదని నాకు తెలియదు

ప్ర:—నీ ఆకౌంటులో ఉన్న జమనుబట్టి ఇంపీరియల్

బ్యాంకులో నీవు చెక్కును తీసినావు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అందు అక్రమ మేమియు లేదని నీవు తెలంచి

నావు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఈ చెక్కు ఇంపీరియల్ బాంకునకు రి వ జూ

న్ లో వెళ్లినది.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—బ్యాంకురూల్సునందు నీయొక్క విశ్వాసార్హ

మైన నడవడిగాక, నీవు పరిశీల్యభావముగలవానివలె గాన్పించు

చున్నావు.

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—స్వల్పముగా నుండవచ్చునా?

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—నీవు బ్యాంకునియమములకు వ్యతిరేకముగా

నడచుటకు ఇష్టపడవు; అట్లు చేయుటకు ధైర్యమున్ను లేకు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—కాని, బ్యాంకులో మామూలుగా జరుగుచున్నది

గాన అక్వియర్లుచెక్కులు, చెల్లించుటకు మాత్రము ధైర్యము

కద్దు. నీ ఆకౌంటులో జమకట్టబడగలదను ఆధారముపై చెక్కు

ను తీసినావు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—రు 80 లు చెక్కు విషయమై నీవు దానిని నీ లెక్క

లో వేసిననియు, నీవు రు 220 లకు మరియొక చెక్కును తీసి

అందు రామచంద్రయ్యకు రు 80 లు ఇచ్చిరి ననియు చెప్పి

నావు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—నీవు చెప్పవలసినది రు 190 లు నీవట్ల ఉండి

నది. ఈ 80 లు నీవు చెల్లించినావు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—పుస్తకమందు పద్దు ఉన్నదా?

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—బ్యాంకుమాద్యులకు బ్యారర్లకు విగతరు 190 లు

ఏమి చేసినది, ఎట్లు వ్యవహరించినది చెప్పగలవా?

ఉ:—నాకైతే చూడవలెను. నోటుపుస్తకమందు

వ్రాసిరి.

ప్ర:—నీ ఆకౌంటుపుస్తకమందు పదు లేదు.

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—అట్లే నీవు తీసిన ఈ 700 లు చెక్కు విషయమై

పద్దు లేదా?

ఉ:—ఇప్పటివరకు నేను జూడలేదు. నా నోటుపుస్తక

లో ఉండవచ్చును.

ప్ర:—తెచ్చెరువు పుస్తకమును ఉంచినది తెప్పిరిగదా?

(ఉత్తరము లేదు)

ప్ర:—నీవు క్రమముగా జేటు నోటుపుస్తకమునందు

వ్రాయు నభ్యాసము గలవాడవా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—దీన్ని దీన్ని అప్పులు నీవు పుస్తకములందు వ్రా

యలేదని చెప్పితిని.

ఉ:—నా నోటు పుస్తకమందు వ్రాసిరిని.

ప్ర:—నేటికడయము నీవది చెప్పలేదు. నీవు ఇప్పుడు

చెప్పినపు పుస్తకము క్రమమైనది కాదు. అవునా?

ఉ:—నాకు క్రమమేకదే. ఇతరులకు అక్రమము.

(నవ్వు)

ప్ర:—రామచంద్రయ్యను నీవు ఎరుగుదువుగదా అతను

దర్బాగలవాడు. తెచ్చెరువులో అతను చాలతమహిమ వనవాడు.

ఎప్పుడు నవ్వును హాస్యముజేయుచుండువాడు.

ఉ:—అవును. దర్బాగునిషి.

ప్ర:—దర్బాగున నీయధిప్తాయము గొప్ప విగ్రహముని

యాలేక నవ్వుముఖము గలవాడనియ?

ఉ:—నే నావత్తుకు సమాధానము చెప్పజాలను.

ప్ర:—నీవనుకొను ప్రకార మాతడు వత్తునుషి.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—తనకు అధిక విషయమంతయు తెలియుననియు,

అందు తాను విశేష ప్రజ్ఞ గలవాడనియు అతను చెప్పుకొను

చుండును.

ఉ:—అట్లు చెప్పేడివాడు.

ప్ర:—నీవతనికి స్నేహితుల్యముగా ఈపనులు చేయు

చుండేడివాడవు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అతను స్నేహితుడైనకారణమున అతనియందు

నీకు కొంత అభిమానము గలదు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అతను తాను బాంకుతహసీల్ దారు నని చెప్పుకొ

నుట నీకు తెలియనా?

ఉ:—అట్లు చెప్పుచుండేడివాడు.

ప్ర:—అతడు చాలగర్వముగలవాడు. అతనిని వ్యాయ

మార్తులు జూరల్ల అందరుచూచినారు. తాను బ్యాంకుతహసీల్

దారునని చెప్పుచుండును.

ఉ:—బ్యాంకులోని “నో. క్రా” విన్నపిల్లవాడుమాడ

అతని రహస్య దారని పిలిచేడివాడు.

ప్ర:—పెద్దఉద్యోగులలో ఎవరైన పిలిచేడివారా?

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—అతను ఇతరులకందరికి సాయము చేయుచుండు

వాడు.

ఉ:—నాకు తెలిసినది చెప్పివాను.

ప్ర:—అతనిలో నీవు వియ్యము, చిల్లరవ్యాపారమును

గురించి అలోచించితివా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—నీవ్యాపారముకొరకు బ్యాంకులో నీవు ఓవట

ద్రావు ఆకౌంటుకొరకు ప్రయత్నించివావు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—బ్యాంకులో రు 800 లకు నీ కొక ఓవటద్రావు

ఆకౌంటు ఉన్నది.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—రైపు ఆకౌంటు అనగా తెలియనా?

ఉ:—తెలియకు.

ప్ర:—“డెడ్” ఆకౌంటు అని వినియున్నావా?

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—ఒక ప్రాణి చనిపోయినపిమ్మట అదేతనమవును. బ్ర

తియందునపుడు పతనము.

ప్ర:—ఒక లెక్కలో డబ్బులన్నియు పోవుచున్న అది

“రైపు” ఆకౌంటుఅనియు, అట్లులేనిది “డెడ్” ఆకౌంటు

అనియు చెప్పెదను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఈచెక్కులు పుచ్చుకొనుటవలన డబ్బులన్నియు

పోవుచుండుననియు అందుచే నీ ఆకౌంటు పతనము (రైపు) అని

యు ఎందితి.

ఉ:—అట్లుగాదు. సాహాయ్యపూర్వకముగా అతనికి

4 లేక 5 మారులు సాయముచేసితిని. నాకు కరెంటు ఆకౌంటు

సంగతి తెలియదు.

పిదప యమ్. కె. శ్రీనివాసముగారు గ్రాంటుగారికి ప్రత్యు

త్తర మొసంగుదు తాను గ్రాంటుగారియనియు తాను వకేలు

పరీక్ష చేసివియు పరీక్షవని చేయలేదనియు ప్రత్యుత్తర హిందూ

స్టాన్ ఇన్ స్ట్రూమెన్సు కంపెనీయందు మానేజరుగా నన్నానని

యు అహమ్మడు బాచాను 15 సం॥ ల నుండి తానెరుగుదు

ననియు ఇతరును ఒక పాకాలయందు కళాకాలంలో గూడ

చదివితమనియు 1918 సం॥ లో అహమ్మడు బాచా ఇన్ కం

టాక్సు విషయమై తన సలహా కోరెననియు తనసలహా ఆతనికి

ఎక్కుకు ఉపకారయ్యెననియు 1:21.32 సం॥ లలో కాగి

తము మొదలగు చిల్లరసరకులు జర్జన్లనుంచి తెప్పించి వ్యాపా

రము చేసితినినియు చెప్పెను.

ప్ర:—కాగితములకు పైకము ఎట్లు చెల్లించితిరి?

ఉ:—కొంత నాణ్యములములముగా కొంత హుండి

ములముగా.

ప్ర:—హుండిలు ఎవరు తీసిరి?

ఉ:—అహమ్మడుబాచా కంపెనీ తరఫున నేను తీసి

నేనునల్ బ్యాంకులో డిస్కంట్లు చేసితిని.

ప్ర:—మిగతపైకము ఎవరు చెల్లించిరి?

ఉ:—అహమ్మడు బాచా.

ప్ర:—ఇంకేమైన ఇతరహుండివ్యాపారములు గలవా?

ఉ:—వసతి హుండిలు.

ప్ర:—ఎంతవరకు?

ఉ:—నేను చెప్పలేను. మాటిమాటికి మొత్తము మూడు

చుండెడిది.

సాక్షి నురియు కొన్ని ప్రశ్నలకు జవాబుకొప్పురు ఆ

మొత్తము రు 40,000 ల నుంచి రు 50,000 వరకు మారుచుం

డెడివనియు అహమ్మడుబాచాకు డబ్బు అవసరమైనప్పుడు

తా నిచ్చుచుండెననియు ఇట్లు ఇచ్చి పుచ్చుకొనుట 1926

జూలైవరకు సాగుచుండె ననియు ఇంపీరియల్ బ్యాంకులో

తనకు 1918 సం॥ నుండి ఆకౌంటు గలదనియు మరికొన్ని

బాంకులలోను ఖాతాలు గలవనియు అవియున్నయు వ్యాపా

రము సాగించుటకై ఏర్పాచితినినియు 3 లేక 4 సం॥ వరకుల

క్రితము తాను అహమ్మడుబాచావద్ద ఋణము తీసికొంటినినియు

చెప్పెను.

ప్ర:—నీ ఆకౌంటును దేనికిగాను ఉపయోగించెదవు?

ఉ:—బ్యాంకులో 2 ఆకౌంటుగలవు. నెం 1 రు ఆకౌం

టు నా స్వంతపనులకును నెం 2 రు ఆకౌంటు వ్యాపారము

నకు 1922 జూలై వరకు ఉపయోగించితిని. తరువరి దానితో

నాకవసరము లేకపోయెను.

మరియు తనను స్వయముగా ఇంపీరియల్ బ్యాంకు

వారును ఇండియన్ బాంకువారును అక్వియర్లు చెక్కులపై

డబ్బుతీయి నిచ్చుచుండెడి వారనియు ఇంపీరియల్ బ్యాంకు

విషయములో తాను అహమ్మడుబాచా చెక్కులు కొన్ని తీసి

కొని వానిని తన ఆకౌంటులో జమకట్టి తరువరి తాను డబ్బు

తీసి ఆ హమ్మడు బాచా కిచ్చుచుండె ననియు, తాను వట్టిచెక్కులమీదనే సంతకములుచేయుచుండు

నాడుకలదనియు, తన ఆఫీసు ఉపయోగముకొరకు, అహమ్మడు

బాచాకొరకునూడ అట్లుచేయుచుండెడివాడనియు, తాను ఉ

రియందులేనప్పుడు తన ఆఫీసులో పైకము గావలసినప్పు డని

ఉపయోగింపవలగలదులకై అట్టిపత్తరి పెట్టితి ననియు, అది

సాధారణముగా మద్రాసునందు నాడుకచానున్నదనియు, దా

దాపు రు 1, 17, 000 మొత్తమునకు తాను ఉత్తచెక్కులమీ

సంతకముచేసి అహమ్మదు బాచాను పంపియుంటి ననియు, బ్యాంకువారు వానిని తిప్పివేయలేదు గాన తాను వాటివిషయమై విచారించుటపై ఆవశ్యకతలేకుండెననియు, తాను చెక్కులుతీయునప్పు డెల్లను, నగర బ్యాంకులో జను చాలతక్కువగానుండెననియు, రుతుముద్రిమను తా నెరుగుదుననియు, అతనికి తాను 18 చెక్కులను ఇచ్చితి ననియు, వట్టి చెక్కులు అహమ్మదు బాచా కివ్వ వానిని రుతుముద్రిమ పుచ్చుకొనెననియు, రుతుముద్రిమతో తనకువేరుగా ఏమియునుబంధము లేదనియు, 1922 సం॥ సెప్టెంబరు మొదలు డిసెంబరువరకు తాను చెక్కులుతీయ లేదనియు, మార్చి 25 వ తేదీన బ్యాంకులో తన జను 6-10.5 అండ్లగా రు 7,500 లకు చెక్కు చెల్లుబడి విసదనియు, అది అహమ్మదు బాచానుకూడ తీయబడినదనియు, తాను అహమ్మదు బాచాయొక్క వ్యాపారస్థితులనుబాది ఆతనియందు ఎట్టిఅభినయమును తనకు కనుపించలేదనియు అందుచే చెక్కులను సాధారణముగా ఎక్కువజాగ్రత్త తీసికొనకుండ దగ్గతుజేయుచుంటిననియు, జెప్పెను.

మీనవ సాక్షి తాను అహమ్మదు బాచాయొక్క ఇన్ కంట్టాక్స్ విషయమై ఇండియాగివర్న మెంటువారితో మాట్లాడుటకు తాను సిద్ధుడు చెల్లుబయ్యి, అట్టితరీ కొన్ని ఉత్తరచెక్కులు సంతకముచేసి నవ్వుకమైన తనఆక్సుడువ్యోగియొద్ద విడిచి అహమ్మదు బాచాతోగల ఇమ్మనట్టుచెప్పి చెల్లితి ననియు, తానెప్పుడును అహమ్మదు బాచాతోనే వ్యాపారము సాగించుచుండెననియు, సుల్తాను మొహిదీను తనకు గుర్తుండెననియు, తాను అహమ్మదు బాచాను పూర్తిగా నమ్మినందున చెక్కులు ఇచ్చినపుడు ఆతనినేమియు అనుగుచుండెడివాడు గాదనియు జెప్పెను.

మీనవ, కోర్టువారు నేటికి విచారణముగించిరి.

నేటి విచారణ

ప్రాసిక్యూషను తరపు సాక్షులు

(న్యాయమూర్తి బీనీగారియెదుట)

ఇంపీరియల్ బ్యాంకుకేసు ఈదినమున తిరిగి హైకోర్టు సెషన్సుకోర్టులో న్యాయమూర్తి బీనీగారియెదుట విచారణకు వచ్చినపుడు మంగోందప్రాసిక్యూషను సాక్షులు విచారింపబడి క్రాసుపరీక్ష జేయుబడిరి. ఎం. కె. శ్రీనివాసను గారిని చాడరి గారు క్రాసుపరీక్ష జేయుటతో నీదినమున విచారణ ప్రారంభమయ్యెను.

ఎం. కె. శ్రీనివాసనుగారు

చాడరిగారు:—నీవు, 1922 లో వ్యాపారము చేయుచుండెడివాడవు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—నీకు బజారులో మంచుపలుకుబడిగలదు.

ఉ:—గలదు.

ప్ర:—నీ ఆదాయ మెంత.

ఉ:—నాఆదాయము 15,20 వేలుండవచ్చును. నేను బిల్లు డిస్కంట్టింగు వ్యవహారము జేసెడివాడను.

ప్ర:—నెం 2 అక్టోబరులో నీకు కదుపాయ మొనర్పబడెనా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—కవరుబుక్కులో జేర్చకుండ చాలమార్లు ఓరరు డ్రాఫ్టులను బ్యాంకువారు రొంగుచుండెడివారు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—బిల్లుమానేజరుకు దానియే నీకు ఓరరు డ్రాఫ్టుల చెల్లించుచుండెనా.

ఉ:—అవిషయము నాకు తెలియదు.

ప్ర:—1922 లో అ. బాసా ఆదాయమెంత?

ఉ:—అహమ్మదు బాసాకు 1922 లో రు1 లక్ష ఆదా.

ప్ర:—నీవు ఆదాయపు పన్ను వ్యవహారముల నెప్పుడు జూచుచుంటివి.

ఉ:—1922

ప్ర:—అతడెంత ఆదాయపు పన్ను చెల్లించుచుండెను.

ఉ:—దాదాపు 50 వేలు.

ప్ర:—ఆతనివ్యాపారకర్తయెంత?

ఉ:—1918 లో 6, 7 లక్షలువ్యాపార ముందును.

ప్ర:—ఆతనికి చాలబ్యాంకులలో ఖాతాగలదు. అతనికి బజారులో కొప్పపలుకుబడిగలదు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఈ వ్యాపారము చాలాఅభివృద్ధి మాచకముగ నుండెనా.

ఉ:—అవును. ఆతను సంవత్సరమునకు 20, 25 లక్షల వ్యాపార మొనర్చుండెను.

ప్ర:—ప్రామిసరీసోటులు చెక్కులపయ నాతని సంతకమున్నచో నవి చాలమందిదిగా పరిగణించు చుండెడివాడా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఎవరయినా వర్తకులు కష్టములలో నున్నప్పుడు ఆతడువారి కార్థికముగ చాలసహాయము చేయుచుండెవాడా.

ఉ:—అతను చాలమంది వర్తకులకు సహాయమొనర్చెను.

ప్ర:—అందులకుగాను ఆతడు చాల అక్రామిజేషను చెక్కుల నొసగుచుండెడివాడు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—నీవు నీకొంత ఒక డెక్కుచాసి పంపితివను కొనుము. అహమ్మదు బాచాని సంగీకరించినయెడల బ్యాంకు వారు మొత్తముచెల్లింపబడువరకును ఇరువురునుగూడబాధ్యులే. ఇదిఅక్రామిజేషను చెక్కుస్వభావము.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—కొన్ని నెలలవరకు ఈపద్ధతినవలంబించు చుండిరి.

ఉ:—1922 మార్చి మొదలు సెప్టెంబరు వరకు.

ప్ర:—కొన్ని బ్యాంకులు సాధారణముగా తమకు రావలసిన మొత్తముల ప్రకటింతురు.

ఉ:—అమెరికను బ్యాంకులట్లు జేయును.

ప్ర:—నీఖాతాను అహమ్మదుబాచాకు బదులిచ్చినపుడు నీవేమైన ప్రతిసభాయము నవేక్షించియుండవచ్చును.

ఉ:—అహమ్మదుబాచాకునాకర్త కొలది సహాయ మొనర్చుట తప్పనిసరినాకర్త యుక్తము నప్పుడు లేదు.

ప్ర:—ఇప్పుడయిన నట్టిది సంభవమునని దోచుచున్నదా?

ఉ:—అదియెట్లో నాకిప్పుడును తోచుటలేదు.

ప్ర:—కంపెనీల ప్రొవైడ్డునులను జూచితివా?

ఉ:—చూచితిని.

ప్ర:—ప్రతి ప్రొవైడ్డును నందుకు నష్టము గన్పరచరు. కాని అదినిజముగాదు. ఇది వ్యాపారస్వభావము.

ఉ:—అది వ్యాపారము అభివృద్ధిపండునను నమ్మకము చే నట్లుజేయుదురు.

ప్ర:—అహమ్మదుబాచా నీఖాతాపై అన్ క్లియర్డు చెక్కులను దీయుచుండెడి వాడనియు, అవి బ్యాంకువారిచే కొనబడిన చెక్కులనియు గ్రాంటుగాకు నిన్ను నూచించిరి. అది నిజమేనా?

ఉ:—నా చెక్కులపై మొదట స్వల్పముగ డిస్కంట్టు దీసుకొనెడివారు, గాని తరువాత ఎట్టితగ్గింపును జేసెడివారు గారు.

ప్ర:—ఎప్పటినుండి ఇట్లు జేయుచుండిరి.

ఉ:—నాకు బాగా జ్ఞాపకములేదు. లెక్కల పుస్తకములోనుండి తెలియగలదు.

ప్ర:—అనగా అన్ రియలైజేడు చెక్కులపై నీకు బ్యాంకులవారు గనము చెల్లించెడివారా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అహమ్మదుబాచాగారి ఆదాయపుపన్నును గురించి మీరు పనిజేసినపుడు ఆతని లెక్కల పరీక్షించియుండిరి. అప్పుడా లెక్కలు చాల ప్రశంసనీయుముగ నుండెను.

ఉ:—అవును. రెవిన్యూభోర్డునా రందులకు అహమ్మదు బాసాగారిని ప్రశంసించి, ఆదాయపుపన్నును తగ్గించిరి.

ప్ర:—నీకు నేతప్యాట్టరీగలదా? అందుకుండియే రాను స్వామిగారు నీప్యాట్టరీతో కొనుచుండెను.

ఉ:—నాకావిషయము తెలియదు. నిన్న నావిషయము జదివతిని.

ప్ర:—మలాంగ్ వోశీ బాసావద్ద నీవు వస్తువుల కొనుచుండెడివాడవు. ఆతడు కంపెనీలో పెట్టుబడిపెట్టు భాగస్వామి.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అకంపెనీ భాగస్వాములు జాలమంది గలరు, భాగస్వాములపత్రమును నీవేవాసితివి.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఎప్పుడైనా ఈకంపెనీవారు నీ అన్ క్లియర్డు చెక్కుల నెప్పుడైన బ్యాంకువారు చెల్లింప నిరాకరించిరా?

ఉ:—ఒకప్పుడట్లుజేసిగని నా గుమాస్తాచెప్పెను. అంతట, బ్యాంకువారివద్దకి వీమైన మారినవాయని గోరుచు దిరియవ్రాసితిని. అంతట వారు యథాప్రకారముగను అన్ క్లియర్డు చెక్కుల చెల్లించెడివారు.

ప్ర:—నెం 1 అక్టోబరులో నీవు బ్యాంకువారికి బాకీ లేదు.

ఉ:—నేనుపంపిన ప్రతిచెక్కును సగౌరవముగనే పరిగణింపబడుచుండెను.

ప్ర:—1922 సెప్టెంబరు నెలలో ఖాతాముగింపబడునదని ప్లేజురిగెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—నేనునలుబ్యాంకు, ఇండియనుబ్యాంకులలోగూకు రక్తే సగౌరవముగ జరిగెను.

ఉ:—అవును.

గ్రాంటుగారు

ప్ర:—నీచెప్పడైన స్థానిక బ్యాంకులందు అన్ క్లియర్డు చెక్కులను పంపగా చెల్లింపబడెనా?

ఉ:—చెల్లింపబడెనా?

ప్ర:—ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు చెల్లించెనా? ఆచెక్కులు నీయా నీయా, నీకంపెనీయా నీయా?

ఉ:—చెల్లించెను. అందు కొంత నాయాస్తి.

ప్ర:—ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఖాతాలో నట్లుచెల్లింపబడిన లెక్కలజాపగలవా.

ఉ:—1922 అక్టోబరులో నొకటి రు 1534 అకు 17 నవంబరును 20082 అకు 28 నవంబరు రు 8202 అకు 28 అక్టోబరున రు 968 అకు 21 అక్టోబరున రు 501 అకు 15 సెప్టెంబరు రు 1579 అకు 14 తేదీ 884-18.0 అకు మరియొకటి 8 సెప్టెంబరున రు 652 అకు అన్ క్లియర్డుచెక్కుల చెల్లించిరి.

మొదరుగారు

గ్రాంటుగారికి ప్రత్యుత్తర మొనరును:—నేను ఇంపీరియల్ బ్యాంకులో పాసింగుఅఫీసరును. నేను 1919 సం॥నుండి ఇంపీరియల్ బ్యాంకులో నుద్యోగమున ప్రవేశించితిని. 1921 సెప్టెంబరులో పాడ్డుఅఫీసునకు మార్చబడితిని. మియ్యాజాకాకంపెనీఖాతా నెరుగుదును. ఆతడు న్యూబ్యాంకువారిద్వారా ఇతర బ్యాంకులపై పంపెడిచెక్కులు సామాన్యముగ నిరాకరింపబడుచుండెడివి. అప్పుడు సామాన్యముగ బిల్లుమానేజరు వద్దకు వెళ్లి కనుగొనెడివాడను. ఆతను బిల్లుమానేజరుగ రిపమ్యూని పిలిచిననుగొనగా ఆతనిఖాతా బాగానేయున్నదని నుడువుచుండెను. అప్పటికి ఖాతాలో 15 వేలకుపైగా విలువగలదు. అప్పుడు లెడ్జరులో ఖాతాప్రకృత "ఈఖాతానుగించి జాగ్రత్త"అని వ్రాసితిని. అక్ క్లియర్డుచెక్కులు చెల్లింపబడినప్పుడు పాసింగుఅఫీసరువద్దకువచ్చుచు అవి చెల్లింపబడుటకు ముందుగా పాసింగుఅఫీసరువద్దకుజనును. ఆతను ఆమొత్తమునకు కవరు నొసగునెడల చెల్లింపబడును.

క్రాసుపరీక్ష

చాడరిగారు:—ఈఖాతాలలో 1921 సెప్టెంబరులో నీలోపమును గనుగించితివి. అదియొకలే నాలోపము,

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అజాబును రెండుమూడుకోజులుపరీక్షించితివా?

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—అట్లుజూచినయెడల నీఖాతాయంతయు అక్ క్లియర్డుచెక్కులచేతనే సాగింపబడుచుండెనని తెలియదు.

ఉ:—అవునుగాని అట్లుజేయలేదు.

ప్ర:—21 సెప్టెంబరు 1921 తేదీన నీవునోటుజేసితివి.

ఉ:—దానినిగురించి ఎక్కువ గమనింపలేదు.

ప్ర:—సెప్టెంబరు 21 తేదీని మియ్యాజాకాకంపెనీలో 15889-1-9 అ నిలువగలదు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—దెబిటుపెడునుజూడుము. అందు మాకుచెక్కులు తిప్పివేయబడెను. 20 తేదీన ఖాతాబాకిలు 10 వేలుగలదు. అప్పుడు మాకుచెక్కు లంపబడెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—21 తేదీన తిప్పివేయబడిన 3 చెక్కుల మొత్తము 85 వేలు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అట్టి అక్ క్లియర్డుచెక్కుల వ్యాపారము జరుగుచున్నను లెడ్జరు కీపరును సస్పెండు జేయలేదు, మందలింపలేదు.

ఉ:—అతని ననుమానించి బిల్లు మానేజరుతో చెప్పితిని. అంతే తరువాత నావిషయమును గమనింపలేదు.

ప్ర:—6 వ ఆక్టోబరు లేదా 7.125 లకు పంపబడిన అన్వేషణల చెక్కులను పంపించే మొదటి రోజునా.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అన్వేషణల చెక్కుల చెల్లింపబడినప్పుడు ఆయన త్రేసును ఖాతాదారు అక్కౌంట్ లో జేర్చి ఆవివరమును ఖాతాదారునకు జాబుద్వారా తెలిపెదరు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అన్వేషణల ఖాతాదారు మొత్తమునుండి తీసికొనవచ్చును. మరే గౌరవము చెప్పిరి.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అక్టోబరు 6 లేదా 7 తేదీన కొన్ని అన్వేషణల చెక్కులు మియాన్ బాన్ ఖాతాలో జమకట్టబడినవి తెలుపుచు నీవాళిని జాబుద్రాసితివా.

ఉ:—నేను వ్రాయలేదు. రెండవ పాసింగు ఆఫీసరు వ్రాసేసేమో.

ప్ర:—ఈజాబు జాబును ఇది నీచే వ్రాయబడినది.

ఉ:—అది నాచే సంతక మొనర్చబడినది.

ప్ర:—అందుచే నాజాబునకు నీచే బాధ్యుడవు.

ఉ:—అవును.

తరువాత పాక్షి చావరి గారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు 1922 ఆక్టోబరు 7 లేదా 8 లకు 6000 లకు 18 లేదా 17 వలకు 15 లేదా 16 లకు 4475 లకు 17 లేదా 18 లకు 4850 లకు 18 లేదా 19 లకు 4795 రూపాయలకు పంపబడిన అన్వేషణల చెక్కుల మొత్తముల ఖాతాలో జమకట్టబడిన ముద్దాయికి తెలుపుచు ఆయాదరములలోనే ముద్దాయికి పాక్షి సంతకముపై వ్రాయబడిన జాబులను పాక్షి గుర్తించెను.

ప్ర:—బ్యాంకులోనికి వచ్చిన అన్వేషణల చెక్కులపై నఫాయిలుమీదను, కొంతభాయిలుమీదను గూడ చెబుకచీ టీని అంటించెదరు. అది చాల అవసరము (అనికొన్ని చెక్కుల జూపెను.)

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అట్లు చేయబడినయెడల, ఖాతాదారు మొత్త మాను దీసికొనబడని యర్థము.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—1928 సం॥ నల్లకట్టమునండి వెల్లిపోయితివా? ఎప్పుడు తిరిగివచ్చితివి?

ప్ర:—ఎచ్చినతరువాత నీకేసునుగురించి బ్యాంకు అధికారులలో తెదవర్చు జరిగెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అన్వేషణల చెక్కులను అంగీకరించుపద్ధతి 1918 సం॥ నుండియు వచ్చుచుండెను.

ఉ:—నా కావివరము తెలియదు.

ప్ర:—పైచర్చసందర్భమున నీకావివరము తెలిసెను.

ఉ:—అవును. కానిదానిని నేను స్వయముగ పరీక్షింప లేదు.

ప్ర:—మీ బ్యాంకులో ప్రాతపద్ధతి ప్రకారము, క్లియర్ టింగు పాపునుచెక్కుల చెల్లింపబడినతరువాత మాత్రమే ఖాతాలో జమకట్టబడుండెడివారు, కాని అపద్ధతిలో చిక్కులు గల వనియ్యించి చెక్కుల గానే ఖాతాలో జమకట్టి అది క్లియర్ చేయబడినయెడల నామొత్తమునుతీరి తగ్గించుపద్ధతివలంబించిరి.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఇది చాల సంవత్సరములుగా జరుగుచుండెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ముఖ్య రహస్య ఖాతాదారు ఖాతాలోగూడ నిల్పు జరుగుచుండెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ప్రతియొక్కరూ ము పాసింగు ఆఫీసరులు లోకలు చెక్కుల ఖాతాను పరీక్షింపవలెను. ఒక గుమాస్తా ఆదినపు చెక్కుల జాబితాను మొత్తమును తయారుచేయును. దానిని రెడ్జరులో సరిపోల్చిచూచుట తప్పింది.

ఉ:—ప్రతిసాయం రెడ్జరు జాబితా తాను పరీక్షింప వలెను.

ప్ర:—అలాగ, ప్రతిదినము ఎన్నెన్ని చెక్కులు వచ్చుచుండెను? పాసింగు ఆఫీసరునకు బాగుగా తెలియును.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—సామాన్యముగా అడిగిరూ రెడ్జరును చూడరా దని యను. అందులకుగాను రెక్కుల నన్నిటిని నిర్దేశించి యుండుదురు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అందుకొరకు మీరు కవరు పుస్తకములలోని హెడ్డింగుల నన్నిటిని అప్పుడప్పుడు బాగుగ పరీక్షించుదురు.

ఉ:—కవరుబుక్కులో మొత్తములగురించి మార్పులున్నయెడల అటులేకుండా నామొత్తముల పరీక్షించును.

ప్ర:—లోన్సు అందు ఏకైకంగా రెక్కులలో పోల్చి పరీక్షించుదురు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—నీవుగాని, పాసింగు ఆఫీసరువో వాలోని ఘర్షణ యొక్క గాని ఈపనిని చేసెదరు.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అకవరు పుస్తకము నీవద్దకువచ్చినపుడందేమైన మార్పుల నొనర్చవలసియున్నచో ఆ మార్పులను నీచే యొనర్చెదవు.

ప్ర:—కవరు పుస్తకములోని మొత్తములు సరిగానుండునట్లు చూచుట నీవిధి.

ఉ:—మరియుక రెవరైననుగూడ సంతక మొనర్చవచ్చును.

ప్ర:—అత డెవరు?

ఉ:—మొదటి పాసింగు ఆఫీసరు గాని, అక్కౌంట్ దాలోని ఇతరులుగాని.

ప్ర:—కవరులను గురించిన వివరముల నన్నిటిని ముఖ్యముగా జూపించి కనుగొనవలెను. పాసింగు ఆఫీసరు రడుగువివరముల తెలుపుచు వారొక మొదలు పంపెదరు. దానిపై పాసింగు ఆఫీసరు సంతక మొనర్చును.

ఉ:—అవును. అతడు సంతక మొనర్చినవాడేమో నాకు తెలియదు.

ప్ర:—బ్యాంకు అక్కౌంట్ల పుస్తకమునందు జూపినచో అంగీకరించెదవా? (అక్కౌంట్ల పుస్తకము జూపును)

ఉ:—అంగీకరించెదను.

ప్ర:—నారాంతరీనివేదికములోని మొత్తములను సామాన్యముగ పాసింగు ఆఫీసరు పరీక్షించును.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఇది దాదాసాహెబు, ఎం. హెచ్. బాపా సాహెబుల అక్కౌంట్లు. వీరి ఖాతాలో వడ్డీమాత్రము సరియగు మొత్తములైన నే చార్జీ చేయుటకునుండెను.

ఉ:—నాకు తెలియదు.

ప్ర:—పాసుబుక్కులపై పాసింగు ఆఫీసరు సంతక మొనర్చవలెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—రెడ్జరుకు పై పాసుబుక్కు చాలచిన్నది. కాని రెడ్జరులో నెన్ని పద్దులున్నవో పాసుబుక్కులోగూడ నన్ని పద్దులుండవలెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—పాసుబుక్కును జూచు గుమాస్తా, ప్రతివేళిని వరను తన మొత్తములను చేయుచుండవలెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—తుది మొత్తములు, రెడ్జరులోని మొత్తములతో సరిపోవలెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—1922 మే 8 లేదా పాసు బుక్కులోని మొత్తమును జూచుము. అది రెడ్జరులోనిదా లేక ట్రాన్స్ ఫర్ చేయుటకుగా మొత్తము గా వింపబడిన అంకె యా?

ఉ:—గుమాస్తా మొదటి పాసుబుక్కులో తాను మొత్తము చేసి తరువాత రెడ్జరులో మొత్తమునుగూడ జేర్చవలెను.

ప్ర:—ఈ రెక్కులగురించి నీవు సరిగా తెలియుదు.

ఉ:—నాకు తెలియదు.

తరువాత గ్రాంటుగాను తిరిగి కొన్ని ప్రశ్నల ఆడిగిరి.

టి. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యము

తరువాత ప్రాసిక్యూటరు న్యాయవాది కృష్ణస్వామి అయ్యంగారిచేడి. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యమును పేరుగల ఇంజనీయులు బ్యాంకుముఖముల కాఖిలోగల అసిస్టెంట్లు ప్రాజేక్షనరు విచారించబడెను. ఇత డీకొందివివరముల తెలిపెను. ఓవరు ప్రాప్తును బ్యాంకు కార్యదర్శియే కావలెను. కేయవలెను. అటులేకుండా నెక్యూరిటీలు చేరినతోడనే మాకాఖివారు మొత్తమును కవరు బుక్కులో జేర్చి, అక్కౌంట్లు కాఖివారికి పంపెదరు.

పాక్షి ముంకను విచారించబడుచుండెను. కొద్దివారు 2 గంటల అల్పవారములకు లేచిరి.

పబ్లిక్ మేటింగు

ఎక్సైజును తీసివేయవలయును

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 11:—మిల్లు యజమానులసంఘం యజమాన్యమున బొంబాయిలో కేటిసాయంకాల మొకపెద్ద పబ్లిక్ మేటింగు జరిగెను. సర్ జేమ్స్ డి. జీ. బాబు గారాగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. కాటను ఎక్సైజుపన్నును తీసివేయవలయునని గోరుచు ఒక తీర్మానము గవర్నరు డెవలరువారి సభవారినిగోరిరి. హిందూ జేకపు బట్టలవర్తక వ్యాపారమునకు యాపన్ను రాజకీయముగను, ఆర్థికముగను నైతికముగను అన్యాయముని రుజువుచేయుచు తెల్పుబడిన పెన్సినిదర్శనములను ఆంగ్లేయ హైందవరాజకార్యశాస్త్రవేత్తల ఉపన్యాసములనుండి జీతీభాయిగారు చూపిరి. వెంటనే యాఅన్యాయమైన పన్నును కాసకములముగా అంత్యము చేయవలసినదని శాస్త్రజ్ఞకాసన సభవారిని గోరిరి.

ఈపన్ను అన్యాయమనియు పక్షపాతము చూపుచున్నదనియు సర్జిటాలి, కమిషనరును, మన్ మోహనదాసురాంశి గార్లు నిరూపించి తీర్మానమును బలపరచిరి. (అ. ప్రె.)

ఉరిశిక్ష తప్పించుకొనుట

కేసు కొట్టివేయబడిన

లాహోరు, సెప్టెంబరు 12:—జనవరి 9 లేదా 10 గూర్తా వ్యవసాయదారుని జంపినందులకు ఉరిశిక్ష విధింపబడిన మల్ చందు ఆప్టిలుచేసినగా జప్తినుకాండెల్లుగారు విచారణచేసి కేసుకొట్టివేసిరి. (అ. ప్రె.)

జోధపురం, సెప్టెంబరు 12:—గల్లములమున మెర్తా రోడ్డునకును కర్తాపట్టణమునకు మధ్య బాహులుముగా రాక పోకలులేవు. ఎప్పుడు రాకపోకలు పూర్తిగా సాగునో తెప్పనిలులేదు. (అ. ప్రె.)

గౌరాపురపు నారమిల్లు సమ్మెకట్టు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 11:—గౌరాపురపు నారమిల్లులో పనిచేయుచున్న 12000 కూలివాండ్రు మంగళవారమునాడు సమ్మెకట్టుకట్టి పనిచేయ మానివేసిరి. ఒక స్త్రీని కొట్టిబోయిన బంట్లోనుండి దిక్కిలు చేయకబోవుట యీ సమ్మెకట్టుకు కారణము. (అ. ప్రె.)

పుస్తక వణిజునిపై నేరము

ఢిల్లీ, సెప్టెంబరు 11:—స్థానిక పుస్తకవర్తకుడు దుర్గి చెందు హిందీభాషలో 'డిల్లీ కే' అను ఒక కరపత్రమును ప్రచురించినందుకు 158 ఎ. వి. పి. సి. కక్షనుక్రింద డిల్లీ అడిషనలు మేజిస్ట్రేటు లింకను గాని నేరముమోపిరి. ఈనెల 15 వ తారీఖునకు కేసువాయిదా వేయబడినది. (అ. ప్రె.)

పోస్టు ఆఫీసు సామ్యుసహించినవానిని శిక్షించుట

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 11:—బ్లోమఫీల్డు అను కంటోన్ మెంటు పోస్టుమేష్టరు గారు 27000 రూపాయ లప హరించినందులకు మూడుసంవత్సరములు కఠినశిక్షయు యొని మిడిచందల రూపాయల జరిమానాను నారణాసి సెషన్సుజడ్జి గారు విధించిరి. జరిమానా చెల్లించనియెడల నేరస్థుడు మరియొక సంవత్సరముశిక్ష ఆహ్వానింపవలసి యున్నది. (అ. ప్రె.)

ఒక రైలు వార్త

జోధపురం, సెప్టెంబరు 11:—గల్లముల నారాయణ పుస్తకమునకు గోకపురమునకును మధ్య రైళ్లు బాహులుముగా బోవుటలేదు. 18 వ తారీఖు సాయంత్రమునుండి ప్రయాణము సాగింపవచ్చునని తోచుచున్నది. (అ. ప్రె.)

స్టీము డికోనుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 12:—డైమండు హార్బరునద్ద నిన్నరాత్రి హాదా అను పేరుగల స్టీము సీటి ఆఫ్ ఆక్సెండు అను స్టీము డికోనినది. అందుమూలమున రెండు స్టీముకును డెబ్బలుతులలుటచే తిరిగి కలకత్తాకు బోయెను.

బెంగాలీ ఫుట్ బాలర్లు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 12:—సెప్టెంబరు 14 ఆదివారం నాడు బెంగాలీ ఫుట్ బాలర్లు జావాద్రిఫమునకు పోయెదరు. ఆఫ్గినిస్థాన్ లో ఆడుటకు యెప్పుడు గావించిన ఫలములన్నిటో వారు పొందెదరు. (అ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

తపా ప్రకటనము:—దక్షిణ ఆఫ్రికా మెయిలు తపాలు మద్రాస్ జనరలు పోస్టాఫీసులో 21 తేదీని సాయం కాలము 6.25 గంటలకు కొలంబోనుండి పంపుటకు మూడు బతును.

రాకపోకలు:—గా.టి.ఎ.కె. శివజ్ఞానంపిళ్ళగారు నేటియుదయము చింతలదేవునుండి మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

ఎల్వీకలు ఇంజనీరు పి.వి.చారిగారు వాల్తేరుకు నిన్నరాత్రి వెళ్లిరి.

జగన్నాథభక్త జనసభ:—యాజమాన్యమున శివద విలాస భవనమున ఎగ్జ్యూకుట్ ఆదివారము సాయంకాలము 14 తేదీని 4.15 గంటలకు జలతరంగము, వీణపాట, మృదంగ వాద్యములు జరుపబడును.

మద్రాసురాజధాని తపాలాసంఘము వార్షిక సభ:—12 వ తేదీని సాయంకాలము పాల్కట్టపునులో పరమానందచాన్ చోటాచాన్ ప్రముఖ జరుగును. శేషగిరిఅయ్య గారు రథ్యక్షత వహించెదరు.

హిందూపురాణసభ:—శ్రీరంగంకాపురస్థులు పండిత శోభాచారిగారు 14 తేదీ ఆదివారంసాయంకాలము 6 గంటలకు తంబుకెట్టివీధిలో 321 గృహమున శ్రీరామపట్టాభిషేకకథను పురాణకాలక్షేపమును గావించెదరు.

పి సీతమ్మగారు (ఎం.ఎ ఆనర్సు ఎల్.టి):—సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారి మనమరణం. ఈమె ఇంగ్లండులో ఆక్స్ ఫర్డు విశ్వవిద్యాలయమున ఉన్నతవిద్య నభ్యసించుటకు బయలుదేరెను. ఈమెతండ్రి కర్నూలులో న్యాయవాదిగ నున్నారు.

బెజవాడ మునిసిపల్ హైస్కూలు:—ఈ పాఠశాలలో వడుకుట, నేయుట, వడంగమునేర్పబడును. 25, 20 రూపల జీతముమీద ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు నియమింపబడిరి. 4 వ స్థానమువరకు ఈవిషయములను నిర్బంధముగా నేర్పెదరట. (ఒకవిలేఖరి)

సంగీతసభ:—మదరాసు జార్జిటౌన్ వై.యం.పి. ఏ ఆడిటోరియంలో రేపుసాయంత్రము 5 గంటలకు కోలూరు నాగరత్నము (గాత్రము) పాటకచ్చేరి జరుగును. ఇందువచ్చు ప్రదర్శనను శేషనర్ ఆర్థనేటికి ఆంధ్రముఖ్యముగా వరసప్రదేశములనుండివచ్చిన బాలబాలికల యువయోగార్థ మియ్యబడును.

త్రైప్రవమతమును హైందవమతమును స్వీకరించుట:—(జాంబాయి) జాకె పెరీరాగారు 6 తేదీని హిందూమతమున జేర్చుకొనబడిరి. ఆతనికి నరహరి శివరాములొత్తలికరు అను పేరీయబడెను. ఇటీవలనే ఇతనిని ఎస్. వైద్యగారు త్రైప్రవమతములో కలిపిరి.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము:—శీతారు రాష్ట్రములో గయాపట్టణమున, గయాజిల్లాయందు కలరా ప్రబలుటచే పితృపక్ష మేళోత్సవమునకు బోధలమకొన్న తీర్థయాత్రికులు హెచ్చరిక నుండివలెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఈ ఉత్సవము 12 తేదీ నుండి ప్రారంభమగును.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయనుహాసభ

ఈసభకు ఇంకను విశాఖపట్టణము, తూర్పుకృష్ణా, నెల్లూరు, బళ్లారి, మదరాసు, గంటూరుజిల్లా సంఘములవారు అధ్యక్షునియొజనమునుగురించి తేనుతమ మాతనలను ఆహ్వాన సంఘమువారికి పంపవలసియున్నది. ఖెంటే 15 తేదీలోగా ఆ హ్వానసంఘమువారికి చేరులాగున పంపవలెనని వైసంఘముల వారు ప్రార్థింపబడుచున్నారు.

విరోధాయువకునకు కఠినశిక్ష విధింపబడెను
కలకత్తా, సెప్టెంబరు 11:—యంగులకు విరోధాయువకునివద్ద ఒక ముఠుకు నల్లముందుడుటచే చౌరాపాటనుకోట్టు గారు అరెస్టులు కఠినశిక్ష విధింపబడిరి. (ఆ.ప్రె.)

గాంధీ పూజానిధి

నెల్లూరుజిల్లా ఉపయగిరితాలూకా గ్రామాదులలో శ్రీయంత దర్శి వెంకటసుబ్బయ్య, గంటూరు వెంకటసుబ్బయ్య గార్లు వసూలుచేసిన గాంధీపూజానిధి చందాలు - చందాదారుల పేరులు.

చందులూరు

సంధ్యపల్లి బూశయ్య	రు 8.8.0
సున్నా కామయ్య	1.0.0
సున్నా చలమయ్య	1.0.0
నాగరాజుపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య	1.0.0
శివ స్వబ్బరామయ్య	2.0.0
కొమ్మిశేని వెంకటేశం	0.8.0
కంటే కొండయ్య	0.8.0
ఒక అభిమాని	0.8.0
చిన్నా శోశయ్య	1.0.0
దువ్వూరు వెంకటసుబ్బయ్య	1.0.0
పైడా వెంకటరామయ్య	0.8.0
వేమన కండయ్య	1.0.0
కంటే కొండరామయ్య	1.8.0
కంటే చిన్నయ్య	1.0.0
కొండెన రామస్వామి	0.8.0
జొన్నా శోశయ్య	1.8.0
చెవునపాటి శేషయ్య	1.0.0
వేమన చిన్నయ్య	1.0.0
వేమన వెంకయ్య	0.12.0
వేమన పిచ్చయ్య	1.0.0
వేమన సింగయ్య	1.0.0
ముద్దపల్లి గడ్డయ్య	1.0.0
కంటే చెంచయ్య	1.0.0
చెవునపాటి వెంగయ్య	0.8.0
పేరిచెర్ల జగన్నాథం	0.12.0

పడమటినాయునిపల్లి వసూలు

చిల్లరవసూలు

అభిమానులవల్ల	4.4.0
శ్రీయంత అల్లంపాటి పోలిరెడ్డి	4.0.0
నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘములో 10.9.24 తేదీన వసూలైనది	1.0.0
	87.4.0

మువైపిదురూపాయలు నాలుగజాలు మాత్రమే.
నెల్లూరుజిల్లా } సోమపూడి పద్మనాభయ్య,
కాంగ్రెసుసంఘము. } 10.9.24 కార్యదర్శిగాను.

ఆంధ్రమహాసభ

రాజోవు మదరాసు ఆంధ్రమహాసభలో ఈ క్రిందివిషయములనుగురించి తీర్మానములనుపాడింపబోవు చున్నారు. 1 ఆంధ్రరాజధాని నగరమును నిర్ధారణ చేయుట. 2 ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపించు పురమును సిద్ధాంతీకరించుట. 3 ఆంధ్రమహాసభను పశ్చిమాంధ్రమున కిమ్మట. వైవిషయములు ఉత్సాహమున, ఆతురతను కలుగజేయును.

ర్యాలి, సునర్ల శ్రీరామస్వశింహం

భోహాటులో అల్లరులు

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 11:—తొమ్మిదవ తేదీ సాయంత్రం భోహాటునగరములో అల్లరులు ప్రారంభమై రాత్రివరకు జరిగెను. మరుసటిదినము తిరిగి పోట్లాట ప్రారంభమయ్యెను గాని మధ్యాహ్నమునకు ఆగిపోయెదెను. మిలిటరీసహాయ ముంపబడెను. పట్టణములోకానిస్తేబులు రిజర్వుపోలీసు దళము ఉంపబడినందున ఇప్పుడు పట్టణము శాంతముగనున్నది. వారికోర్కెమీద హిందువులు పట్టణమునుండి వెలుపలకుదీసికొనిపోబడిరి. 15 గురు చనిపోయిరని తెలియుచున్నది. చనిపోయినవారిలో అధికసంఖ్యాకులు మహమ్మదీయులే.

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 11:—క్రిపతి ముద్రాయోగ్రములో ముద్రింపబడి ప్రజలవారి బాధ్యతగానే ప్రచురింపబడిన 'ఖుదీరామం' అనుపుస్తకము కానవరకుగా నిర్మింపబడిన దొరతనముయొడల అనూయదీసికొనివచ్చునను కారణమువలన పంకరాష్ట్రపు దొరతనమువారు స్వాధీనము చేసికొనిరి.

(ఆ.ప్రె.)

ఇ.వి. రామస్వామి

నాయకరుగారు

రాజద్రోహపు కేసు

వెనుక చెన్నపురిలో రాజద్రోహకరమును సుపన్యాసము నొసంగవని ఇ.వి. రామస్వామి నాయకరు గారిని అరెస్టుచేసి ఈకోడు చెరసాలలో నుంచిరి. అటునుండి చెన్నపురికి 11 వ తేదీ మెయిలులో తీసికొనివెళ్లిరి. ఆయన తల్లి 75 ఏండ్ల మసలామె వ్యాధిగ్రస్తయైయుండి యున్నను కుమారుని కారాగృహప్రయాణమునకు మనఃపూర్వకముగా అనుమతించెను. భార్యసోదరి, సోదరుడు మున్నగువా రందరును వీడ్కోల్వీరి (ఒకవిలేఖరి)

నేడు (12 వ తేదీ) ఉదయమున పోలీసువారు రామస్వామినాయకరుగారిని చెన్నపురికి తీసికొనివచ్చిరి. (ఆ.ప్రె.)

* * *

స్వంత జామీనుమీద వదలబడిరి

చీపు ప్రెసిడెన్సీ మాజిస్ట్రేటు కోర్టు

ఇ.వి. రామస్వామి నాయకరుగారు మైలాపూరునందు గావించిన ఉపన్యాసములలో కొన్నిభాగములు రాజద్రోహపూరితములుగా నెన్నబడి 124 ఎ. కెక్స్ నుక్రింద అరెస్టుచేయబడి ఇనసెక్టరు కోడండరావు మొదలియ్యగారిచే కోర్టుకు తేబడిరి.

పిదప మ్యాజిస్ట్రేటుగారు రామస్వామి నాయకరుగారిని "మితరపున న్యాయవాది కలదా"యని అడుగ లేదని జవాబిచ్చిరి.

మ్యాజిస్ట్రేటుగారు:—మీరుగ నుక జైలుమీద విడుదల జేయబడగోరునో అప్లి కేమెంట్ పెట్టిన మీవయస్సునుబట్టి మీ కనుకూలముగా జరుగగలదు.

రామస్వామిగా రందుకు తన స్వంతబాండుమీద వదలి ననో అట్లే గావించునని చెప్పెను.

పిదప అప్లి కేమెంట్ మైలుచేయబడి రు 1000 లకు స్వంత బాండుమీద వదలిజేయబడినట్లు కోర్టువారిచే తెలుపబడినది.

రాజద్రోహ నేరము

సుబ్రహ్మణ్య శివగారిపై చార్జిషీటు

తయారు జేయబడెను

(చీపు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టు)

క్రిమాన్ సుబ్రహ్మణ్యశివగారు మే 4 వ తేదీయందు గావించిన ఉపన్యాసములో రాజద్రోహపూరితములుగా నెన్నబడిన భాగములను మ్యాజిస్ట్రేటువారు చదివి 124 ఎ. కెక్స్ నుక్రింద నేరము స్థాపించిరి. పిదప నిట్లు ప్రశ్నించిరి.

ప్ర:—మీరు నేరములుగా ఒప్పుకొనెదరా? లే:

ఉ:—ఒప్పుకొనను.

ప్ర:—ప్రాసిక్యూటర్ సాక్షులు క్రాసు చేయబడవలెనని మీరు కోరెదరా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—మితరపున సాక్షులు గలరా?

ఉ:—ఉన్నారు.

పిదప కేసును 26 సెప్టెంబరుకు వాయిదావేసిరి.

పశ్చిమోత్తరపరగణాలో పోరాటము

తుపాకులు ప్రేల్చుట

పథిమంది చనిపోయిరి.

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 11:—ఈ నెల తొమ్మిదవ తేదీని పశ్చిమోత్తరపరగణాలో భోహాటునందు మతావేళపరలల్లరులు జరిగెనని తెలిసినది. కారణములు ప్రస్తుతము తెలియవు. కాని పోరాటము ఘట్టమధ్యాహ్నము ప్రారంభమయ్యెను. తుపాకులు విచ్చలవిడిగా ఆల్లరిల్ల ప్రేల్చబడినవి. ఇండ్లు కూడ కాలబడినవి. మిలిటరీవారి సహాయము కావలసినవచ్చెను. వెంటనే అల్లరిఅణిచుటకు పోలీసువారు మేజిస్ట్రేటుగారు సిబ్బందిని తీసికొనిపోయిరి. సాయంత్రము 5.30 గంటలకు పోరాటము ఆగిపోయెను. ఘటపథికదయమున తుపాకుల ప్రేల్చు అగ్నిలయలుబేరెను. ఇంతకంటే వివరములు తెలియవు. పథిమంది చనిపోయిరి. అగ్గికు సుమారు రెండురెట్లవారికి గాయములు తగిలెను. (ఆ.ప్రె.)

మ హాత్మని భిక్షా పాత్ర

“ఏపక్షము వారెటుల మెలగినను సరే, అందరును తాము స్వయముగ వడికిన నూలు కండెలతో నాభిక్షాపాత్రను నింపుడు. ఇంకొకదానము నాకక్కరలేదు. నేనుచరితార్థుడ నయ్యెదను.”—గాంధీ

కాంగ్రెసు వారి యందైక మత్యము

మహాత్మని సూచనలు

బహిష్కరణముల తాత్కాలికముగ రద్దుపరచుట

ఓటుచ్చు నధికారము నూలు వడికినవారికి మాత్రమే యుండువలెను

నూలు వడికినివారు కాంగ్రెసుసభ్యులు కాజాలరు

యథార్థములు

దీర్ఘవ్యాసము

ఈవిషయమునుగూర్చి నిన్న 11వ తేదీని వెలువడిన ఎంగుయిండియాపత్రికలో మహాత్ముడు నాలుగుకాలములవ్యాసమును ప్రకటించెను. స్వరాజ్యపక్షమువారికి మహాత్ముడు నూచించిననిబంధనల నన్నిటిని వెల్లడిచేసెను.

నిబంధనలు

1. 1935 దేశంబయిలో మరల కాంగ్రెసుమహాసభ జరుగువరకును విదేశవస్త్రబహిష్కరణములపై తక్కిన బహిష్కరణముల నన్నిటిని ఆములుజరుపరాదు.

2. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము (బ్రిటన్) బహిష్కరణమునుగూడ కాంగ్రెసువారు రద్దుపరచవలెను.

3. ‘భిక్షు-మతసామర్యము-అస్పృశ్యతానివారణము’ అను నీమూటినిగూర్చిమాత్రమే కాంగ్రెసువారు దీక్షతో పని చేయవలెను.

4. ఇప్పుడున్న జాతీయపాఠశాలలను పోషించుటయేగాక వీలైనచో క్రొత్తగా మరికొన్నిటినిగూడ నేర్పరుపవలెను. ప్రభుత్వమువారి పరిశీలనకు వానిని లోబరచకుండ కాంగ్రెసు వారే జరుపవలెను.

5. నెలకు నాలుగణా లిచ్చినవారు కాంగ్రెసుసభ్యులు అనునిబంధనను రద్దుపరచవలెను. పరిధినిమును అరగంటకు తక్కువకాకుండ నూలువడికును ప్రతి నెలయును 2000 గజములకు తక్కువకాకుండ నూలుపంపెడువారే సభ్యులగుదురు, అనునిబంధన నేర్పరుపవలెను. మిక్కిలి బీదలగువారికి ఉచితముగా ప్రత్తిని కాంగ్రెసుసంఘమువారియ్యవలెను.” అను నీయెదునిబంధనలను మహాత్ముడు సూచించెను.

ఆవశ్యకత

కాంగ్రెసుసంఘములలో ఖీనుతులను కార్యనిరతులు నగు దేశసేవకు లుండవలెను. కాంగ్రెసుసంఘములు పరస్పర సహకారముతో చాలమరుకుగాను శ్రేష్ఠముగాను సంఘభావముతో పనిచేయుటట్టిగా నుండవలెను శ్రద్ధలేనివారు తక్కువ మిక్కిలిగా నుండుటకంటె శ్రద్ధగలిగి దీక్షతో పనిచేసేమాపించ గలవారు కొద్దిపెరియన్ననుగూడ చాల లాభముకలుగును.

విదేశవస్త్రబహిష్కరణమే బహిష్కరింపవలెను గాని మరి వేనిని బహిష్కరింపరాదు.

కొంతకాలము పాటు కాంగ్రెసువారందరును భిక్షువిషయమునందే ఏకాగ్రతతో పనిచేసినచో విదేశవస్త్రబహిష్కరణము పూర్తిగా నెరవేరగలదు. ఈయొక్కపనిని మనము సమగ్రముగ నెరవేర్చగలిగినచో అదియే గొప్పవిజయమగును. విజయము నియ్యగలిగినది రాట్టమొక్కటియే. నూలువడికువలెను. భిక్షుబట్టలను కట్టవలెను.

భిక్షులో మనము నెగ్గవలెననినచో రాట్టమే సాధనము. దేశికశ్యామమునందు జనసామాన్యము నకు స్థిరమగుస్థితిని కలిగింపవలెననినచో రాట్టమే సాధనము. దేశముయండి దారిద్ర్యమును పారదోలవలెననిన రాట్టమేసాధనము.

అవశాశములు

1. కాంగ్రెసువారును బహిష్కరణ పక్షమువారును స్వరాజ్యపక్షమువారి కెట్టినిరోధమును కలిగింపరాదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వేచ్ఛగా ఏర్పాట్లు చేసికొనవచ్చును.

2. మితవాదులు మున్నగు యితరరాజకీయపక్షముల వారినిగూడ నావహించి వారు కాంగ్రెసులో చేరుకట్లు ప్రోత్సహింపవలెను.

3. కానసభాప్రవేశము నాశ్చేపించుటగాని నిరోధించుటగాని ప్రత్యేక్షముగను పరోక్షముగనుగూడ బహిష్కరణపక్షమువారి కెట్టిప్రచారమును చేయరాదు.

4. నాలుగు బహిష్కరణములందును నమ్మకము లేని వారు వానిని పూర్తిగా వదిలివేసి తమ యిచ్చవచ్చినరీతిని వ్యవహరింపవచ్చును. న్యాయవాదులు మరల కోర్టులలో వాదించగోరినచో వాదించవచ్చును. బిరుదుములు గలవారును ప్రభుత్వ పాఠశాలలలో ఉపాధ్యాయులుగా నున్నవారునుగూడ కాంగ్రెసులో చేరవచ్చును. వారు కాంగ్రెసు స్థాయికార్యసంఘములలోగూడ సభ్యులుగా నుండవచ్చును.

మహాత్మునిస్మృతిము

నేనుచేసిన యీ ప్రమాదములు అంగీకరింపబడనియెడలను, స్వరాజ్యబహిష్కరణపక్షములకు సంయోగము కుదురనిపక్షమునను, కాంగ్రెసును విశేషముగానుబట్టి రెండుపక్షముల వారునుప్రకృమము మాధ్యమచినయెడలను నేను భవిష్యత్తుగా నుండును. ఇదియుగూడ వారలనే తటస్థులుగా నుంచవలెనని నామాటయందు గౌరవము కలవారి కందరికిని ముచ్చటచెదను. కాంగ్రెసును స్వరాజ్యపక్షమువారికి విశేషమును, వారి నేమరతులను కోరకుడు. వారేపూర్తి నేర్పరచినను అంగీకరింపుడు. వారు కానసభలలో చేయించినపనిని నిరోధమును కలిగింపకుడు అని సూచించెదను. బహిష్కరణపక్షమువారు నిర్భాగ విధానమునే సాగింపవలెను. ఇతరపక్షములవారి చేదేవసహాయము చేసెదమనిన సంగీకరింపవలెను. నిర్భాగ విధానమునందు నమ్మకము కలవారు స్వార్థత్యాగదీక్షను బూనవలెను. కాంగ్రెసును విశేషముగానుబట్టి స్వరాజ్యపక్షమువారిలో తగవులగుదు కాలమును వృధచేయుచున్న జరుగవలసిన ముఖ్యకార్యములలో నొక్కటియును కొనసాగదు. ఉభయపక్షములకు అంగీకారము కుదిరినచో కాంగ్రెసుసంఘములం దుండవలెను. ఈ విన్నికలవిషయమున జనసామాన్యమునందుగూడ కక్షలను కలిగించినచో ఉభయపక్షములవారునుగూడ దినించినయలగుదురు. అమాయకులగు ప్రజలు కాంగ్రెసుపట్ల చాలభక్తి గలిగియున్నారు. అట్టివారికి దుర్మార్గులకు చేయరాదు. దేశసేవచేయుట వలన ప్రజలు గౌరవించి యొసంగునధికారము శ్రేష్ఠముగాని కుతంత్రమువలన హెచ్చువోట్లను బడసి ఆరీతిగా పొందెను అధికారము శ్రేష్ఠముగాదు. అది మోసమేయగును గాన ప్రజులము దానిని ముఖ్యముగా వర్జింపవలెను.

కాంగ్రెసులో అన్నిపక్షములును కలియవలెను

నావాదము దేశీయులకు సంతృప్తికరముగ నుండినను మానినను నేనుమాత్రము నాకర్తవ్యమును స్థిరపరచుకొంటిని. ఇంతవరకును నాకు సహకారులుగా నుండేవారి పురుషులుగ నుండుట నాకు చాలసంతోషకరము. వైని వివరించిన నిబంధనలు నెరవేరకున్న నేను లొంగను అని నేను తెలుపుట లేదు. ఏని బంధనలను కోరకుండగ నేనేను లొంగదను. అన్ని పక్షములవారును అంగీకరించినచో నేను మహాసభ కధ్యక్షతవహించి ముందువెన్నెరమున నడిపించెదను. గాఢాంధకారమున నూర్యకాంతిని చూడగోరుచున్నాను. నాకది ఛాయామాత్రముగా కనబడుచున్నది; గాని అది భ్రమవీమోతము సంతోషము కలుగుచున్నది. పోట్లాడుటకు మాత్రము నేనిక పనికిరాదు. నావంటి పోట్లాడునీతి తనపోటరితము పోయినదనుట కంటె చెప్పదగిన దింతొకటి లేదు. నాకత్యంత ప్రియులగు వారితోగూడ నేను పోలితిగాని అది ప్రేమపూర్వకమే. స్వరాజ్యపక్షము వారితోగూడ నేను ప్రేమపూర్వకముగనే పోరవలెనుగాని మొదట నాకు ప్రేమగలదని ధ్రువపరచవలెను. నేనిదివరకే ధ్రువపరచితిని నమ్మితినిగాని అది శ్రీవయని యిప్పుడు తెల్లమైది గాన నిప్పుడు మరల నెవకకు అడుగుపెట్టసాగితిని. ఈవిషయమున నెల్లవారును నాకు తోడ్పడి రెండుపక్షములకును సంయోగమును కలిగింపగోరెదను. కొంతకాలమువరకైన కాంగ్రెసులో అన్ని పక్షముల వారు నుండవలెనని మహాత్ముడువాసెను. (ఎంగుయిండియా)

అనిబిసెంటుగారు

నూలువడికుట కంగీకరించెను

“మహాత్ముని నిబంధనల కన్ని పక్షములవారు సంగీకరించిరి. డాక్టరు బిసెంటు, జయకరు, నలురాజును గూర్చునూ నూలు వడికెదమని వాగ్దానము చేసిరి. సమాధాన మనుపాలముగా కుదురు సూచనలు కనబడుచున్నవి. ఇట్టియొకమత్యము కుదిరినగాని అభ్యక్షతవహించుటకు మహాత్ము డంగీకరింపడు” అని బొంబాయి విలేజురి పార్లమెంటురీకకు వ్రాసెను.

జూరి పోస్టుగారు

న్నరాత్రికి బొంబాయిచేరి

జూరి పోస్టుగారు వడరాసు ఏర్పేసియు తెలుసులో నిన్నరాత్రికి బొంబాయిచేరిరి. అటు విశ్వోరియా గైలు స్టేషనులో వారికి ఘనమగన్మాదము మియ్యలదెను. బొంబాయిలో వాయిసు ఆఫ్ యిండియా పత్రికకు సంపాదకులుగా నున్న పోలను పోస్టుగానుజూరి పోస్టుగారి సోదరుడుగాన వారిబంధులే జూరిపోస్టుగానుండును. పిమ్మట ఆనాడువాదాదు వెల్లి మహాత్మునితో మాటలాడెదరు. (ఆ.వెం.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 12 వ తేదీ

శుక్రవారము

మహాత్ముని భిక్షాపాత్ర

గౌరవహీనుడు భిక్షాపాత్రను చేబూని, భారతీయులు స్వయముగ పడకైన నూలును చాళియం దుంచుడని, విన్నవించుచున్నాడు. ఇంత కన్నను తన కేమియు లెక్కరలే జనుచున్నాడు. అన్ని సంఘముల వారును అన్ని పక్షములవారును ఇక్కడనును నిర్వహించుచో, మహాత్ముని మానసము సంతృప్తి నొందును. ఈ నూలుతో మహాత్ముడు భారతీయులనె గాక, బ్రిటిష్ వారిని సయితము ఒండ్లంబ జూచుచున్నాడు. ఇకమీద నెట్టిదిగైతెలో గాని, ఎట్టికక్షిలలోగాని మహాత్ముడు వల్లనడు. ఆత్మార్పణమంతటితో పూర్తియగును. ఎవ్వ రేడధితుల నవలంబించినను సరియే, ఒక్క లెరుగంట సేపు రాజమును పూరించి, దిక్కుమాలిన గర్భదర్శిలనుగూర్చి యొకింత తలపోయవలయు నని, మహాత్ముడు విద్యాధికులను ధనవంతులను ప్రార్థించుచున్నాడు. మీరు కన్నీళ్ళలో బారాడు చున్నను, న్యాయసాసములలో వాదించుచున్నను, రాయబారిములను నడుపుచున్నను, ఇతరకార్యము లెన్నిటిలో నిమగ్నులై యున్నను, దీనులను మాత్రము మరువకుడని మహాత్ముడు అంజలిబద్ధుడై సాగిలబడుచున్నాడు. “కలడందురు దీనులయెడ” యని, పరిమేష్వరుడు దీనులయందే నివాసము జయుచుండును. వారికొంకే గడ, మహాత్ముడు కొల్లాయిగుడ్డను ధరించి రాటపు పూజ చేయు చున్నాడు.

మహాత్ముడు లొంగెనా? బారాడు కక్షలకు లొంగినమాట నిజమే. ఇదియే మహాత్ముని అద్భుత విజయము. ఏనాడు లోకాంతిపురుషుడు, నేనాడబాటి నని యంగీకరించెనో, అనాడే ధర్మము పూర్వ విజయము గాంచుచున్నది. అల్పాత్ముడనని మహాత్ము డంగీకరించు చున్నాడు. ఆత్మపరిశోధన మింతకన్నను దూరము బోవునా? తనను దాగు లెఱుగు నతడే మహాత్ముని నిర్వచనమున కర్హుడు. భగవానుడు సయితము, అణువులలో నణువై మహాత్ములలో మహాత్మై వెలుగుచున్నాడు. అందుచే మహాత్ముని సూతన విధానమున కెవరును చింతింపనక్కరలేదు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునందు, మహాత్ముడు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానము, చాల ముఖ్యమయినది. కాని మహాత్ముని యద్వైతమును పలువురు గ్రహంపబాలకబోయిరి. దీని నొకపక్ష ప్రశ్నగ భావించిరి. మహాత్ము డితరులపై దండయాత్ర వెడలుచు, వారిని అవమానపరుప జూచుచున్నాడని దలచిరి. ఇదియే సందనుకొని, అధికారవర్గమువారు చేజిక్కిన యవకాశముగైకొనిరి. ఇరుపక్షములకుగల భేదములగూర్చి గోరంతలు కొండంతలు జేసిరి. అసహాయోద్యమము నలసూలినదని వెల్లడి జేసిరి.

మహాత్ముని యవజయమును గూర్చి బ్రిటిష్ ప్రతిపక్షాత్మక లకు తంజివార్త లంశబడెను. తెలిసికొనియని వ్యాఖ్యాన పరంపరలు ప్రకటింపబడ జొచ్చెను.

ప్రజలయందు కార్యదీక్షను పురిగొల్పుటయే మహాత్ముని ముఖ్యద్వైత్యము. దేశమునందు వ్యాపించిన జడత్వమును, ఉపేక్షాభావమును పోగొట్టుట కతడు సంకల్పించెను. కాని, అతని సంకల్ప మన్యభాభావించబడెను. భారతీయుల సంయోగముకొరకై సర్వశక్తిని భారబోయుచున్న మహాత్ముడు, రాజకీయకక్షలలో చీలికనుజెంచి, పరస్పరద్వేషభావమును బుట్టించునా? అట్టి ఫలితమున కెడము గలుగుటకు బదులు, బహిష్కారముల ననలే వదలివైచి, సంయోగమును సాధింపనెంచుచున్నాడు. ఈ తరుణముననే మితవాదులును, బిసెంటువత్తుము వారును, కాంగ్రెసులో బ్రవేశించుటకు సంసిద్ధులగుచున్నారు. మితవాదుల పలుకుబడి హిందూదేశమునందే గాక, ఇంగ్లండునందు గూడ సంతరించి నది. ఇట్టివారిని పిడదీసి వారి నభిమానించినను లాభములేదని, బ్రిటిష్ రాజనీతిజ్ఞులకు దోచినది. బిసెంటుగారికి అనుచరవర్గములేదనియు, ఆమెతో సంధిజేసికొని సంత మాత్రాన హైందవ సమన్య పరిష్కారము గాదనియు, వారికి రూఢియైనది. అందుచే మితవాదులును బిసెంటువర్గమువారును, తమ బలహీనతను తాము గ్రహించిరి. తమ కన్నను బ్రిటిష్ ప్రముఖు లెక్కడు సూక్ష్మదృష్టి గలవారని, వారు గ్రహించిరి. ఇందుకు మితవాదులను నిరసింపజనదు. వారు తమ విశ్వాసముల ననుసరించి బనిచేసిరి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి వాగ్దానములందు మొదటి నుండియు పూర్ణమగు నమ్మకముంచిరి.

అట్టివారు నేడు భ్రమరహితు లగుచున్నారు. బిసెంటు రాయబారమునందు సభ్యులయిన షణ్ముఖుచెట్టిగారు దెలిపిన సంగతు లిందుకు ప్రబలనిదర్శనములు. హిందూదేశపు భావ్యభ్యుదయము, హిందూదేశము మీదనే ఆధారపడి యున్నదను సత్యము ఇప్పుడు దెలిసిన త స్పష్టముగ నిదివఱకెన్నడును పరిస్ఫుటమై యుండలేదు. కాంగ్రెసులో బ్రవేశింపదలచిన మితవాద సోదరులకు హృదయ పూర్వక స్వాగత మొసగుట ఎల్లరధర్మము. అన్ని మత సంఘములలో వలె, అన్ని రాజకీయ కక్షలలోను సోదరభావము ప్రబలుట యావశ్యకము. సంయోగ సూత్రము బలపడుట ముఖ్యమగుచున్నది. విదేశేవస్త్రిబహిష్కార మవసరమని, అన్ని పక్షములవారును అంగీకరించెను. ఇది జయప్రదముగ జరుగవలయుననిన, కద్దరునిర్మాణము త్వరితముగ జరుగవలయును. హిందూదేశపు మిల్లులు తయారుజేసిడి వస్త్రములు, అత్తల్ప సంఖ్యాకులకు మాత్రమే బనికీవచ్చును. నేడు మిల్లులతో దేశమును నింపుట దుస్సాధ్యము. రాటములును మగ్గములును నేటికిని పలుతావుల బనిచేయుచున్నవి. వాని నెల్లరు నుపయోగించి, వస్త్రలోపమును పూర్తిజేయుటకు సాధ్యమగును. అందుచే కష్టసామాన్య సూత్రము, రాటమే. ఒక్క సంవత్సరముపాటు, ఈ సూత్రమును అనన్యదృష్టితో నవలంబించి పనిజేయుచో, స్వరాజ్య స్థాపన జరుగక మానదు.

శాసనసభా ప్రవేశమున కవకాశమిచ్చుటతో ప్రధాన బహిష్కారము దొలగినది. తక్కుంగల

బహిష్కారములు నిర్మాణాధారములేక వెనుకబడినవి. నిరాకరణ ధర్మము నిలిచియున్నను లేకున్నను నిర్మాణకార్యక్రమము బాగుగకొనసాగుచో, స్వరాజ్యము సమీపించుచుండును. ఇందుకు శాంతివాతావరణమావశ్యకము. పరస్పరకలహములును, సదాంతరాధాంతములును, కార్యసిద్ధిని దూరముజేసి కాలమును వృథబుచ్చుచుండును. కాంగ్రెసుసభ, కద్దరు, అస్పృశ్యులి, హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగ సమన్యలను నిర్వహించుటకు మాత్రమే కంకణము గట్టుకొనవలయునని మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. ఇదివరకున్న జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనలను బలపరచి, విలగుచోటుల క్రొత్త ప్రతిష్ఠాపనలను సాపించుటకు, కాంగ్రెసు సభ ప్రయత్నము సలుపవలయుననియు సభ్యుల చందాను నూలురూపముగ గైకొనవలయుననియు, మహాత్మునియద్వైత్యము. ఇంతవరకయినను కాంగ్రెసు సభ్యు లెకేభావము జూపుచో, బెల్గాం కాంగ్రెసుసభలో మహాత్ముడు దారిజూపగలడు. ప్రజలను త్వరలో గమ్యస్థానముజేర్చగలడు. ఎక్కడ మొదలిడినను, ఎట్టి కార్యక్రమమును చేపట్టినను, స్వతంత్ర నిర్మాణమును చేపట్టకతప్పదని నిరపడినది.

బెంగాలులో మంత్రులవేతనములను నిరాకరించుటవలన, సందిగ్ధస్థితి ఏర్పడి ట్రాన్సుగర్ధుశాఖలు ప్రభుత్వవశే మయ్యెను. ఇతిర రాష్ట్రములలో గూడ శాసనసభలలో జాతీయవాదు లధిక సంఖ్యలతో జెరుచో నెట్టిఫలితమును సమకూర్చవచ్చును. కాని ఆపిమ్మట జెయదగిన దేమి? బెంగాలులో ఏదేశ వస్త్రోబహిష్కార ప్రచార విపుడు జరుగుచున్నది. కద్దరునిర్మాణము లేనిది, ఇట్టి ప్రచారము సఫలమగునా? శాసనోల్లంఘనము నారంభించుటకయినను, నిర్మాణమును చేపట్టక తప్పదు. ఎటుదిరిగినను, మరల నిర్మాణమువంకే దేశము మరలవలసి వచ్చుచున్నది. వేరొక మార్గము గనుపించదు. మాటలతో, ప్రసంగములతో స్వరాజ్య మూడిపడు ననునాశ యంతరించినది. స్వశక్తిని సమ్మొకొనిన గాని గమ్యస్థానము జేరుట దుర్లభ మని పొడగిట్టినది. ప్రత్యామ్నాయమార్గము గనుపించదు. శుష్కవాగాడబరమున కలవాటు పడినవారికి, నిర్మాణము చేపట్టుట కష్టమని దోచును. మహాత్ముడు నిరంకుశుడని గన్పట్టును. సులభమార్గ మింకొకటియున్నది. దాని నవలంబించుటకు మనస్సుబోవును. నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణము కన్నను, కారాగృహవాస మయినను సులభమని దోచును. వివను, ఒక్కమారి కార్యక్రమ ము విషయ మై శ్రద్ధ వహించు నెడల, దానియందుండెడి మాధుర్య మితర కార్యములందు గోచరింపదు. ఆపయిన ప్రజలు కాల హారణమునకు, సమ్మతించరు.

భారతీయులు వాక్కురులుగాని కార్యశూరులు గారని, బ్రిటిష్ ప్రముఖులెంచుట చేతనే తగిన లక్ష్యము జూపకున్నారు. తేబరుపక్షమువారు సహితము తమ వెనుకటి వాగ్దానములను మూలబెట్టి, ఉపేక్షాభావము వహించుట కిదియే కారణము. జర్మనుసమన్య, రుష్యాసమన్య, మున్నగు దూరవ్యవహారములకన్నను, హైందవసమన్య తిసిపోయినదా? మరల నొక అధినివేశరాజ్య సమావేశమును లండనులో గూర్చనేల? ఇదివఱకు కూర్చిన సామ్రాజ్య సమావేశము చాలదా? ఇట్టి విషయములతో ప్రొద్దుబుచ్చుట కన్నను భార

శీయ వ్యవహారమును పరిష్కరించి, ఆశ్రమముల
ఇతరవ్యవహారములగుర్తి బ్రతిష్ఠా ప్రభుత్వమువా
రాలొచ్చిందా? నిజమేమనగా, హైదరాబాద్
సమస్యను పరిష్కరింపవలసిన యవసరము, ఇంగ్లం
డున కుకను కనుపెంపలేదు. శాసనసభలలో జేసెడి
ఎత్తులన్నిటికిని పై యెత్తుల నెత్తుట బ్రతిష్ఠావారికి
మలభమే. వివిధపక్షములలో చీలిక గలిగించుట,
వారికి కష్టముగాదు. అధికారము వారిచేతిలోనుండు
టచే, ఒకరి నభిమానించి వేరొకరిని తిరస్కరించునెడ
ఆంతరంగిక విభేదములు ప్రబలుట సులభమే.
రాయబారములకును విన్నపములకును ఏదియో
నొకవిధముగ సమాధానముజెప్పి పంపివేయవచ్చు
ను. తప్పని సరియగునెడల, సంస్కరణములలో
మరి కొన్నిమార్పుల గలిగింపవచ్చును. లా, ఆర్డరు,
జస్టిసు శాఖలను మినహాయించి, మిగిలిన శాఖలను
ట్రాన్స్ఫర్ జేసిన, సంతృప్తిజెందువారు కొందరుం
దురు. లేనిచో సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ న్యాయస్థానము
నిచ్చి, కేంద్రప్రభుత్వమును కదల్చక ఉండవచ్చును.
రాష్ట్రీయ న్యాయస్థాన మపుడు ప్రయోజన రహిత
మగును. గవర్నరుగారి కక్కుడు నిరంకుశాధికార
మిచ్చుట సహజము. రాష్ట్రీయపాలనము నెప్పుడు
పట్టిననప్పుడు స్వాధీనపరిచి కొనుటకు, గవర్నరుగారి
కవకాశ మీయవలయునని, సర్ ఆలీ ఇమాంగారే
కోరియుండిరి. వీరితో నేకీభవించెడివారు పలువురుం
డవచ్చును.

కేంద్రప్రభుత్వమునందు, మిలిటరీఖర్చును నిర్ణ
యించుటకు, ప్రజల కధికారము లేనిచో ఇతరసం
స్కరణముల నెన్నిటిని ప్రసాదించినను ప్రయోజన
ముండదు. అందుచే ముఖ్యశాఖలను అధికారవర్గ
మువారిహస్తమునందుంచుకొని, కేంద్రప్రభుత్వము
నందు పాక్షిక బాధ్యతనిచ్చినను ప్రయోజనముం
డదు. స్వపరిపాలనమును విభజించుట
దుర్లభము. ప్రజలకు స్వపరిపాలనమయినను చేకూర
వలయును. లేనిచో, నికంకుశపరిపాలన మయినను
నిలిచియుండును. అందుకు మారుగ, కొలది స్వపరి
పాలనముతో ఏస్తారనిరంకుశాధికారమును చేర్చిన,
మంచినిరుతో ఉప్పునీరు నిధకముగ జెచ్చిన చంద
మగును. అందుచే స్వపరిపాలనమున కేమియు ప్రత్యా
మ్నాయములు గాజాలవు. జన్మన్యాయస్థానమును
విభజించుట దుస్సరము. ఏ దేశమునందును ఇట్టి
ప్రయత్నము జరిగియుండలేదు. ఇతర దేశములమూట
యేల? అధినివేశరాజ్యములకు పూర్ణ స్వాతంత్ర్యము
నొక్కమా రిచ్చియుండ లేదా? తిరుగుబాటు జూపిన,
దక్షిణాఫ్రికా బోయరులకు సయితము, యుద్ధానం
తరము పూర్ణస్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించబడెను.
ఫ్రెండుకును, ఈజిప్టుకును, ఇటీవలనే సంపూర్ణ
స్వపరిపాలన మొసంగబడెను. ఒక్క హిందూదేశము
నందుమాత్రము అపూర్వమగు నేర్పాటుల జేయ
నెంచుటచే, ప్రస్తుత సందర్భానికి జనించినది. ద్వంద్వ
ప్రభుత్వవిధానము నేలగులినది. దీనిని మరల పైకి
లేవనెత్తవలయు నని, సురేంద్రనాథ బెనర్జీ ప్రభృ
తులు నలహానిచ్చినను, అయ్యది సాధ్యపడదు. కాని
ప్రస్తుతాందోళనమునకు ఫలితముగ బ్రతిష్ఠా ప్రభు
త్వమువారు స్వపరిపాలనమునకు దారిజూపని మరి
కొన్ని సంస్కరణములను ప్రసాదించిన ప్రసా
దంపవచ్చును. ఇవియైనను లభింపవేమోనని సంశయ

ఆంధ్ర గాంధీ మహాత్మని వూజు నిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

12.9.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు

చందాలు

48799-8.5

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు

ఇదివఱకు

23831-14-11

పూజానిధికి సామర్పణంపు చేసిన మా:— కా. నాగేశ్వరరావు సెం. 7, లెబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు

ముజెంది, ప్రజల సంతరంభమును కట్టిపెట్టుచో, స్వరాజ్యము త్వరలో లభించుట దుర్లభమగును.

సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును సంపాదించవలయునని, హిందూదేశమునందే స్వరాజ్యసాధమునకు బునాదులను నెలకొల్పవలయును. ప్రజల స్వయంకృషి వలనను, నిర్మాణదీక్షవలనను, ఇక్కార్యము త్వరక నెఱవేరును. ప్రజల కృషివలన, సత్వర ఫలితములు గనుపించక బోవచ్చును. ప్రసంగములతో గ్రంథములు నిండకబోవచ్చును. వాదప్రతివాదముల కవకాశ ముండకబోవచ్చును. కాని కార్యసిద్ధి ఏ మాత్రము గలుగుచున్నను, ఆంగ్లేయములో చురుకుపుట్టును. వ్యాపారదృష్టిగల బ్రతిష్ఠావారు, వాగాడంబరమునకును కార్యదీక్షకును గల భేదమును కనిపెట్టగలరు. కార్యదీక్ష కలవాటుపడిన ప్రజలు స్వరాజ్యమును స్వయముగ నిర్మించుకొనగలరని; వారు విశ్వసించుదురు. అట్టితర, ఉపేక్షాభావమును వదిలి, స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు ఇంగ్లండుతోడ్పడకమానదు. బ్రతిష్ఠా స్వభావమును గుర్తెత్తిగిన వారి కీ సంగతి త్వరక బోధపడును. ఆ కారణముచే, ఇతర మార్గము లెన్ని గనుపించినను, నిర్మాణసాధనను ముఖ్యమని ఎంచుచో, స్వరాజ్య సమస్య సులభ పరిష్కార యోగ్యమగును. గాంధీ మహాత్మడు గావించెడి విన్నప మిదియే. నిరాకరణ నిర్మాణములకు సన్నిహిత సంబంధము గలదని, పలుమార్లు దెలిపియుంటిమి. రెండును జతగ కొనసాగుచున్నచో, భారతజాతి సత్వరవిజయము గాంచెడిది. కాని అట్టి యవకాశము దప్పిపోయెను. మహాత్మడు స్వాతంత్ర్యమును కోల్పోయిన సమయమున, పరిస్థితులు విషమమయ్యెను. విశ్వాసము దగ్గను. స్వతంత్ర శక్తి కొరవడెను. మహాత్మడు నిర్బంధవిముక్తిగాంచులోపల, దేశదృక్పథము చాలవరకు మారెను. మహాత్మడుమరల పూర్వపరిస్థితులను నెలకొల్పుటకు జేసిన ప్రయత్నము లస్వభావావింపబడెను. అందుచే నిరాకరణ పద్ధతినెగూర్చి మహాత్మడు తనపట్టుదలను వదిలుకొన దలచుచున్నాడు. స్వరాజ్యపక్షమువారి హృదయములో గలిగిన యనుమానములను తాను తొలగింపజాల నందులకు, మహాత్మడు తంతయు చింతించుచున్నాడు. ప్రేమచేతనే, స్వరాజ్యపక్షమువారిని నమ్మించుటకు సాధ్యమగునని, మహాత్మడు భావించుచున్నాడు. సంపూర్ణ మగు నాత్మ సమర్థతమే, అనుకూల ఫలితము నొన గు న ని అ త ని యుద్దేశ్యము.

నిరాకరణపు ముఖ్యప్రయోజనము, నిర్మాణమువంకకు ప్రజలదృష్టిని మరల్చుటయే. నిరాకరణ సహాయమంతగ లేకున్నను, నిర్మాణమును ప్రజలు చేపట్టుచో, అసహాయోద్యమప్రయోజనము సిద్ధించును. మహాత్మడు నిమిషములను వదిలి ఒక్కరి గంటసేపు నులును దీయవలయునని మాత్రము ప్రజలకు పిన్నించుచున్నాడు. పరస్పర విమర్శ సములను మాని, ఈ యొక్క విషయమును గూర్చియైనను, అన్నిపక్షములవారును ఏకీభవించెదరా? హిందూదేశపు మానమును కాపాడదరా? భుక్తినిముక్తిని ప్రసాదించు సులభసూత్రము నవలంబించెదరా? మహాత్మడు పరితాపమెంతి గాఢమో, అతని వాక్యములను బట్టి గ్రహించవీలులేదు. భారతీయుల పరితాపమంతయు అతనియందు మూర్తిభవించియున్నదనుట అతిశయోక్తి గానెదదు. సత్యాగ్రహపద్ధతులయందు మహాత్మడు విశ్వాస మేమాత్రము తగలేదు. కాని, భారతీయుల నందరను విశ్వాస హృదయుల జేయజాల నయితని గదాయనియే, అలిడు పరితపించు చున్నాడు. సత్యద్రష్టల కీట్టి పరితాప ముండుట సహజమే గదా! అందుచే సర్వకార్యములను వెనుకకుబెట్టి “భిక్షాదేహి” యని మహాత్మడు బయలుదేరు చున్నాడు. పరమశివుడుగూడ వెనుక భిక్షుటన జేసియుండెను. భోక్తాపకారము జేసెడి భిక్షుటనము, హిందూదేశమున మొదటినుండియు సన్మానము బడయుచుండెను. ఆర్యసాంప్రదాయముల కిది విరుద్ధముగాదు.

మహాత్మడు భిక్షుపాత్ర అచిరకాలములో నూలుకానుకలతో నిండి, హైదరాబాద్ సంతరక్షణకుపయోగించు గ కి !

గంజాం మండలసభ

సవరణ

“కాంగ్రెసు క్రిడును మార్చవలెను” అని బెల్గాంకాంగ్రెసువారిని కోరుట పుష్కలంపబడిన తీర్మాన ముమోదించబడెనుగాని వీరిపోలేదు. అనుమారు 24 మందిగాని 14 గురు కాదు. 9 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సారభాలుగా పడినది. కళింగపట్నములో సభ్యుని పిమ్మట క్రియాలి బులుకు సాంబమూరిగారు మున్నగువారు శ్రీభావశ్రమ, బొంతల కోడూరు, పద్మావతి, మన్నగుపల్లెలలో కేగిరి. అచట భుజమగు స్వాగత మొసగబడెను. అచట వారు సభలలో సుపస్య సించిరి. 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము వారందరును బరంపురముచేరి అని స్వకీయనితేఖరి బరంపురంనుండి తంతిపార్లమెంటు.

విదేశ వార్తలు

ఇండియాలోని పత్రికా సంపాదకులు

బ్రిటిష్ పత్రికా ప్రచారకుల చర్య

లండన్, సెప్టెంబరు 10:— ముఘల్ షాహుద్దూల్లా నందు జరుగుచున్న పత్రికా సంపాదకుల రక్షణ సంఘము వార్షిక సమావేశమునందు ఇండియాలోని పత్రికా సంపాదకుల స్థితిగతులను గూర్చి చర్చ జరిగెను. ఈ సభను సభ్యుడొకడు బర్మాలో నొక పత్రికకు సంపాదకుడుగానుండెను. ఒక నాడు పత్రిక మేనేజరు యీతను ముఘల్ షాహుద్దూల్లా ఒక వ్యాసభాగమును నిర్లక్ష్యముగా పత్రికయందు ప్రకటించెను. అంతట యీతను తన ఉద్యోగము విడిచివచ్చి కేపించిన కేసును, తిరిగి ఇంగ్లాండువచ్చుటకు ప్రయత్నము భిక్షులనుగోరగా పత్రికాధిపతులకు లేదు.

ఇండియాలోని పత్రికా సంపాదకుల ప్రకారము పత్రికలోనేమి ముద్రింపబడినను సంపాదకుడే బాధ్యుడు— సంపాదకుని మాట త్రోసివేసి మేనేజరులుగాని వ్యవస్థాపకుడుగాని ఏదీ ప్రకటించినను ఆయన బాధ్యుడని చర్చలో చిలువబడెను. పై కేసు బ్రిటిష్ పత్రికలకు విచారణకై రాగలదు.

ఈ సంఘసభ్యులు సంపాదకీయ బాధ్యతలను గూర్చి పోరాడునపుడు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తోడ్పడవలె నని కోరుచు సభవారు తీర్మానించిరి.

భారత పరిశ్రమలయందు

సంస్కరణము

ప్రధానముగా గోరుట

ఇ. తల్పుగారు. కామన్వెల్త్ లోని పరిశ్రమ, వర్తక సంఘసమావేశమునందు వాల్టె నగరును ఉపన్యసింపుచు, భారతదేశమునందు రాజకీయ సంస్కరణములు జరుపుటకు చాల కాలమునుండి జరుగవలసియుండిన పరిశ్రామిక సంస్కరణములు జరుగవలసి యుంచునని చెలిపెను. దీనిగూర్చి డెయిలీ హేరాల్డు పత్రికలో పత్రికా గాట్లు వ్రాసిరి. ఇండియాదేశ పాలనమును కేవలము రాజనీతిజ్ఞుల చేతిలోనుంచినందువలన గల ప్రమాదమును ఆయన సూచించెను. పై పైన మార్పులు చేసి యూరుకొన్నచో కార్మికుల యవస్థ యధావర్తిగానుండును. భారతదేశ పారిశ్రామికాభివృద్ధికి మార్గము పాటించునని వారియాధీన మగుదురు.

“రాజకీయాందోళనల నాయకులను పేరుబెట్టుకొని ఇంగ్లాండు విద్యుదు ఇండియాలోని పరిశ్రమలగూర్చి గాని, కార్మికులగూర్చిగాని ఏమియు తెలియని పెద్దమనుష్యులను ఆయన ఉపన్యాసమునందు ద్వేషించెను. విశాలమగు నట్టి యు ప్రజాస్వామ్యపాఠశాలిప్రాయములను గలిగియుండు రాజనీతిజ్ఞులు పనివాడుగోరు అధికస్వాతంత్ర్యమునకు గూడ సావధానికగిని యుండురని దురభిప్రాయ బడి తిర్తల్ గారగు దెలిసియుండును.

భారతదేశమునకు రాజకీయస్వాతంత్ర్య మొసంగినచో మిగిలినవిషయము లన్నింటియుండును, భారతీయపనివాండ్ర కనుకలముగనే జరుగునని ఆయనతలంపని దోచెడిని. భారతీయ పనివాండ్లు తమ యభివృద్ధికై భారతరాజకీయ నాయకుల యందే ఆధారపడియున్నచో చాలకాలము వేచియుండాలని వచ్చునని నాయభిప్రాయము.

“వారికి బ్రిటిష్ వర్తక సంఘోద్యమము సహాయము లభ్యకము. వారికి సహాయము జేయుటలో ఒక విశేషమైన రాజకీయసంస్కరణము లెంతయోవశ్యకమో పరిశ్రమల సంస్కారముగూడ సంతయావశ్యకమని యెత్తినది గలిగిండుటయే. మొదటికి దేశమునకు రెండవది ఆంధ్ర పరులరాదు”.

రూపు ఆక్రమణము

మొంట్ వారికి లాభము

మొంట్ ఆక్రమణ ఆక్రమణ సామర్థ్యముకాని, శ్రేంచి వారికిమాత్రము లాభకరముగనుండెను. బ్రిటిష్ పత్రికకు పారిసు విలేఖరి చెడిన ప్రకారము, శ్రేంచి విలేఖరంగమంత్రి ప్రకటించిన రూపు ఆక్రమణ అధికనివేదికయందు భిక్షులకంటె జన మెక్కిరి, 190 మిలియన్ ఫ్రాంకులు 1928 జనవరి 11 నుండి 1924 జూన్ 31 కేపి.టికి యుండెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ

సభాధ్యక్షునియోజనము 16 తేదిని ఆహ్వాన సంఘమువారు గావించెదరు గాన జిల్లా సంఘములవారు తమ తమ సూచనలను 15 తేదిలోగా తప్పక పంప వ్రాతులు.

అచ్చిని వేశముల సమావేశము

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి అన్వేషణ

దక్షిణ ఆఫ్రికా పార్లమెంటునా?

లండన్, సెప్టెంబరు 11:— అచ్చినివేశకాజ్యముల సమావేశము గూర్చి ప్రతివారికిని కన్నుగప్పివట్టుచు దని శేఖర్ బాబు విలేఖరి బ్రిటిష్ పత్రికకు వ్రాయుచున్నాడు. దక్షిణ ఆఫ్రికానుండి ఒక ప్రతినిధిని బంపుటకు జనరలు హెర్బర్ట్ బాబాగారిని బిచ్చించిరి అని భావముగారు శేఖర్ బాబు విలుటకు చాలమంది ఆశ్చర్యబోయిరి. అంతవరకు హెర్బర్ట్ బాబాగారు దక్షిణ ఆఫ్రికా పార్లమెంటుకు వ్యతిరేకముగా నున్నారని యచ్చటి ప్రజలకు తెలియదు. ఆసమావేశము వీరికిగా జరుగనో, ఎప్పుడు జరుగనో ఏమి చెప్పింపబడునో, దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు. ఈ విషయమున తగిన సమాచారమునకై వారు ఎదురు జూచుచున్నారు. విలేఖరి విషయములగూర్చి అచ్చినివేశ కాజ్యములలో సంప్రదించునట్టి చక్కము బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు వదలింతుకొన జూచుచున్నారు కాబోలును. ఇది ఒక వేశ నిజము యైనను సదరు సమావేశము కేవలము వృథాకాలయాపన మగు నని యిక్కడ వారు చాలమంది యభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ సమావేశము సరిగా సామ్రాజ్యసమావేశము వంటి దేయగునని కొందరు పోచబడుచున్నారు. నిజమేమన, ఇప్పటి కైనను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును విపులముగ చెలువైరి. ఇట్టి విషయములలో అచ్చినివేశ కాజ్యములకు తలెత్తుచుండుటయందు శ్రద్ధలేదని చెల్లడియగుచున్నది.

యూరపులో కమ్యూనిస్టుల సంఖ్య తగ్గెను

యూరపునందు కమ్యూనిస్టువత్తము నానాటికి తగ్గుచున్నది. యూరోపునందు ముఖ్యపట్టుములలో కమ్యూనిస్టు వత్తమువారిసంఖ్యలు సోవియటుప్రదేశలలో ప్రకటించబడినవి. దానిని గమనించి బ్రిటిష్ పత్రిక వ్రాయుచు, ఈపత్తము క్షీణించుచున్నట్లులు సోవియటులే ఒప్పుకొనుచున్నారని చెలిపెను. కమ్యూనిస్టులకు యంతగర్వపడుట కేమియులేదు. 1920 లో వారిసంఖ్య యూరపుఅంతటిలోను 1,064,000. ఈయేడు 890,990 ఉన్నట్లులు సోవియటుప్రదేశలలో ప్రకటించబడినవి. ఇక్కడి వివరము బ్రిటిష్ పత్రిక 240,990.

ఆయుధముల తగ్గించుట

పార్లమెంటు ప్రభువు అభిప్రాయములు

జనీవా, సెప్టెంబరు 11:— జాతిసమితిసభ మాడవ ఉపసభ్యులనుండి ఆయుధముల తగ్గించు సులభమగునట్టి పాఠ్యము ప్రభువుగా రిట్లు చెలిపిరి. జర్మనీదేశము జాతిసమితిలో సభ్యునిగా లేనంతకాలము ఏవిధాన మేర్పరిచినను పూర్తి కాజాలకు. జర్మనీ సమితియందు కేరసపుడు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వారు విశేషముగా నొకవిధానము కేర్పరిచి చక్కకు చెడుదురు

రషియనుసంధి

లాయడుబారి గారి నిరసనము

రషియనుసంధి కేవలము ఆనాలోచితమైనదని నిరసిం చిరి సోవెట్లులు గలిగించిన ఒత్తికే ప్రధానమంత్రి నిర్వంధముగ అంగీకరించెను. ఆరాచకమునకు ప్రోద్బలమొసగువారి విని యోగ్యులు మోచ్చుగ ధనమొసగుట చెట్టితనము. లిబరలు పత్తమువా రీసందర్భమున వాల్టె మారకుండిరేని ప్రజాగౌరవమును గోల్పోవుదురు. ఈ సందర్భముగా ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను ధనము గోరినవో తప్పక ఆపజరము గాంతురు.

లాయడు బాబుగారు ప్రభుత్వముయొక్క వివిధవిధానమును అంగీకరించెను. బర్మిను హెనుగారిలేఖ నామోవించెను.

ఇండియా, న్యాయ కార్యదర్శి

డిప్యూటీల నియమించుట

లండన్, సెప్టెంబరు 10:— ఇండియా స్టేటు సెక్రటరీ గారు సర్ మాల్కము సేటనుగారిని డిప్యూటీ అండరు సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేటుగా నియమించిరి (సర్ ఆర్థరు పిర్ట్లెలు గారి సానే). కాయ్యలు సిండ్లేటరు స్టీనార్డుగారిని ఆసిస్టెంటు అండరు సెక్రటరీగను, ఇండియా కౌన్సిలు ఆఫీసునందు గుమాస్తాగను నియమించిరి.

అండరు సెక్రటరీ ప్రొఫెసరు రాబర్టు రిచర్డ్సుగారు డిప్యూ. డి. లాంజికిను గారిని ప్రొవీంటు సెక్రటరీగా నియమించుకొనిరి.

న్యాయగూర్తు

ఇదివరకు జర్మనీవలసరాజ్యముగా నుండిన న్యాయగూర్తు స్వతంత్ర ప్రభుత్వమును పరీక్షింపబోయిన జాను ఆన్సువర్తు గారు పరిపాలకుల తోడ్పడుటకు సలహాసంఘమును నియమించుకొన మని శిఫార్సుజేసి, ఆరియానావలసరూడ చేర్చుకొనమని గోరెను.

ఇంగ్లాండు - ఈజిప్టు

సంధికుదురు సూచనలు

లండన్, సెప్టెంబరు 11:— లండన్ లో జరుగుటల ఫాషా గారునురాష్ట్ర మన్మోనాల్లుగారును కలిసి మాట్లాడుచున్నారు. దానిఫలితముగ గొప్ప మేలుకలుగునని ఈజిప్షియనులు తలంచుచున్నారు. ఈసందర్భమువలన సంధిలేపుక స్థిరపడుటలందుచున్నారని అల్జీరాండియావిలేఖరి బ్రిటిష్ పత్రికకు వ్రాయుచున్నాడు.

సూడాను ఆక్రమణ

గ్రేటుబ్రిటీషు. ఏర్దాండు దేశములందుగల ఈజిప్షియను సంఘమువారు సూడానులో సెప్టెంబరు 7 వ తేదిన బైరుచేయబడినవారిని విడిపించి అక్రమముగా జరిగిన ఆక్రమణను అంత మొందింపవలెనని గోరుచు ప్రధానామాత్యునికి తలచివార్చిచ్చిరి.

సూడానుదేశనాయకు లేరును రాజకీయసభనుగాని మరి యేసభనుగాని జరుపలేదని విగ్రహానిగారు అరెబిక్ ప్రదేశలలో ప్రకటించినట్లు మాధ్యమువార్త చెలువుచున్నది. సూడానుస్ట్రీ లెవ్వరును ప్రచారమునకు బూనుకొనలేదని ఆయనచెలిపెను.

మీదుకప్పుపై నిలచి ఉపన్యసిం చి మతసమరమును జరుపమని ప్రజల హెచ్చరించుచే బైరుజేయబడిన సూడాను దేశీయుడు చెట్టివాడని రుజువుచేయబడెను.

జార్మియాలో విప్లవము

జాతిసమితిసభలో తీర్మానము

కాన్స్టాంటినోపిల్, సెప్టెంబరు 12:— కాకసనురాజ్యమునందు విప్లవోద్యమము చాలతీవ్రముగ జరుగుచున్నది. చాక దూరమునరకు యుద్ధమువ్యాపించినది. ట్రాన్స్కాకేసియానందు దక్షిణభాగమునందు తూర్పుభాగమునందు గొప్పయుద్ధము జరుగుచున్నది. అచ్చట బాష్చి విప్లవకు చాలావట్లు అపజయము గలిగినది. తిరుగుబాటుదారులు బ్రిటిష్, తుర్కాయీ సునగరముల ఆక్రమించిరి. బాటమునుగూడ ఆక్రమింపనున్నారు.

జార్మియాలోని పరిస్థితులను శ్రద్ధగా గమనించుచువిలగనంత త్వరలో కాంతి సంఘాపించుయోర్కాట్టులు కేయవలెనని జాతి సమితివారినిగోరుచు బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి, బెల్జియను ప్రతినిధులు జాతిసమితిసభలో ప్రతిపాదించుటకుగాను ఒక తీర్మానము సంపిరి. మన్మోనాల్లుగారును హెర్బర్టుగారును జనీవా విదమ లోవున బాష్చి యనుండి విన్నపమువచ్చినట్లు పేర్కొనబడినది.

జాతీయమితిన

నల్ల మందుగూర్చి చర్చ
(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

జాతీయమితినలోను 5 వ ఉపసంఘమువారు నల్లమందు విషయము చర్చ ప్రారంభించగా భవనాశించుగా రిట్లు మాట్లాడిరి:—“నల్లమందు ప్రపంచమంతటను వ్యాపించిపోయినది ఈవ్యాపారము నిలుపుజేయవలెననియే నైనావారి యుద్దేశము. కాని దురదృష్టవశమన వారు సంధిపరతులకు బద్ధులుకావలసినవైనను.

నైనాలో విదేశీయులకును స్వేచ్ఛగా హక్కులనుభవించుచుండుటచే తనకు కావలసిన నల్లమందు పరభరాజేశికొనుటయే చీనాదేశమునకు కష్టమగుచున్నది. ఈచెడుగుబాటుటకు చీనాదేశము తనకేక్రికొనిది పాటుబడును. కాని యితరదేశములుగూడ సహాయముజేయవలసి యుండును. జాతీయమితి మూడవ సమావేశమునందు నిర్ణయించినట్లు దిగుమతి సర్టిఫికేటుపద్ధతిని చీనావారు అవలంబించియే యుండుననికాని, పెకింగులోని విదేశాంగమంత్రివద్ద మింకను అనుమతిపడలేదు. చీనాలోని కేంద్రప్రభుత్వమువారు తమ కాసనమును పూర్తిగా అమలుజరుపుట కెప్పుడు అధికారముకలిగిన అప్పుడు నల్లమందువ్యాపార మంతరించును. ఈవిషయమున ప్రజాభిప్రాయము తెలిసికొనుటకువారు ప్రయత్నించిరి కాని, చీనాప్రభుత్వమువారు తమ రాజకీయాధికారముతో జోక్యము కలిగించుకొను భంగముకలిగించు యోచనగిగూడ అంగీకరింపరు.

నూతన టర్కీ-రాయబారి

లండనులో టర్కీ-దేశము రాయబారిగా నూతనముగా వచ్చిన జకెటు బేగారు, తనకు సాధ్యమయినంతవరకు ఆంగ్లేయులకు టర్కీ-వానికి మైత్రిగనుండునట్లే జేసెదనని యాటరు ప్రతినిధికి తెలిపెను.

స్పెయినులో యుద్ధము

కాలానగరమువద్ద మూడు స్పెయిను సైనికదళములు కత్తువుల సైన్యమును ఓడించినట్లు మొరాకోవార్త రెలువుచున్నది. నీటి ఏర్పాటుల సాహాయ్యముండెను. 16 సైన్యములు 14 నేటిపులివినులు స్పెయినువారికి సప్తమువచ్చెను.

చీనాలో యుద్ధము

విదేశీయులరాక యనవసరము

చీనాలో ప్రస్తుతము జరుగుచున్న రాజకీయసంరంభమునందు యితరబలమేదియును చేరగూడదని నుడువును పెకింగు విశేషంబై ముప్పవత్రికకు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—“ఈ దేశములో ముఖ్యమైన రెండుపక్షములకు గల చాలబలము లిప్పుడు విచారించబడుచున్నవి. విదేశీయులు జేయవలసినపని యేమన దూరముగనుండి జూచుచు బలవత్తరమగువారికి జయము గొరుటయే. గౌరవమునుసంపాదించి అధికారము చెలాయించుటకు తగినలయుగల పక్షమువారు విజయమొందినచో విదేశ ప్రభుత్వములు వారితో సరిసమానముగ ప్రర్తిపవద్దును. ఇప్పటి మట్టకు రెండు పక్షముల సైన్యములను పోషించుగొనుటకుదేశముతలదిల్లిబోవుచున్నది. విదేశీయులు జోజ్యముకలిగించుకన్నచో యుద్ధము శిఘ్రముగముగియుటనిజమే గాని, అందువలన వైరము తగ్గును.”

సుగీం, సెప్టె 10:—చాంగ్టూలిను గాకి బాగుగ ఆరితేరి సమర్థులైన 150,000 సైన్యముగలదని లూయంగుసియాంగుగారి తావునకు తెలిసెను.

చైనాకు ఆయుధములు - జర్మను నావ పట్టుబడుట హాబుగ అమెరికను నౌక ‘క్రిస్టెబల్’ అనుపేరుగలది కొలంబోమిదుగా పూర్వీకమునకు పయనముకాగా త్రోవలో కష్టమునకొనెను వెనకే అందేమయిన ఆయుధములు చైనాకు బోవుచున్నదేమో వెదకిజూచిరి. కాని యగుపటలేదు. అందు రెండు ఏర్పాట్లనులు, 15, 18 కేసులు మందుగుండును బీనానుండి బాపానుకుబోవుచున్నట్లు తెలిసెను.

సింగపూరువద్ద రివెన్యూ ఉద్యోగులు మరల నాడవెడకి 15 పిస్తోలులను, 2 రివాల్యూలను 1600 రౌండుల మందుగుండు ఒకచాకలివాని గదిలో కనబడినవి. వాని ఆరెస్టుజేసిరి.

వైసికులుపై ప్రపంచయాత్ర

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

పార్టీ చాలభటుడు

సోఫియా, 12:—దేవారు అను పార్టీ చాలభటుడు (బొంబాయి) వైసికులుమీద ప్రపంచయాత్ర ప్రారంభించెను. నిన్న (11 తేదీ) కాన్సాంటినోపొలునుండి సోఫియా జేరెను. కాకేసియా దేశముదాటివచ్చుటకు తానే ప్రపంచవ్యక్తియనియు, అదిచాల కష్టమయిన మార్గమనియు దేవుడు తెలిపెను.

రోజునకు 8 గంటల పని

వాషింగ్టను ఒడంబడిక ఖాయపడెను

వెర్మి, సెప్టెంబరు 10:—ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు, బెల్జియము, జర్మను రాజ్యముల కార్మికమంత్రులు సమావేశమై నేడు చర్చముగించిరి. వాషింగ్టను ఒడంబడిక ప్రకారము కార్మికులు దినమునకు 8 గంటల పని జేయునట్లు యేర్పాటు జేయుటకు నిశ్చయించిరి.

జర్మను ఆర్థికకాసననియమములపై విదేశీయుల అధికారమునకు తా నంగీకరింపజాలనని జర్మను మంత్రియనెను.

ఈ ఒడంబడికయందు సంతసిము జేసిన వారందరు ఒక్కరీతి నియమములకే కట్టుబడియుండురు. నీటి వ్యతిరేకముగా నెవరు ప్రవర్తించినను. రెండవవారు అంతర్జాతీయ కార్మికాధికార సంఘమునకు ఫిర్యాదు జేసినచో ఆకేసు అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమునకు వచ్చును. కావున యీ విషయమున జర్మను ప్రభుత్వమునకు శిఫార్సు జేసెదనని మంత్రి హెర్ బర్నూగారు తెలిపిరి.

అల్బర్టు థామసు అంతర్జాతీయ కార్మికకార్యాయము దైర్ఘ్యముగారు చివరకు సమావేశమును ముగించుచు, ఒడంబడిక తప్పక ఆమోదింపబడగలదని నుడివెను.

చికాగోలో పిల్లవాని హత్య

ఇరువురు యువకులు శిక్షించబడిరి

చికాగో, సెప్టెంబరు, 10:—రిచర్డు లీమాయనవాడును వాధను లియపాట్లు అనువాడును, 19 ఏండ్ల విద్యార్థులు లక్షాధికారుల కుమారులు. 14 ఏండ్ల విద్యార్థి రాబర్టు ఫ్రాంక్స్ అను వర్తకశాలని హత్య గావించినందులకు కోర్టులో విచారించబడిరి. వా రాచాలుని దొంగిలించుకొనిపోయి హత్యగావించిరి. కావున వాటిరువురకును హత్యకుగాను యావజ్జీవదీపింపతరవాస శిక్ష విధించిరి.

సయ్యదు హుస్సేనుగారు

అమెరికాలో కోటికేరరుని కుమార్తెను

పెండ్లియాడిరి

వెనుక అలహాబాదులో ఇండిపెండెంటు పత్రికకు సంపాదకుడుగా నుండిన సయ్యదుహుస్సేనుగారు అమెరికాలో నౌక కోటికేరరుని కుమార్తెను పెండ్లియాడెను. ఇక జీవితశేషమును అమెరికా దేశమునందే గడుపుట కాయన నిశ్చయించెను. (అమృతబాహు.)

సర్దారు సింగుగారు

మరల అరెస్టుచేసిరి

జలందరులో దేశసేవక పత్రికా సంపాదకుడగు సర్దారు సింగుగారు రెండునెలలకత్తు నుభవించి యిటీవలనే చెరసాలనుండి వచ్చిరి. ఆయన మరల సంపాదకత్వము వహించి నెలదినము శ్రయించి, పోలీసువారు మరలతనను అరెస్టుచేసిరి. పోలీసువారు పత్రికాకార్యాలయమువద్ద కావోయన్నారు. (అ.ప్రె.)

డాక్టర్ అంజుమాకొనభ - వింతిత్తిర్యారము

డాక్టర్, సెప్టెంబరు 11:—వంగరాష్ట్ర మంత్రులశివముల విషయమై ప్రతిపాలముగా జోట్లనిచ్చిన మహమ్మదీయ సభ్యులనకతకు విచారమును తెలియజేయుచు డాక్టర్ నజీల్లా అంజుమాకొనభ ఒకతీర్మానమును చేసిరి. (అ.ప్రె.)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ

స్థలనిర్దేశము

సెనెట్ మొదలమునందలి సభ

ఒక విశేషంబు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాము:—5 వ తేదీని సాయంత్రము 4 గంటలకు వైస్ చాన్సెలర్ గారు ఆఫీసియేటెడ్ కాలేజీల సంఘమునందలి ఆంధ్రసభ్యులను భవిష్యత్కాలమున నిర్మితము కావలసియున్న ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు స్థల నిర్దేశము జేయుటకై సమావేశము గావించిరి.

వైస్ చాన్సెలరుగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సమస్య ప్రస్తుతము తీవ్రముగ నున్నదనియు సభ్యులు దానిని గూర్చి తమ యభిప్రాయములను తెలుపవలెననియు పలికిరి. గుంటూరు వాస్తవ్యులగు దేవరగారు తమకులు విశ్వవిద్యాలయము తమకు చేరువగున్న కారణమున విశేషలాభము లందిరనియు, ఆంధ్రులను నల్లె తమ విజ్ఞానవికాసములను పెంపొందించుకొనవలెనన్న ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయనిర్మాణమత్య వ స ర మ ని యు నిరూపించిరి. విద్యాకాఖాధికారిగారుగలిటిల్ హేల్సుగారు సభ్యులను ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయనిర్మాణమును గూర్చియు అందులో ముఖ్యము దానికి కావలసిన ధనసాహాయ్యమును గూర్చియు, అభిప్రాయము చెలుపగోరుచు, ఆంధ్రదేశమున రెండు కాలేజీలను కలిగిన నగర మొక్కటియైనను లేకపోవుట గమనింపదగిన విషయమని తమ స్వీయాభిప్రాయమును మాత్రమే అనధికార రీత్యా చెబుడించిరి. అంతట వైస్ చాన్సెలర్ గారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము విషయమున నెల్లర కేకాభిప్రాయము కలదాయని యడిగిరి. కాని మద్రాస్ విశ్వవిద్యాలయమే తమకు అనుకూలమైనదనియు, ఈ తరసర్కారులలో నేర్పరుపబడు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము తమకు ప్రయోజనకారి కాజాలదనియు విచిత్రవాదన చేయసాగిరి. బల్లారి వాస్తవ్యులగు రంగ నాథ మొదలియారుగారు అనంతపురములో నొకటియు, ఈ తరసర్కారులలో నొకటియు మొత్తమున రెండు విశ్వవిద్యాలయముల నేర్పరుపవలెననిరి. నేడుమాడ ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ ముండకూడదను ఆంధ్రులున్నందుకు దేవరగారు తమయాశ్చర్యమును చెబుడించిరి. కాని తీర్మానము వోటునకు పెట్టబడినప్పుడు కొంతమంది తెటఘులుగ నున్నను ప్రతిపాలముగ నెవ్వరును సమ్మతుల నొసగలేదు.

తరువాత విశ్వవిద్యాలయ స్థలనిర్దేశమును గూర్చి తీవ్ర చర్చ జరిగెను. విశాఖపట్నము కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు కృష్ణ స్వామి అయ్యరుగారు చల్లనై సప్రదేశము కనుక వాల్తేరునందు గాని విశ్వవిద్యాలయ ప్రారంభమునకు వెలసిన వ్యయమునంతయు భరింపగల యుదాహరణ మహారాజాగారిసగరము కనుక విజయ నగరమునందుగాని విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుపదగుననిరి. పర్లా కిమిడి కాలేజీప్రిన్సిపాలు వై. రామమూర్తిగారును నిల్లే యభిప్రాయ మొసగిరి. బందరు నోబిల్ కాలేజీప్రిన్సిపాలు జాన్సన్ గారు బందరు గుంటూరుపురములందున్న కాలేజీలను తీసివేసి ఈ తరసర్కారు లందున్న మిషనులవా రందరు లక్షలకొలది రూప్యముల వెచ్చించి బెజవాడలో నొకయునై టెడ్ మిషన్ కాలేజీ నేర్పరుపవలెనని యుద్దేశముతో నున్నారని తెలిపిరి. చివరకు వోటుతీసికొనగా బెజవాడకే నిశ్చయ వోటుబుచ్చెను. విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుపటకు కాసనము ప్రకారము ఆంధ్ర దేశమునందలి కాలేజీ లన్నిటియొక్క సహకారము అవసరమనియు, అందుకని ఆంధ్రదేశమునందలి కళాశాలల కమిటీల వారి యభిప్రాయములను కనుగొనవలెననియు లిటిల్ హేల్సు గారు నూచించిరి. ఈమాత్రన ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను. సభ 6-30 గంటలకు ముగిసెను. (స్వరాజ్య)

సరిహద్దులలోని పరిస్థితి

కత్తువులలో అంతకలహములు

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 11:—కొల్లగొట్టిన సొమ్ము పంపక మువిషయములో ఖోమ్బుతిరుగుబాటులో నున్న జాద్రనులకు, మంగలులకు మనస్ఫుర్తలబడయించినట్లును, అందువలన మంగలులు రాయబారములు నడుపుటకు సుముఖులుగా నున్నారనియు, వదంతులు బయలుదేరినవి. (అ.ప్రె.)

డాక్టరు బిసెంటమ్మగారి ఆగమనము

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 11:—డాక్టరు బిసెంటమ్మగారు సిమ్లాకు విచ్చేసిరి. (అ.ప్రె.)

లీనివేదికపై చర్చ

మేడికలు సర్వీసుగూర్చిన ప్రతికూలాభిప్రాయములు

ముఖ్యమంత్రి ప్రశ్నోత్తరములు

భారత శాసనసభ

సిద్ధా. సెప్టె 11:—లీనివేదికపై చర్చకు ముగింపు తుల్య భారతశాసనసభ తేదీ సమావేశమయ్యెను. ప్రతికూలాభిప్రాయములు నిందించారు.

హైకోర్టుజడ్జిల నియమావళి

లాబాదునిచందుగారు ఇండియాలోని హైకోర్టు జడ్జిలను, ఫీవ్ జస్టిసులను నియమించుటనుగూర్చి ప్రశ్నింపగా సర్ అలెగ్జాండరు మడిమనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లు జెప్పిరి. “లీనివేదికను బాదుకమిగిల నివేదికలు రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల అభిప్రాయముల దెలిసికొనుటకు పంపబడెను. భారతప్రభుత్వమువారు ఈరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములనుండి ప్రత్యుత్తర మిచ్చినవిదత్ పరిశీలించిగాని యేదిధానము ననుసరించునదియో భారతముంట్రి బంపజాలమని నాకు పూర్వముండిన సభ్యుడే చెప్పియుండెను.

సంస్కరణ విచారణసంఘము

మంత్రులును, వెనుకమంత్రులుగ నుండినవారును సంస్కరణముల విచారణసంఘమునెదుట హాజరుగా గోరబడిరా యని గోస్వామీగారు రిడిగిరి.

కొంత చేరుప్రతిష్ఠలు గలవారును, సంస్కరణములు కనిజేసినవిధమునం దశభవముగలవారును సంస్కరణసంఘముల విచారణసంఘమునెదుట సాక్ష్యము నీయవలెనని కొందరు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటింపలేదా యని జిన్నాగారిడిగిరి.

అవునని హోంమెంటరుగారు చెప్పిరి.

బెంగాలులో అధిక సంఖ్యాకులగు నున్న జాతియొక్క అభిప్రాయములను సరి విచారణసంఘమువారు వివేదరాయని కన్వీర్ణము అపామ్యుగా రిడిగిరి.

అగ్యతుడు:—గా|| సభ్యులే కమిటీయెదుట హాజరై సాక్ష్యము నీయవచ్చును. (నవ్వు)

గోస్వామీగారు రాయలు కమిషను నూచనలవైయిప టిమంత్రులయొక్కయు వెనుకటి మంత్రులయొక్కయు అభిప్రాయములగుర్చి ప్రశ్నింపగా సర్ అలెగ్జాండరు మడిమనుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అభిప్రాయములు ప్రకటింపబడె ననియు నిందు సాధారణముగ మంత్రుల యభిప్రాయములు నూచింపబడిన వనియుజెప్పిరి.

మాంటుగోమరీ రైలుప్రమాదము

మాంటుగోమరీవద్ద రైలుప్రమాదమువలన 105 వంది చనిపోయినట్లును, 102 మందికి గాయములు కలిగినట్లును అప్పటివారై దెలిసెనని పార్సన్నుగారు ప్రకటించిరి. ఆసాముతోట లలోని పనివారలలోగల అకాంతిని గూర్చి జోషీగారు దెప్పిరి.

ఆసాము ప్రభుత్వమువారి నీనికయమై నివేదింపుచుని కోరితునియు దానినిరాగానే సభలో దెల్పదననియు చిట్టిగారు చెప్పిరి.

సర్ వేసిలు బ్లాకెట్టుగారు ల్యాండు కస్టమర్స్ బిల్లునె బ్లాకు కమిటీనివేదికమును బిట్ట ఆక్టోంట్సుకమిటీనివేదికమును సమర్పించిరి. భారత వాణిజ్యనాకా శాసనపు సవరణబిల్లుగూడ సమర్పింపబడెను.

విదేశ మూలధనమును గూర్చి విచారించు సంఘమునందు యస్. జే. విల్సను, సర్ శివస్వామిఅయ్యరు, పండితమాశవాక్య, వి. జే. పటేలుగారలు సభ్యులుగ నియమింపబడిరిని అగ్యతుడు ప్రకటించెను.

లీనివేదికపై చర్చ

అంతట లీనివేదికపై చర్చ ప్రారంభింపబడెను.

అంగ్లో-ఇండియనులమూల్యేలేదుగదా

కర్నూలు గిడ్డిగారు లీనివేదికయందు తమ జాతియు మంత్రులను కై న ను గా నిం చ లే ద ని నె చా రి మును దెల్పుచు వాణిజ్యముల దెప్పిరి. నిన్న హోం మెంటరు గారు మాటాడుచు మహమ్మదీయజాతియు యెత్తెనుగాని అంగ్లో-ఇండియనులనేరనియు తెల్పిరి. భారతములకేర్పాటు

తేయుటకై అంగ్లో-ఇండియనులనులు వెనుకబడవేసిరో అయ న సోదాహరణముగ దెల్పెను. భారతీయుల కెక్కువయొక్కో గము లీయవలెనని 20 మంది అంగ్లో-ఇండియనులను కై ల్యే ఉ ద్యోగములనుండి దీసివేసి ఇండియను సిఫాయాలుగ నుండినవారి కిచ్చిరి. ఇట్లే వారిజాతివారిని ఆఫీసరుల ఇండియను ఆఫీసరి జర్నల్లోని కడుగుతెట్టు నిమిత్తమే. “భారతదేశ మిట్లు మారుచున్నపుడు నేనేతరగతిలో జేరెదనో తెలియజేయుడు.”

వైద్యశాల

కర్నూలు గిడ్డిగారు లంకను ప్రసంగించుచు లీకమిషను వారు వైద్యమునకుండు మెడికలు సర్వీసు పునర్నిర్మాణము గూర్చి యిచ్చిన సలహాలను విమర్శింప ప్రారంభించిరి.

సర్. బి. యస్. శర్మగారు క్రమభంగ మని నూచించుచు సైనికావరణములగుర్చి ప్రభుత్వమువారు రెట్టి నూచనలను నిర్దము జేయకపోవుటచేత ఆ విషయమై చర్చ నిమిత్తమని జెప్పిరి.

అగ్యతుడు అజేపణను త్రోసివేసెను.

అంతట కర్నూలు గిడ్డిగారు ప్రసంగించుచు లీకమిషనులో వైద్యశాఖసభ్యుడు లేడనియు అట్లు లేకుండనేకొత్త వైద్యశాఖనిర్మాణమును గూర్చి అభిప్రాయమును దెంప సాహసించిరినియు జెప్పెను. ఐ. యం. యస్. భారతదేశమున కొంతయోనేవజేసి ప్రతిష్ఠాత్మకమగుపేరును సంపాదించియున్నపుడు పూర్తిగ లేకుండజేయవలెనని గావించిననూచన కామన అసమ్మతిని దెల్పెను. లీకమిషనువారు జెనరలు కె. సి. ఆర్. బర్చెలసలహా విని భారతదేశమునకుమెడికలుసర్వీసుపై అధికారములేకుండజేసి యుద్ధకార్యాలయమున కుండునటుల జేయ నంగీకరించిరిని అయన ఆలోపించెను. బ్రిటిషుసహాయము లేకుండ వైద్యావసరములను భారతదేశము గడుపుకొనునని అయ న నమ్మలేదు. బ్రిటిషు అధికారులుగల ఉక్కుచట్టము ఉంటూ నేయుండవలెను. రెండుముప్పాతికోట్లు ఐ. యం. యస్. శాఖకు వినియోగింపబడుచున్నవి. నీవిలువనుపత్రులలో చాల పడకలు ఖాళీగానే యుండున్నది అయనచెప్పెను. ఈవిషయమునుగూర్చి పునః ఆలోచింపవలసియున్నది. ఇందులకుగాని భారతశాసనసభ్యులుగల కమిటీని ప్రత్యేకముగ నియోగింపవలె ననియు మెడికలు సర్వీసునుగూర్చి లీకమిషను గావించిననూచనలను పూర్తిగ త్రోసివేయవలెననియు అయనజెప్పెను.

ప్రభుత్వాభిప్రాయము

మెడికలు సర్వీసువిషయమై ప్రభుత్వాభిప్రాయమును సర్. బి. యస్. శర్మగారు వివరించిరి. లీనివేదికము నంగీకరిం చుటవలన మున్నందు ప్రభుత్వనిర్మాణాభివృద్ధి కాటంగము గల్గుననునూచన నాయనమొదట ప్రతిఘటించెను. ఈసందర్భ మన ప్రభుత్వమువారు జెప్పవలసిన నమ్మనెడల సభవారి కెక్కుడు లాభకరముగ నుండును. కావున సభవారు ఈవిషయ మును యేదొడ్డదేశ్యముల నెరవేరెనో, ఖర్చు యెంతఅగునో ఆలోచించి యెట్టినూజేతము లేకుండ చర్చింపవలెనని అయన కోరిరి.

లీకమిషను యెట్టిసర్వీసును స్థాపించిరి పండిత మోతీ లాలుగారిడిగిరి.

ప్రావిన్సియలుసర్వీసులు ప్రజామిత్రమై రాష్ట్రీయప్రభుత్వాధికారము క్రిందనే యుండునటుల కమిషనువారు ముఖ్య సర్వీసును స్థాపించిరిని సర్ శర్మగారు భావించిజెప్పిరి. ఇప్పు యన్న సర్వీసులు విశిష్టమైనవి. మంత్రులకు వారిసర్వీసులపై సామాన్యాధికార మేర్పడును.

బి. కే. “సంపూర్ణాధికారమా?”

సర్. బి. యస్. శర్మ—అవును ఏదైన మార్పు గలుగునపుడు రెజ్యులను అవసరముగ ప్రత్యేకధనభంతుల విషయమున దప్ప. ఈ మార్పు న కొంత కాలము బట్టి న ను పాంచి మాత్రము రక్షింపవలయును. భారత దేశము అగ్రగణ్య గాండుటకు పిరల సహాయమును సేవ్యమును

అవసరముని సభవారు గుర్తింపవలయును. రాష్ట్రీయపరము. తేయ నుద్దేశించిన సర్వీసుల విషయమునగూడ రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు బైటిసహాయమును గోరుట కేమాత్రమును వెనుదీయ రని తలంచెదనని అయన చెప్పెను. లీకమిషను మెడికలు సర్వీసులసందర్భమున గావించినసలహాలను ప్రభుత్వమువారు మూడు వరకులపై నంగీకరించిరి. అయితే ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిన దేమి? ప్రతి రాష్ట్రీయమునకును దానిదాని నీవిలుమెడికలు సర్వీసుండవలెనను నూత్రమునుమాత్ర మంగీకరించిరి. అయన స్వయ ముగ తప్పని కరిగావున రాష్ట్రీయపరము జేయుట నంగీకరించెనుగాని భారతదేశ ప్రత్యేక పరిస్థితులను గట్టిగ జెప్పెను. ఇచ్చట నెన్నియోక్తులు గలవు. జాతి విద్యేమములును రాష్ట్రీయమునకును రాష్ట్రీయమునకు ననూయలును గలవు. ఇన్ని ద్వేషము లున్నను అఖిలభారతపు సర్వీసు లుండుటవలన యిదివరకు లాభకరముగ నుండెను. కాని రాష్ట్రీయములు అవటనే ఉద్యోగులను చేర్చుకొందుమని గోలపెట్టుదుండెను. అప్పుడు భారత ప్రభుత్వముయొక్క స్థితిజూచి ఓర్వలేకుండుట లేకపోయెను. ప్రభుత్వమువారు జెప్పిన మూడువరకు లేవనగా, మిలిటరీ డాక్టర్లను నీవిలులైనులో నియమించుటనుగూర్చి భారతప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములతో నుత్తర ప్రత్యుత్తరముల జరుపుచుండిరి. నీవిలు ఉద్యోగులలో మిలిటరీ వారుగూడ నుండ చాల అవసరముని అయన గట్టి గజెప్పెను. ఇయ్యది భారతదేశమంతట జూచినను 1950 యొక్కవలేదు. ఇదియొక్కవ సంఖ్యయని యెవడు చెప్పగలరు? నీవిలు ఉద్యోగులలో నున్న ఐ. యం. యస్. అసీసరులు భారతదేశమునకు జేసినలాభములను అయన గట్టిగ జెప్పి యారిజర్నల్ విభరరాష్ట్రీయములలో చేసినకుండ నుండునని నమ్మదనని అయన చెప్పెను. ఈమిలిటరీజర్నల్ నుండుటవలన నీవిలుఉద్యోగులందున్న బ్రిటిషు ఆఫీసరులకు గూడ ప్రయోజనకరముగ నుండునని అయన జెప్పెను. బ్రిటిషు దేశీయులు వైద్యసహాయపు యేర్పాటులు జేయుట, జాతిభేదము నాలోచించియని చెప్పట లేవ్వు. బ్రిటిషు దేశీయులకు వైద్యసహాయముజేయుట కట్టి కాంట్రాక్టును పుచ్చుకొనుటలేదు. ఏదైన కాంట్రాక్టునకు భంగముగల్గునెడల వారు సర్వీసు విడిచిపోదురని భయముతో నట్లుజేయుటలేదు. కాని బ్రిటిషు దేశీయులకు వైద్యసహాయ వనక తులను జేసెదమని ప్రభుత్వమువారు వార్తలు జేరి. భారతీయులకేమైన పట్టింపు లుండునెడల యితరుల పట్టింపులను గూడ గుర్తించి మిలిటరీ రిజర్వు సుపయోగిండుటవలన డబ్బు యొక్కవఖర్చు గాదనియు పని బాసుగ జరుగననియు దోచు నెడల యీసూచనతో తృప్తిగాంచి యుండవలయును.

శర్మగారంతట చివరవరకును బ్రిటిషువారి నుద్యోగము లలో జేర్చుకొను బవసరముని చెప్పిరి. మిలిటరీ రిజర్వుండుట చాల అవసరమనియు, బ్రిటిషు ఉద్యోగులే యుండవలెనన్న వారి కాకర్నముగనుండు వరకుల నేర్పరుపవలెననియు అయన చెప్పెను. స్యతాజ్యప్రభుత్వము వెచ్చిననుగూడ సైన్యముయొక్క వైద్యావసరములను దీర్పవలెననియు అయన చెప్పెను. ఉద్యోగములలో జేర్చుకొనుటయందు గలకష్టము నాయన నూచించెను. ఆర్. ఏ. యం. సి కి యిప్పుడు రి. మంది గావలసివచ్చెనట్లు రభ్యగ్గులుమాత్రము ముందుకువచ్చిరి. యుద్ధమునని కారణములు గానిగలవు. ఇంగ్లాండులో పనులుగూడ దొరకుచున్నవి. కాని బ్రిటిషు ఉద్యోగుల కొందరును దీసికొనవలసి యుండును. వారి కాకర్నముగనుండుటకు తగినవరతుల నేర్పరుపవలెను. నూత్నవిధానమువలన స్థితిగతులు చక్కబడునుగాని మరేమియును తొందరయొండదు. కమిషను గావించిననూచన లీసభ యంగీకరింపకున్నయెడల లీకమిషను సలహాలు ఏమంతముంచి పని యనుమానించువారు గలరు. వారి కిప్పుడున్న యేర్పాటుండి ననే సంతోషముగ నుండును.

అంతట సభవారు ఫలాహారములకు లేచిరి.

ఫలాహారానంతరము

సభవారు ఫలాహారానంతరము సమావేశమైపుడు సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు లేచి లీనివేదికను పూర్తిగ త్రోసివేయ గోరుటలేదనియు, బ్రిటిషువారు లేకుండపోవలెననియు గోరుట లేదనియు, మన పరిస్థితుల కనుకూలముగ న్యాయముగనుండు సౌకర్యములమాత్రము చేయ నీధమగనున్నాననియు జెప్పిరి. కమిషను సభ్యులు ఈసభలో నున్న సభ్యులంత సమన్వయము నియు వారు తాము చేయవలసిన పనిని పరిష్కారమున న్యాయముగజేయ నుద్దేశ్యముతో జేసిరినియు జెప్పిరి. సర్వీసుల పునర్నిర్మాణమునకును ప్రభుత్వసంస్కరణములకును వర్గరసంబంధముగలదని అయన భావించెను. (వినుడు వినుడు) కాని ఈ

భిక్షువులను ప్రభుత్వ సంస్కరణముల అభివృద్ధి శ్రమియు
టయముండవని ప్రభుత్వమువారు చెబుట, 'సంతోషముయొనని
అయన' పేరును సర్వసంబంధములను పొందుటకు పాఠశ్రుతి
మను సర్వసంబంధములను పొందుటకు పాఠశ్రుతి
కష్టమేమియు లేదనియు ఆయన చెప్పెను. ఐ. సి. యన్., ఐ. సి.
యన్. లు మాత్రము అఖిల భారతములకు నుండవలె నని ఆయన
గట్టిగా జెప్పెను. జ్ఞానము గల ప్రతిభావీరుడును పరిపాలనా పరి
మాణ్యులై యాభివృద్ధి నుండవలెనని కోరునుగాని యాచార్యులు
లోని విజ్ఞులు దైత్యమును నుపయోగించి అభివృద్ధి జేయవలెనని
ఆయన కోరెను. సగము యూరోపియనులను సగము భార
తీయులందునటుల జేయవలెనని ఆయన అభిప్రాయపడెను.
బ్రిటిషు ఉద్యోగులను క్రొత్త దీక్షితులుగా నాపి జేయవలెనని
ఆయన చెప్పెను. తాను ఆచరణయోగ్యులైనట్టి గల రాజకీయ శక్తి
వని చెప్పెను. భారతము ఇప్పుడున్న బ్రిటిషు ఉద్యోగుల సంఖ్య
తోనే సమానత్వమునందుట తీరక పదిపంజెండ్లకు పట్టును.
ప్రభుత్వమునందు మార్పులు జరుగునట్లున్నవి. వచ్చే పదేండ్లలో
ప్రభుత్వ సంస్కరణము లభివృద్ధిగావని యెరుుచెప్పగలరు? వ్యవ
హారము లెట్లుండ ఇంగ్లీషు ఉద్యోగుల నిష్పాద క్రొత్తగ సర్వ
సంబంధములను ప్రవేశింపుమని కాలము వచ్చినపుడు తగినంత
పెన్నునచ్చి పెట్టెనామముల న్యాయముగా యని ఆయన అడి
గెను. యూరోపియనుల సంఖ్య హెచ్చుగనున్నపుడు ఎక్కువ
మందిని తేర్చుకొనుట భారతదేశమునకు న్యాయమా? వారి నవ
సరమైనపుడాహ్వానింపవచ్చును. ఇదివరకు వలెనే అవసరమై
నపుడు వారు భారతదేశమునకు వచ్చెదరని నమ్ముచున్నానని
ఆయన చెప్పెను. ఇట్లు కొంతకాల మాసివేసినయెడల బ్రిటిషు
వారికి ఉద్యోగములందు గలపెత్తనము పోవుననియు, మరల
నుద్యోగములలో తేర్చుకొనుట ప్రారంభించి క్రొత్త బ్రిటిషు
ఆఫీసులను పన్నునప్పటికి సీనియరు బ్రిటిషు ఆఫీసులు పింఛను
పుచ్చుకొనుటవలన భారతీయులే ప్రైయివేటుగ నుండురను
ఆశ్చర్యము చెబుటచేదు. భారతీయు లంతకాలము వైన బ్రిటి
షు అధికారములను సేవజేసినపుడు, బ్రిటిషుదేశీయుడు గూడ
భారతీయభాగ్యకాంక్షింప పనిజేయ ఆశ్చర్యపడని ఆయన తెలం
చెను. మెడికలు సర్వీసులను మునునకును తనకును ధర్మాన్నియు
నందుగల అనుభవమునుబట్టి చెప్పెను యుద్ధకార్యాలయభాగ్యకా
ర మెంత తక్కువనూండునో భారతదేశమునకంత ముందినని చె
ప్పిరి. ఆర్. ఏ. యం. సి. లో భారతీయులు ప్రవేశింప వలె
తేను. అట్టిరీతి దానికి మిలిటరీ పనినంతను ఒప్పగించుటెట్లు?
మిలిటరీ రిజిమెంటులందు ఆంగ్ల మేకాని దానిని ప్రాప్తించుట
మెడికలు సర్వీసులలో కావలసినంతవరకు నిర్బంధ ప్రైవేటుగా
మేర్పాటుజేసి పోషింపవలెనని నూచించెను. ఇంతగాక మి
లిటరీ పనిలో ఐ. యం. యన్. వారు చేయు పనినిగూర్చియు
పామర్యమునుగూర్చియు ఎవరు నివేదికమునందు సంకీర్ణము
కముగ జెప్పబడెను. బ్రిటిషువారు బ్రిటిషు డాక్టరులుండవలె
నని కోరుట స్వాభావికమేకాని ఆయన అనుగుప్రశ్న యేమన
గా యీ ఒక్క సర్వీసులో మాత్రము నిర్మాణములను ప్ర
జానసరములబట్టిగాక అచ్చలచ్చటనుండు ఆఫీసులకోర్కెలబట్టి
యేర్పాటుండవలెనని ఆయన అడిగెను. ప్రాప్తించుట మెడికలు
సర్వీసులలో ఏమి ఉద్యోగములందును ఐ. యం. యన్. ఆ
ఫీసుల ఉద్యోగములను నూటికి 97% ను జేర్చవలెను. ఐ. యం.
యన్. ను భారత ప్రైవేటులో భారత ప్రైవేటు అవసరములను
బట్టి నిర్ణయించవలెను. ఇప్పుడు ఐ. యం. యన్.
వారా క్రమించిన సివిలు ఉద్యోగములందు నూటికి 25% ఆ
ఫీసుల కీయవలెను. అధికముగ సౌకర్యముల జేయుటలో ముం
యొక విచారణ జేయవచ్చునని సర్వీసు సాలింపజేయుట యు
క్తముగాదు. కమిషనువారు కోరినంతయు కాకపోయినను
కొంతవరకు సౌకర్యము చేయవచ్చును.

పైనికా భాగ్యకార్యదర్శి బల్లెనుగారు
కోడరు సభ్యులు ప్రసంగించునపుడు నివేదికయందలి
ముఖ్యాంశములను విడిచివేసి ద్రోవదాక్కిరని పైనికా భాగ్యకార్య
దర్శియగు బల్లెనుగారు చెప్పిరి. మిలిటరీ వైద్యనిర్మాణమునుగూ
ర్చి యూనివేర్సిటీయందు విచారించవలెననియు, ప్రభుత్వమువారిని
మయమై యెట్టినిర్ణయమును గాని బడయలేదు. మిలిటరీ మెడి
కలు సర్వీసులందు నసలే విచారించలేదు. మంచికొరకు బడసిన
మిలిటరీ రిజిమెంటులందల సర్వీసులను అయ్యునుగాను చెప్పిన
దానికాయన సంతోషము చెప్పెను. భారతదేశమునకు రిజి
మెంటులందల ప్రదేశముగలదు. అనటి విచిత్రప్రసంగములను యె
ప్పుడును ప్రైవేటును ప్రచారమునందుంచుమ మిలిటరీ రిజిమెం
టుల అవసరముయ్యెను. ఇందికపు కమిటీవారి సలహాలపై ప్ర

భుత్వమువారు వ్యయమును తగ్గించుచుండిరి. నమ్మనుట
తన సర్వీసుకేదరు తగ్గిపోవును. ఆసుపత్రి ఖర్చులు కొన్ని
తగ్గింపబడుచున్నవి. కర్నూలు గిడ్డే గారు మొన్న మొన్నటివర
కును మెడికలు సర్వీసుల వైద్యులగునపు జనరలు బల్లెనుగారి
సామర్థ్యమును విశ్వాసమును నిరసనగ మాటాడినందు కాయన
ఆశ్చర్యపడెను. ఆర్. ఏ. యం. సి. యం. సి. యం. సి. యం. సి.
ఒక సభ్యుడు మామముల జరపెను. జనరలుగారు ఇంగ్లాం
డుకుపోయిరి. ఆయన యూరోపియలోనే యున్నయెడ ఆశాభ
యండున్న సామర్థ్యముతో తన్ను తాను సమర్థించుకొని యం
డెడివాడు. బ్రిటిషు ప్రైవేటులకు ఎన్ని సంవత్సరముల నుండియో
నిచ్చుచుండిన వైద్యసహాయము భారత ప్రైవేటులకుగూడ నీయవలె
నటుల ఆయన ప్రయత్నముల జేయుచుండెను. (హర్షము.)

రంగారాధిగారు

ఆచరణయోగ్య దర్శులు గల మనిషిని చెత్తకొ
నికొని ఆయనమాత్ర మిడమిట్టవనంచదార గావారుపబడి
యన్నదని నమ్ములేదు. (నవ్వు) నూచనలన్నియును ఒకదాని
కొకదానికి సంబంధము గల్గియున్నవనియు నివేదికను పరిశీలిం
పగా అంగీకరించిన అంతను అంగీకరింపవలెను లేదా పూర్తిగా
ప్రొసేవేయవలెనని ఆయన గనగొనెను. సర్వీసులను చెప్పిన
టుల కొంతభాగము నంగీకరించి మరికొంత భాగమును ప్రొసే
వేయుట లేదు. లీకమిషను జూరీవంటి దనియు వారి
నిర్ణయమును సార్వభౌమముడు జడ్జి పూన
ముననుండి అంగీకరింపవలె ననియు లీతభువు చెప్పినమాటను
హోంమెంబరుగారు మరల చెప్పినటుల ఆయనగనగొనెను.
ప్రభుత్వమువారు నివేదిక నంగీకరించునటుల ఆయన చెప్పినయె
డల భారత శాసనసభయందు దానిని గూర్చి చర్చించి కాలము
నేల వ్యవహారములను భారతీయుల భావములను గనగొన
టుల కార్యకర్తలను నిజముగా కోరుచున్నదని ఆయన కను
గొనెను. ఈనివేదికమువలన ఒకటిం బాతిక కొట్టుపట్టున ఖ
ర్చును. ఇట్టిసలహాల నిచ్చుటలో దేనిసాధారముగ గైకొనికో
మాడుకుండ భారత ప్రభుత్వమువారు అట్లుభారమును నెత్తిన వే
సికొన్నందుల కాయన విచారపడెను. కమిషనుసభ్యులు సమర్థు
లేకాని భారత శాసనసభ్యులకు గూడ భగవంతుడు కొంత తే
లివిచ్చియున్నాడు. ఆవిజ్ఞానమును పరిశీలించుమును అనుభ
వులు కొక్కరకే గలదా? (నవ్వు)

అధిక నూచనల గూర్చి ఆయన యిట్లుచెప్పెను 1919-20
లోమార్చి జరిగినపుడు అప్పటికే గరలు చాలమించిపోయెను.
పుడే అన్నిసంగతులు ఆలోచించబడెను. దానికే కొటికీపైగా
ముత్తముమీద నెక్కువజేయబడెను. ఈమార్పుచేయుటలో మా
రకముమాట ఆలోచింపవలెననియు, మారకము అట్లేనూరకుండునని
భారతీయుడైనను ఇంగ్లీషు వాడైనను తెలివిగలవార
నుకొందురా? (నవ్వు) అట్లుతలంచునెడల అతడుతెలివి గల
వాడు కాకని వాడెంచెదను. (మరలనవ్వు) కాని మాంటాగూ
గారు రాజీనామా నీయగనే ఆయనతరువాత వచ్చినవారు
మారకముల ఆలోచింపవలసియే యున్నదని చెప్పెను. గర
లెక్కువగుటచేత సాకర్యభూమిని బడ్డెట్టెనను యెక్కువజేయబడ
లేదని ఉపన్యాసకుడు చెప్పెను. ఇప్పుడు గరలుతగ్గుట వలన
కాబోయిన మరియొక కొటింబాతిక యెక్కువఖర్చు గావ
లెనని కోరుచున్నారు? క్రొత్త యేమైన ఖర్చుజేయుటకు
ముందు పన్ను జెల్లింపువాని లాభమును, నియోజకవర్గములకు
న్యాయమునుపరిశీలింపవలెను. ప్రయాణపుఖర్చు లిచ్చుటమా
త్రము ఉపద్రవకరము సాచారమును. 2 వేలమైళ్ల దూరము
నుండి సిమ్లాకు వచ్చిన మద్రాసు ఆఫీసు ఇంటికి సిమ్లాపొవు
టకు ప్రయాణపుఖర్చుల నడుగ వచ్చును. వైద్యసహాయము
విషయమున బ్రిటిషు ఆఫీసులు బ్రిటిషునాక్టర్లు గావలెనని
కోరునెడల, మహాస్కూడియును మహాస్కూడియడాక్టరును,
బ్రాహ్మణుడు ఆయనవంటివాడు బ్రాహ్మణనాక్టరును కావలె
నని కోరవచ్చును. (నవ్వు) జీనికం తెక్కడగలదు? ఏమైనను
ఇంగ్లీషుమిత్రులకు న్యాయముగలగల కష్టములనుమాత్రమువిచారిం
చుటకు సిద్ధముగనున్నటుల ఆయనచెప్పెను.

మణ్సుఖంబెట్టిగారు

సర్వీసులందు సభ్యులెవరయినను, దానివలన ప్రభుత్వ
పభివృద్ధిగాంచుట కాలంకముగ నుండునని మణ్సుఖంబెట్టి
గారు జెప్పిరి.
కమిషనునివేదిక నంగీకరించుటవలన యూనిఫర్మున కష్ట
ములింకను యెక్కువగను. మాంటాగూ మెమునెర్డు సంస్కర
ణములవలన సర్వీసుల కెన్నియోరతుగము తేర్చుపడెను.
లీకమిషను విచారించునని విషయములు చాలలోపభూయిష్ట

ములగనుండును. అందుచేతనే యూనిఫర్ము వాని నంగీకరింప
కష్టమయ్యెను. ఇట్టిరీతి తేర్చుచుటవలన భారతాసనసభ్యులకు
గాఢమును నవిశ్వాసము గలదనియే యూనివేర్సిటీయందు ముఖ్య
ముగ నానించును. కమిషనులో భారతసభ్యులచర్య నాయన
ఖండించెను. భారతీయులకు యెక్కువ ఉద్యోగము
లిచ్చెదమనుటవలన వారు విజయముగాంచితి మనుకొనిరి. భార
తీయులను తేర్చుకొనుటతోనే సరిపాలెదు. ఇదియొక మహిమ
దర్శమునుజేరుటకు మాత్రముమాత్రమే యగును.

కర్నూలు ప్రాధర్ష

బెంగాలు యూరోపియనుల ప్రతినిధియగు కర్నూలు
క్రాఫర్డుగారు మొదటిసారి యుపన్యాసమును గావించుచు
తాను ప్రభుత్వవిధానము నెప్పుడును విమర్శించుచుండుననియు,
భారతీయులను వారిదేశమును న్యాయముగ వాంఛించువాని
జేమాత్రమును ప్రతిపాదించునటులలేదనియుజెప్పిరి. (హర్షము)
కాని అభివృద్ధి మార్గములందు మాత్రము ఆయన భేదించెను. ఏ
ప్పుడును అనుకొనివారుగూడ తన సవరణను బలపరచినందుల
కాయన సంతోషమును చెప్పెను. హోంమెంబరు తీర్మానము
నందు 'భర్తృమనందున' 'బాదాపు' అనుమాటలను తీసివేయ
వలెనని ఆయన కోరెను. ఈ మాటలుండట తగదని పండిత
మాతీలాలుగారుగూడ ఆశ్చర్యించిరి. (నవ్వు) అయితే అందు
కు కారణము వేరేవది. ఈ మాటలన్నను ప్రభుత్వమువారు
నివేదికను భర్తృమనగాక అన్ని వివరములందుగూడ అంగీక
రించెదరని సర్. చారల్సు ఇన్నుగారు హామీ నిచ్చినందుల కా
యనకు సంతోషమయ్యెను. భారత ప్రభుత్వమునం దాయనకు
గల్గిన యనుభవము న్యాయమును సకారణమునకు దానిని కోరి
నపుడు మంచి భర్తృమేయని యంగీకరించెదరకాని అధికభాష
వారు మాత్రము యెదికోరిననుసరే ప్రొసేవేయుటే పనియన్న
టుల ప్రొసేవేసెదరు. (నవ్వు) పండితమాతీలాలు సవరణను
గూర్చి ఆయన చెప్పెను సర్వీసులందు యూరోపియనులనుండు
ట ఒకరక్షణముని ఆయన చెప్పెను. దానినిబట్టియే యూదే
శములోని స్వల్పసంఖ్యలవారినేటులు భారత ప్రభుత్వశాసనము
నంగీకరించిరి. హోంమెంబరుగారు మహమ్మదీయులలోగల భ
యమునుగూర్చి చెప్పిరి. ఆబాతివారు చెనుకబడియున్నామని
కనుగొనినని తనకు తెలిసినటుల ఉపన్యాసకుడు జెప్పెను. బ్రి
టిషువారుంటేనేగానివారికి పాలనాభాషలయం దుద్యోగములు
విక్రమింపవు. ఈసభవారు నివేదికను యెట్టిమనోయింపులు
లేకుండ నంగీకరించునెడల యింకను ముందెక్కువ అధికారము
ల గావలెననుటకు ముందెట్లు యేర్పడును. (నవ్వు) ఈ సభ
సర్వీసులను కాపాడగలవని తేలును. సర్వీసులపై యీ సభకధ
భారముండునెడల నేమియు భయమక్కరలేదు. అట్లుగాక పం
డితుని సవరణ అంగీకరింపవచ్చును యిమ్ముది సాగరక సల
హము కాదని తెలియును.

రామచంద్రరావు గారు రామాటయనుట పరిగాలేదని క్రమ
భంగమును నూచించిరి.

అధ్యక్షుడు:— మీరు 'నాగరకరి' యనుమాటకేమి
యర్థముజెప్పెదరో అంతయు దానిపై నాధారపడియుండును.

(నవ్వు)

అంతట కర్నూలు క్రాఫర్డుగారు పన్నెండవము ఈసభ
లో భారత దేశములోని విజ్ఞానసంపన్నులు ప్రతినిధులుగలరు.
కాని భారత ప్రజాభిప్రాయము చెలువులు లేదని చెప్పిరి.
ఒకజాతికిని మరియొకజాతికిని పొట్లాట వచ్చినపుడు హిందువు
లును, మహమ్మదీయులు గూడ బ్రిటిషువైద్యమునే దీక్షితుని
పోయి కాంతిజేమార్గగోరి బ్రిటిషుమేజిస్ట్రేటు కోర్టులోనే కే
సు బెట్టెదరు. వేల్పురుపరాజును సంతోషజెట్టిన నిమ్మజా
తులకు ఈసభయందు ప్రాతినిధ్యములేదు. భారతదేశంలోపని
జేయుకుండ భారత ప్రైవేటు కమిషను ఆఫీసులకు నుండువారి
కిందు ప్రాతినిధ్యము లేదు. భారతీయులు యూరోపియనులను
సర్వీసులందుండగోరెదరని ఆయననమ్మక మని క్రాఫర్డుగారు
చెప్పిరి. ('మేముకాదనుట లేదు' అని కోరెను)

కర్నూలు గారంతట ఆఫీసుల ఆధిక కష్టముల వివరిం
చిరి. ఆయనయే నేనయందు 20 యేండ్లు పనిజేసెను. ఆయన
జీతము ఖర్చులకు చాలక పోవుటవలన న వ ద లి కే సె ను.
ఇకర ఆఫీ స రు లు గూ డ ని జే ప్పి తి లో ను గ డ
వచ్చును. భారతీయుల నెక్కువగ తేర్చుకొను విషయములో
కమిషనువారు గావించిన సలహాప్రకారము జూచి యూరోపి
యనుజాతివారికి కొన్నిసంజేమాములు గల్గెననిచెప్పిరి. కాని కమి
షను మధ్యవర్తిగ నుండుటవలన కమిషనుసలహాల నంగీకరించెద
మనిచెప్పిరి. బ్రిటిషుఆఫీసుల సమర్థుడనియు, నిమ్మజేతుడనియు,
నమ్మదగినవాడనియు, ననుటచేతనే కానలేదని కోరెదరు.

ఆయనను కొంతకాలంపైబడి రహస్యం అనిపించుచున్న కంప్రోమిజుగ జరిగింది. అందరూను గలసి ఒకటిగ నుండుటవలన మంచిసమయములకు వారిసానుమందు ఏయిట్లయ్యె వులయ్యె వచ్చినయియు వీరలకు కరువుచే కాధకెందినవారికి ఎట్లు అన్న ముపంచవలెనో తెలియలేదనియు చెప్పిరి. (బ్రిటిషు దేశీయులు తమజాతివారే వైద్యులుగనుండవలె ననికొరకు వ్యాయముగనే యున్నది. ఆయన భారతీయులగు డాక్టరులవద్దనే ముందు పుచ్చుకొనును గాని యొక్కదైన ద్వేష మేర్పడియుండునడక తగినదేర్పాటులవలెను. అంతట ఆయన ముగించుచు ఈగూ చలనలన బ్రిటిషుదేశీయులు చేరకుండునడకల యావిషయము నింకను మరల ఆలోచింపవచ్చునని చెప్పెను.

డాక్టరు గవరుగారు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి సవరణను బలపరచుచు డాక్టరు గవరుగారు బహిరంగముగనిచ్చినసాక్ష్యము నేల ప్రకటింపరావని ఖండించిరి. దేశముయొక్క ప్రభుత్వవిధానము ముందెట్లుండునో తెలియజేయుటకు సివిలుసర్వీసుల జీతములు అభివృద్ధి విషయమై పరిష్కారముజేయు టెట్లు సాధ్యమగునని ఆయన అడిగెను. హాం, కలలోనియలు సర్వీసులలో నున్నటుల ఐ. సి. యస్. ఆఫీసులకు ఇండెక్సు పద్ధతిని ప్రభుత్వము వారు బోనసు నేల నీయరాదని అయిన అడిగెను.

సివిలుసేవకులు సివిలుసేవకులగు నుండరాదని యిప్పుడున్నటుల యజమానులగు నుండరాదని గోవిందరావుగారు చెప్పిరి.

ఈసమయమున కర్నూలు గిడ్డిగారు లేచి సర్ సి. ఎం. బచ్చెలుగారిని గూర్చి తిరస్కారముగ నేమైన మాటాడినయెడల అమాటల నుపసంహరించుకొనుదున్నా నని చెప్పి తనమాట గానిరి. (వినుతు వినుడు.)

రీనివేడిపై చర్చ రేపు మరల జరుగును.

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గుడ్డు వడ్డిచునుగారు వచ్చేవాతము కార్యక్రమమును దెల్పిరి.

అప్పుడు రెయిల్వే ఫయినాన్సుకు వేరుజేయుటను గూర్చియు సప్లిమెంటరీ డిమాండు లంగీకరించుటకు గూర్చియు చర్చ జరుగును.

అంతట సభ ఆపివేయబడెను. మరల రేపు సమావేశ మగును. (అ.ప్రె.)

హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము

నేషనలిస్టు పార్టీ ప్రయత్నములు

సిన్హ, సెప్టెంబరు 11:— పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ఆధ్వర్యమున నేషనలిస్టు పార్టీ స్వరాజ్యపక్షమువారుకు ఇండియన్ డెంటును సమావేశమై యాక్రింది తీర్మానముల నేకగ్రీవముగ గావించిరి:—

(అ) ప్రత్యేక నియోజక వర్గముల విషయమున నేషనలిస్టు పార్టీ లక్ష్యా ఒడంబడిక ప్రకారము నడుచుకొనును. కాని హిందువులను మహమ్మదీయులను నాయకులు సమావేశమై యితరజాతులవారితో నీవిషయమై సంప్రదించి యేదైన మార్పుజేయవచ్చును. (ఆ) ఈరెండుజాతులకును భేదములున్నవిషయములలో మైత్రిని జేపూర్చుటకు గాను యిపార్టీలోని హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యులు వేర్వేరుగ విడుగురను ఒక కమిటీగ నేర్పరచి హిందువులను మహమ్మదీయులను ఇతర జాతులను గల జాతీయప్రాతినిధ్య మహాసభను జరుపుబాధ్యతతో నిలుపింపవలెను. (అ.ప్రె.)

డాక్టరు జియాఉద్దీన్ అహమ్మద్ గారి యింగ్లండు ప్రయాణము

అలెగ్జుర, సెప్టెంబరు 11:— ఇంగ్లాండుజోవుటకు బాంబాయికి తిన్నగా ప్రయాణమై డాక్టరు జియాఉద్దీన్ అహమ్మద్ గారు వెడలిరి. ఫజల్ హక్కుగా రింగాండుకు పోవుటలేదని జియాఉద్దీన్ గారు దెల్పిరి. ఇంగ్లాండుదేశమునకు మహమ్మదీయ సమితి వారు దీప్తుజేవను బంపుట లేదని దెల్పిరి. (అ.ప్రె.)

ఒడలరాకపోకలు

బాంబాయి, సెప్టెంబరు 11:— ఈనెల నాల్గవతేదీ లండును తపాలను తీసికొని పి. ఓ. మైలుపొగయోడగుమాలోటాను పదియవతేదీ ఉదయం 5-30 గంటలకు పోర్టువద్ద చేరి ఆనాడే ఉదయం 9గంటలకు వెడలి పోయెను. (అ.ప్రె.)

బెంగుళూరు లేఖ

మా స్వకీయవిలేఖరి

బెంగుళూరు, సెప్టెంబరు 11:— ఇంజనీరు విద్యవర్ధన్ సింగ్ పూర్తి జేసి ఉద్యోగములలో ప్రవేశించ బోవుచున్న విద్యార్థులకు, ఇప్పుడుచదువుచున్న విద్యార్థులకును డాక్టరు పారస్థము గారు పోతపు నోసగిరి. భారతదేశ దారిద్ర్యమునకు కారణము తరిత్రములు లేకపోవుటయేయని పి. హెచ్. ఇంగ్లండుగారు తెలియజేసిరి. ఎవరు మట్టుకు వారు తమ స్వంత పనులను జేసికొన్న అభిమానముగ భారతీయ విద్యార్థులు తలంచుచున్నారొ ఇంకను దురభిప్రాయము లొలగలేదనిరి. ఇంజనీరింగు పాఠశాలనుండి వచ్చినదాదిగ గొప్ప వేతనములను గావలెనని కాక్షింతువున్నారొ ఇదిచాలతప్పు. ఆంగ్లేయవిద్యార్థులకిది ఇష్టములేదు. నేతపరిశ్రమను, చర్మములను శుభ్రము చేయుటకును భారతదేశములో ఎంతయో అవకాశమున్నది. స్వదేశీ వస్తువులకు అభివృద్ధి జేయు భావమును అవలంబించవలె ననిరి. అంత రాత్రిక, లోకజ్ఞానమును, శీలమును ఇంజనీరింగువిద్య వర్ధన్ సింగ్ బహుటికి పోవు వారు మరచిపోరాదనిరి. ఇప్పుడు చదువుచున్న విద్యార్థులు అంత జాగ్రత్త క్రద్ధతో పనిచేయవలెననిరి. కలహానిచ్చి దారిని చూపువాను చాలమంది లేకపోవుట విచారకరమనిరి. అభ్యుత్థుడు చివర ను ఇట్లు జెప్పిరి:—మీరు ఇంజనీరుగ నుండగోరుదురేని నడుములు గట్టుకొని మారే స్వయముగ పనిచేయుటకు సంసిద్ధులుగ నుండవలెను. విద్యార్థులు ఇచ్చినదబ్బుకు సరిపోయిన తరిఫీదు పారికీయలేదనిరి. ఈలోపమును పూర్తిజేయవలె ననిరి.

వరదరాజయ్యంగారు

ఇంగ్లాండుకు ఐ సి. ఎస్ తరిఫీదుకు బోవుచున్నారు. తత్సందర్భమున నెంట్లులు కాలేజి విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులు వరదరాజయ్యంగారికి విందొనర్చిరి. అతనిని కొనియాడిరి. వరదరాజయ్యంగారు చివరికిని ప్రత్యుత్తరము నొసగిరి.

కుర్గు సంఘమువారి వార్షికోత్సవము లాల్పూరులో 14 తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు బెంగుళూరులో జరుగును.

కల్యాణదుర్గము

(ఒకవిలేఖరి)

సెప్టెంబరు 11:— కల్యాణదుర్గము స్థానిక జాతీయోపసంఘసభ్యులు కద్దరు నిర్వాహకాయందు సమావేశమై యాదిగువతీర్మానములు చేసిరి.

జిల్లా జాతీయోపసంఘమువారి నోటీసు ప్రకారము, మద్రాసులో జరుగు ఆంధ్రసభలకును, అనంతపురముండల జాతీయసంఘమునకును.

1. మతే పంపన్నగారు 2 పబ్లిసి ఓబయ్య (కేపీ) గారు. 3 అప్పలుకలై ఒమ్మూరుసాబుగారు 4 వుంతకల్లు రామప్పగారు 5 గాంధీ కెట్టి, ముప్పారాయుడుగారు.

వీరిని కల్యాణదుర్గం తాలూకా కాంగ్రెస్ సంఘప్రతినిధులుగా ఈసభవారు ఏకగ్రీవముగా నెన్నుకొనిరి.

2. అహమదాబాదు తీర్మానానుసారము కాంగ్రెసు సంఘ పాధారణ సభ్యులును ఎన్నికసభ్యులును ప్రతి నెల 10 వ తేదీలోపల 2000 గజములు పడికిననూలు (ఆంధ్రరాష్ట్ర) కడ్రుబోర్డు గుంటూరుకు పంపవలెనని తీర్మానించడమైనది.

3. మహాత్మాగాంధీ పూజానిధికి మొత్తమును వసూలు చేయుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ప్రతి శనివారము సమావేశమై గ్రామమున ఎవరూచేయవలె నని తీర్మానించడమైనది.

అలహాబాదు కాపిటల్ రిటెంషను కమిటీ

రాజప్రతినిధిగారికి తంతునంపుట

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 11:— స్థానిక శాశనసభలో నవాబు మహమ్మదు యూసఫ్ గారితీర్మానముపై వేయబడిన వోట్లఫలితమును చూడగోరుచు అలహాబాదు రాజధానిగానుంచ వలయునను వారికిమిట్టి రాజప్రతినిధిగారికి మరియొక తంతునం పెను. ఆతీర్మానము ఓడిపోవుటకుకారణము అధికార సభ్యులయొక్క రెండుఅధికవోట్లు. ఇండియా దొరతనమువారి చే రాజధానిగా నిర్ణయింపబడి స్థానికనొరతనమువారి చేపడ లబడవన్న అలహాబాదు విషయమున రాజప్రతినిధిగారిని కోర్కము కలుగజేసికొని మార్పు ఆటంకము చేయవలసినదని తంతి వార్త గోరుచున్నది. (అ.ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 12వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య	ముంబై	అహ్మదాబాద్	కల్యాణదుర్గము	కర్నూలు	హైదరాబాద్
గోపాలపురం	86.8	79.1	...	19.86	44.96
విశాఖపట్టణము	86.9	79.7	...	12.50	87.09
కాకినాడ	90.8	79.5	...	19.15	89.09
మచిలీపట్టణము	90.4	78.9	0.02	18.18	41.59
కర్నూలు	92.2	78.6	...	8.09	26.01
బళ్లారి	92.7	72.8	...	8.11	20.51
కడప	94.5	78.2	...	8.66	31.28
నెల్లూరు	92.5	78.6	...	10.92	37.98
మద్రాసు	98.9	76.5	...	14.91	50.74
కడలూరు	96.7	79.8	...	5.50	52.94
నేలము	96.7	77.0	...	13.17	89.80
కోయంబత్తూరు	88.9	70.9	...	20.88	22.29
తిరుచనాపల్లి	99.1	78.8	...	7.29	88.18
నాగపట్టణము	94.9	79.7	...	4.84	54.98
మధుర	98.0	77.9	...	8.19	38.58
పాంబన్	91.8	79.1	...	0.91	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	2.87	28.84
తిరువేండ్రము	88.8	75.1	...	59.88	64.51
కొచ్చిన్	84.9	75.6	...	124.87	114.51
కాలికట్టు	87.2	75.1	...	138.19	117.16
మంగళూరు	85.2	78.2	0.82	128.42	125.68
బెంగుళూరు	85.9	64.8	...	14.87	35.37
మెర్కాత	69.2	61.8	0.32	187.00	125.46
కొడైకనాల్	65.4	52.1	...	30.65	62.18

సర్కారులు:— మచిలీపట్టణములో చినుకులుపడెను మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నుండెను. విశాఖపట్టణములో ఆర్ద్రత తక్కువ. శీతోష్ణపరిస్థితులు మామూలుగ నున్నవి.

దక్కన్:— మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. కర్నూలులో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటకము:— నెల్లూరులో మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కడలూరులో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వాతావరణము అనుకూలముగనే యున్నది.

సి. ఆర్. సావూరు.

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు

శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయము

నన్నయభట్టారక జన్మదినోత్సవము
రక్తాక్షి సంవత్సర భాద్రపద బహుళ చవితి బాధవారమునకు సరియగు 12 వ సెప్టెంబరు 1924, (12 వ ఆ బాక్ 1333 ఫస్ట్) నాడు సాయంత్రము 5 గంటలకు నిలయమందిరమునందు “భారతము వాంగ్మీకరించిన అవిసార్య భాషాదగు నన్నయభట్టారక వర్ధంతి” గద్వాల సంస్థాన సుప్రసిద్ధ కవిశ్రీకృష్ణలక్ష్మణ శ్రీయుత ఆదిపూడి ప్రభాకరరావు పంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుపబడును.

బ్రహ్మశ్రీ సన్నిధానము సూర్యవారాయణశాస్త్రిగారు, శ్రీమతి పండిటి సత్యవతి బాయిగారు (డాక్టరు రామస్వామినాయుడుగారి కుమార్తెగారు.) బ్రహ్మశ్రీ శతావధాని జంధ్యాల సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు, శ్రీమాత్ పంతుల ఆంజనేయులు వారయగుగారు, శ్రీమాత్ పూదత్తు వేంకటకృష్ణ కవిగారు, ఉపన్యసించెదరు.

నామవల్లి శారీశంకరవర్మ,

కార్యదర్శి

వృత్తాంతలేఖలు

కావలి

(ఒకవిలేఖరి)

నూతనరాట్నములు.

ఈపురంబున బందరువాస్తవ్యులయిన శ్రీవానపాముల పిరాచారిగారితో కనిపెట్టబడిన రాట్నమును శేనుమాడగలను. సామాన్యముగా యిప్పుడు వాడబడురాట్నములకును యీరాట్నమునకును చాలా భేదమున్నది. కొత్తరాట్నములలో రెండువిధములున్నవి ఒకటి రు 5-0-0 నెల దీనిలో కడుక్కోతే అవసరంలేదు. దారముతీయనపుడే రాట్నమునం దమర్పణదీన బండికి చుట్టుకొనును. దీని యుపయోగములన సామాన్యముగా యిప్పుడు గ్రామములయందు వాడబడు రాట్నములలోకంటే యీనూతనరాట్నమున రెట్టింపువేగముగాను అధికముగాను నూలుతీయవచ్చును. ఇక రెండవది రు 20-0-0 దీనిలో ఏకునిమిట్టి నూలు తీయవచ్చును. అందువలన శీఘ్రకాలములో ఎక్కువనూలు తీయవచ్చును. అన్నితాలూకాబోర్డు పురపాలక సంఘములలోని ప్రాథమిక పాఠశాలలోను యితరపాఠశాలలలోను పిటిని నెలకొల్పి విద్యార్థులకు నేర్పించుటని నమ్ముచున్నాను. ప్రయాణము చేయునప్పుడు సహితము పిటిని వెంటతీసికొనిపోవుటకు తగినట్లు పిలుగలిగియున్నది.

పితాపురము

(ఒకవిలేఖరి)

సెప్టెంబరు 9:— శ్రీగణపతి నవరాత్ర్యుత్సవసందర్భమున, పితాపురమునగల శ్రీమత్కృష్ణేశ్వరస్వామిశాసిత యాలయమున భిక్షుత్వాభిషేకమును, బ్రాహ్మణ సమారాధనమును నవిచ్ఛన్నముగ భక్తవర్మలచే జరిగింపబడుచున్నది. పదియవనాడు సమారాధనవిధిగ జరుపబడును. ఆనాటిసమారాధన వ్యయమును ఘనగంధైరాగిరావుగారు భరించి జరుపనున్నారు. వీరు దైవభక్తిపరులను సన్మార్గవర్తనలనై యున్నారు.

శ్రీ కుక్కుటేశ్వరస్వామి

ఈస్వామి ప్రతిష్ఠ మిక్కిలి పురాతనమైనదని చరిత్రప్రసిద్ధిగలదు. మాచిమంచి తిమ్మకవిసార్వభౌముడు తన సుప్రసిద్ధ గ్రంథముల నెల్ల నీస్వామివారి యంకితముననే రచించెను. ఇందుగల నందివిగ్రహము మిక్కిలి యున్నతమైనదై గంభీరముగనుండును. ఈవిగ్రహమును జూచినవారు శిల్పియొక్కనై పుణ్యమును వర్ణింపకపోరు.

ఈస్వామికి 'కోటివత్రిపూజ' అనుపేరు మాత్రేడుదశములను దెప్పించి మూడుమాసములవఱకు యథావిధిగ జరిగింప నొకభక్తుడు పూనుకొని వెలయాధనమునకై కృషి నేయుచున్నాడు. ఈమాడునెలలును వివిధ బ్రాహ్మణసమారాధన జరిగింబడునట్లు. భక్తిపరులు ఎందరికీలదిచంతాల వేయుచున్నారు. కొన్నిబండ్ల కొలదిపత్రిని సమకాలికులకై కొంతలు పూనుకొని యున్నారు. ఈమఱు రుగల నవరాత్ర్యుత్సవములయందు జరిగింపబడును. ఇందున, కిరవదివేలరూప్యము లంచనావేడుబడెను.

అగ్నిపుల్లలపరిశ్రమ

ఈపరిశ్రమ పితాపురమునందు మిక్కిలి యుత్సాహముగ జరుగుచున్నది. ఇందుకు కలప పితాపుర ప్రాంతారణ్యములందు సుళువుగ లభించుచున్నది. మాచిజనము తిక్కువమాటికి దొరుకుదురు. వర్తకులయభిమానమున్నయెడల నీ స్వవేశోద్యమము క్రమక్రమాభివృద్ధి గాంచగలుగునని నమ్ముచున్నాను. బ్రహ్మక్రి మడుకుట్ల దిక్షితులుగారి యాయాధ్యమము శ్లాఘనీయము.

నిఘంటునిర్మాణము

శ్రీశ్రీ శ్రీ పితాపురమహారాజావారి యాదరమున రచింపబడుచున్న నిఘంటును బరిపూర్తి గావించుటకై శ్రీజయంతి తామయ్యపంతులుగారును శ్రీమాచి నరసింహము పంతులుగారును నిరంతరప్రయత్నము లానరించుచున్నారు. ఇప్పటికి తత్సమ శబ్దములు ముగిసి దేశ్యశబ్దములు వ్రాయబడుచున్నట్లు తెలిసెడిది.

ఈ సదుద్యమము శీఘ్రముగ నెఱవేఱి యాంధ్రుల కచిరకాలముననే శృవయానంద మొందింపగలదు.

తిరువతి

(ఒకవిలేఖరి)

సెప్టెంబరు 10:— శ్రీ సరస్వతీ విలాససభవారు 6.9.24 తారీఖున 'రామరాజా చరిత్రమ'ను నాటకమును వెల్లువల నిగారకార్థమేర్పడియుండు సంఘములకు ద్రవ్యసహాయమునకై ప్రవర్ణించిరి. అందులో వచ్చిన నికరాదాయమునందుండి శ్రీయుత ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారికి అనగా Peoples Flood Relief Committee కి- 125 రూపాయలును శ్రీయుత టి.వి. శేషగిరి అయ్యగారికి- అనగా Central Relief Committee కి మరియొక 125 రూపాయలును యాదినం పంపబడినవి. సభయందు యీపురమునందుండు ప్రిడల్లు, వర్తకులు, ఉద్యోగస్థులు, ఇనాందార్లు, యావస్థుని మొంబల్లుగా నుండి అపుడపుడు యీమేరకు జనోపకారము కావించుచున్నారు.

కోల వెన్ను (బెడవాడతాలూకా)

(ఒకవిలేఖరి)

భాండాగారము

ఈగ్రామమునందు శ్రీకృష్ణ దేవరాయలపేరిట ఒకధర్మపుస్తకభాండాగారము ఘనరూపి సంవత్సరములక్రింద స్థాపించిరి. 800 గ్రంథములతోను, సంవత్సరమునకు సూర్యరూపాయలు చందావచ్చు చందాదారులతోను, నాలుగైదుపత్రికలతోను ప్రకాశించుచుండెను. స్వంతభవనము నిర్మించుటకు ధరభాస్తుపై 500 గజములస్థలము సంపాదించబడెను. గ్రామములో ఘనరూపి 900 రూపాయలవరకు చందా వసూలుచేసి గోడలు తయారుచేయించిరి. పైకప్పు మిగిలిన యార్జగడ్డ వెంకటసుబ్బయ్య చౌదరిగారు వేయించి యిచ్చెదమని వాగ్దత్తముచేసిరి. కాని గోడలు తయారుచేదాదాపు రెండుసంవత్సరములైనవి. ఇంతవరకు, కప్పు వేయించలేదు.

ప్రస్తుతస్థితి

ఇప్పుడు భాండాగారము కొందరికి ఎక్కడ నున్నదో తెలియనే తెలియదు. చందా వసూలు చేసేవారు కనుపించరు. పుస్తకములు ఎన్నిఉన్నవో ఎన్నిపోయినవో తెలియదు. యిప్పుడాచీరువాలుసామాను ఇదివరకు కార్యదర్శియైన కాకుమాను వెంకటాద్రిచౌదరిగారియింటిదగ్గర నున్నట్లు అనకుంటూయున్నారు. ఇకనైనను భాండాగారభవనము పూర్తిచేయించి తిరిగి పునరుద్ధరించుటకు ప్రార్థించుచున్నాము.

హిందీ పాఠశాలలు

మొదట ఇక్కడ హిందీ నేర్పుకొనగలగూర్తావాముకలిగి 17 గురు కలిసి, -

1. గారిని పిలిచి...

2. ...

3. ...

4. ...

5. ...

6. ...

7. ...

8. ...

9. ...

10. ...

11. ...

12. ...

13. ...

14. ...

15. ...

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

సెప్టెంబరు 5:— కొంతకాలము కిందట ఈపట్టణ పురపాలకసంఘాధ్యక్షులు (మ్యునిసిపల్ చెయిర్మన్) ను జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులును, రావుసాహెబు బిరుదాంకితులును అయ్యిన శ్రీయుత రావుసాహెబు పోలిశెట్టి అప్పారావుశెట్టి బి. పి. గారిపై శ్రీ చిన్ని పోతురాజుగారు అనేకవిధ విశాఖపట్టణ కమ్యూనియల్ కార్పొరేషన్ షేరుహోల్డరుగా, శ్రీయుత అప్పారావుశెట్టిగారిపై శిక్షాస్పృతి 409 క్షేమక్రింద నిందితుడని కార్పొరేషన్ కార్యదర్శిగా నున్నకాలములో కార్పొరేషన్కు చెందిన కొంతభవనమును అవహరించినవియును తద్వారా నమృత స్వామిద్రోహమును గావించినను మొదలైన నేరములతో విశాఖపట్టణం చుజూరు డెప్యూటీ కలెక్టరుగారియెదుట లేబడినదావాలో ఈసభ్యునే తీర్పుచెప్పబడెను.

ఈశిర్కాడు కొంతకాలమువరకు విచారణ జరిగెను. తుదకు చుజూరు డెప్యూటీ కలెక్టరుగారు రస మ-రా-రాశి, రావుసాహెబుమల్లవర పునన్యాసిశాఖపంతులుగారు ముద్దాయి అప్పారావు శెట్టిగారిని నేరస్థులుగా నిరపరచు తీర్పుచెప్పిరి. ముద్దాయికి 4 సంవత్సరముల శిక్షయున్నది, 2250 రూపాయల జరిమానాయును (నూడు వివయములపై) విధించబడెను.

ఒకానొక కాలమున మ్యునిసిపల్ చెయిర్మన్ గా నున్న జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగను విశ్వవిద్యాలయపు పట్టపరిక్ష దిగ్గి పొందిన ప్రభుత్వబిరుదును పొందిన ముద్దాయి ఇట్టి నేరమును చేయుట ఎంతమాత్రము తీయింపదగ్గది కాదని న్యాయాధిపతి తనతీర్పులో చెప్పిరి.

పిర్యాదీతరపున శ్రీయుత గొట్టముక్కల జగన్నాథరాజు తాలూరు నారాయణమూర్తి పంతులుగారు (జిల్లాకోర్టు ప్రిడల్లు) ను ముద్దాయి తరపున శ్రీయుతులు వెలుటూరి దుర్గాప్రసాదరావు. యా. యస్. సోమసుందరశాస్త్రి బ్రాహ్మణ్యముశాస్త్రిగారు వాదించిరి.

జిల్లా జడ్జిగారియెదుట అప్పీలు దాఖలుకాబడెను. ముద్దాయి రు 25000 లు జామీనుపై విడిచిపెట్టబడిరి.

మెతుకు (నిజాంరాష్ట్రము)

శ్రీగజానన మహోత్సవము

(ఒకవిలేఖరినుండి)

సెప్టెంబరు 7:— నేను ఈపురమునకు వచ్చినదిమొదలు దైవభక్తిపూరితములును, భాషాప్రచారయంత్రములును, అగు సమాజములు ఏవియు లేకుండుటజూచి, కారణ మరయ్యగా, స్థానికులకు ఇట్టివి నెలకొల్పుటయం దాన కి లేకుండుటయేయని కనుగొనగలిగితిని. కాని, నేనును, నావలెనే యిక్కడికి ను తోగగలేకా వచ్చిన కొంతమంది యాంధ్రులును, సంఘములును, నెలకొల్పుటకై స్థానికులకు కొంతవడి ప్రోత్సాహమొసంగితిమి. కాని వారికిగల సంఘాసక్తి అత్యల్పమునట్లే, నెరవేరనది కాదు. ఇట్లుండగా, ప్రాద్రాశాదులోనున్న ఘనతపహించిన, శ్రీవైజానువారి పి. డబ్లియు. డి. ఆఫీసు, ఇచ్చోటికి మార్చబడుటచే ఈయాఫీసులో పనిచేయుచున్న ఆంధ్రులు, మహారాష్ట్రీలు, తమిళులు, సిక్కులు మొదలగు నానారాష్ట్రీవాసులగు హిందువులు రా తలపించినది. వీరు పట్టణనివాసానుభవముగలవారగుటచే, వారికి మాకు నత్యల్పకాలములోనే పరిచయముకలిగినది. అంత నాయమేముకలిసి, స్థానికులకు తనప్రోత్సాహమొసంగి, అదివరకే మాచేనెలకొల్పుటకై విచ్చిన్న భక్తీతోనున్న గ్రంథాలయమును పునరుద్ధరింపగలిగితిమి.

వైసాంఘీకులచే నిర్వహింపబడిన ద్వితీయకార్యము శ్రీగజాననమహోత్సవము. ఇట్టి మహానానందకరమును, దైవభక్తిపూరితము నగు సుత్సవమును నిర్వహ్యముగా కడుమత్సాహముతో విశాలవృందయులు మాసాంఘీకులచే జూపబడినది. హలో శ్రీయుతులకు ప్రకాశించాయుండుగారు వారి చిత్రకళా సమరతను అత్యల్పకాలములో శ్రీగణేశమందిరమును తయారు చేయుటలో కనబరచిరి. భాద్రపద శుద్ధ ౪ మంగళవారవతోజాన సుమారు పండ్రెండుగంటలకు మంగళవాద్యములతో యజ్ఞయన్త్రములతో శ్రీగణేశస్థాపన జరిగినది. శ్రీయుతులగు ప్రాసాం నరసింహాచార్యులగారు శ్రవణముకొనక యథావిధిగా ప్రాజాప్తవహారతులను, త్రికాలములయందును, ఆనుజినమును శ్రీత్సవముజరిగిన యెదులో జావరకు జరిపినందులకు మాసాంఘీ

కులముందరము కృతజ్ఞులము. పెనుదాహించిన ధైరుకోజులును యథావిధిగా సాయంతనములందు శ్రీయుతులగు వెంకటేశ్వర స్తుతిగారిచే గీర్వాణాభిషేకము పురాణకాలక్షేపము మహాదానముగా జరుపబడినది. శ్రీయుతులగు పాలవరీ సత్యనారాయణగారిచే శేషలసాధామయోక్తుల భక్తినిగురించి కడురమ్యముగా నుపన్యాసముసంగబడినది. ఆనందమును రాత్రులయందు హరికథాకాలక్షేపములు జరిగినవి. భక్తాగ్రేసరులగు శ్రీయుతులు శ్రీధార శ్రీరామశాస్త్రిగారికి ములుకుడుట బైరాగిదాసు గౌడికి, శంకరయ్యగారికి హరికథాకాలక్షేపములు మనోరంజకముగాజరిపి, సభితులను భక్తిపరమలగా జేసినందులకు, వారలకు మేమెంతయు కృతజ్ఞులము. మాసంఘకార్యదర్శి యగు శ్రీయుతులగు శీరామ బడేకర్ గారు (Bedakar) ఈ కార్య భారమును వహించి, యే లోపము లేకుండ, కడసామర్థ్యముతో నిర్వహించినందులకు శ్రీవారిని మాసంఘము ఎన్నటికిని మరువదలదు. మాసంఘసభ్యులు, అభిమానులు సకాలమునకునేచేసి, సభసలంకరించి, యుత్సవకార్యక్రమమును జయప్రదముగా నొనరించినందులకు, మాసంఘము తరపున నేను కృతజ్ఞతాభివందనములను సమర్పించుచున్నాను. ఈ మహోత్సవమున గమనింపవలసినవిషయము మాసంఘములో పూర్వచారపరాయణులు కొందరున్నప్పటికిని అన్యమతస్థులగు శ్రీస్త్రులను యానుహాత్సవమునందు పాల్గొననిచ్చి వారికి తగుసన్మానముసంగి తమసంఘోద్దేశములను అన్యమతస్థులమును అస్పృశ్యతా నివారణమును కనబరచినందులకు మాసంఘము ప్రశంసార్హులు. ఇట్టిభక్తిపూరితములను నీతిదాయకములును, మతానుసారములగు కార్యములను జేయుటకు సర్వేభ్యురుడు, సాంఘికములకు శక్తుల నిచ్చుగాక యని కోరుచున్నాను.

జనగాం (నైజాంరాష్ట్రము)
(ఒకవిశేషం)

ఈ గ్రామమున కొలదికాలముక్రిందల యువజనసంఘమును పేరిట నొకసంఘమును ముగి రాత్రి డాక్టర్ నరసింహారావుగారు కర్వాణ్యక్షతీహించి తిద్దామనివాసులగుదొరలు, వర్తకసంఘము మొదలగువారిసహాయమున స్థాపించిరి. దానిభాగోర్జుయినమో యన సచిరకాలముననే క్రీష్ణజయంతి ఉత్సవదినము తలపింప సంఘసభ్యులద్రవ్యసహాయముచే క్రీష్ణజన్మనోత్సవము భజనహరికథాపురాణకాలక్షేపములతో ఆ వందదాయకమై జయప్రదముగావినసంగతి పత్రికాపాఠకులై రక్త విడితము. తత్ఫలపరిపాకదివస మమనటుల వినాయక చతుర్థి (గణేశునిజయంతి)యు వెంటనే సన్నిహితముకాగా తత్సంఘాధ్యక్షుడు కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యుల సహాయమున రేయంబగులు విశేషశ్రమచేసి తమతమశక్తికొది నర్పించిన ద్రవ్యముతోపాటు ముగి రాత్రి డాక్టర్ నెల్లూట నరసింహారావు దేశపాండ్యగారు, ముగి రాత్రి డాక్టర్ నెల్లూట రామసింగపంతులుగారు దానధీరులగు వజ్రగనసంఘమువారు లర్పించినధనమును జేర్చి పూజామందిరమును గట్టించి, విగ్రహములను రావించి చతుర్థి దినము మొదలయిదుదినముల విచ్చిన్నముగా త్రికాలపూజాకళ్యాణసామార్యము మొదలగు నుపచారములకడుంగడు శ్రద్ధతో భూసురశ్రేష్ఠులవలన కావించుచు ఆదనము సాయంతనమున గజాననపురాణశ్రవణమున కొంత తడవు తజ్జనన కథాకాలక్షేపమున కొంతతడవు సంగీత సభ యొనర్చి మరీ కొంత తడవు ప్రేక్షకులయల్లుములు పల్లవంప, పుష్పింప, ఫలింప, తత్ఫలరసాస్వాదనమున కలిగిన యానందముచే మయిమరచి నిద్రించునటుల జేయవలె నూహ్యదయ నూయెను. మరుదిన మాదిగా నాలుగుదినములు త్రికాలపూజాది కృత్యములను సక్రమముగా జరుపుచు మధ్యాహ్నము సకల మంగళములకు మంగళకరుడగు క్రీష్ణస్థాని యంశమున సర్వమంగళా (పార్వతి) సుతుడగు నామంగళమూర్తి జననకథావిధానమును పురాణశ్రవణము జరుపుచు కడపటిదినమున నుద్వాసన, బ్రాహ్మభోజన, గ్రామోత్సవాదులను బహుజయప్రదముగా జరుపుచూ కాలము గడపిరి. సంఘము స్థాపింపబడిన కొద్దికాలమునకే విశేషవిభిన్నముగా నిదివరకు నెన్నడును జరుగనియెనట ఈకార్యములు జరుగుటయెంతయు సంతోషదాయకము గాన విఘ్న నాధుడు నిర్వఘ్నముగ సంఘపురోభివృద్ధికితోడ్పడుగాక. ఇట్టిమహోత్సవమున తమకుగల భక్తిశ్రద్ధల జూపిన భజనసమాజము మొదలగు సభ్యులందరు ప్రశంసార్హులు.

వలసినా 1-కి వేలకు ముందు రు. 0 4-0
ఈనూనెను తలపరాచిన పేలు ఈపి నలిచును. చర్మమునకు పెండుకలకు పోని యుండక పెండుకలు పెరుగును.
అమ్మతాంబూనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి.

జూ ము లు

సర్వీకమృవిద్యార్థినహాయనంఘము - మానికొండ

పైసంఘమువారు గ్రామస్థుల సౌకర్యార్థమై భూములు సర్వీకయియుట ప్రోత్సాహము క్రయదస్తా వేజులు వగైరా వ్రాసి యిచ్చుట మున్నగుపనులు రుసుము లేకుండా ఉచితముగా సహాయము చేయుటకు పూనుకొన్నందులకు పైసంఘమువారిని నభినందింపవలసియున్నది. సర్వీకేర్పణనుపిల్లలకు నేర్పుటకు ఉపాధ్యాయులుగా కంభంపాటి పిర్రాఘనయ్యగారు సమ్మతించి నేర్పుచున్నందులకు వారినెంతయు కొనియాడలిగియున్నది. ఇట్టిసంఘములు ప్రతిగ్రామములోను యేర్పడి సహాయము చేయుచున్నయెడల గ్రామ వికాసత్య మేర్పడగలదని నమ్ముచున్నాము.

సూరెడ్డి అంజయ్య చౌదరి.

శ్రీజ్ఞానాభివర్ధన గ్రంథనిలయము-ముల్కూరు (గుంటూరు జిల్లా)

శ్రీ రక్తాక్షి నామసంవత్సర శ్రావణ 2 రి లు ఆదివారము రోజున గ్రంథనిలయ స్థాపన నిమిత్తము మా గ్రామవాసులచే నధికతరహాహామతో బ్రా శ్రీ. ప్రభుల కృష్ణమూర్తిగారి అధ్యక్షత క్రింద సాయంత్రము 8 గంటలకు ప్రథమమున భగవన్నామ సంకీర్తనములతో సభ జయప్రదముగ జరుపబడి పూర్వోక్త నామకరణముతో నొక పుస్తకభాండాగారము నిర్మింపబడియె, గ్రంథనిలయావశ్యకతను గుఱించి అధ్యక్షుడు గంభీ రోపన్యాసము గావించె. తదనంతరమున జొన్నలగడ్డ జానకి రామయ్యగారు రధ్యక్షుడుగను తిరువళ్లూరి భుజంగముగావు కార్యదర్శిగను, మల్లాది సీతారామాంజనేయులుగారు గ్రంథ పాలకుడుగను నిర్ణయింపబడిరి. గ్రంథాలయమునందు ౬౦ మంది సభ్యులు చేరి ౨౦౦ గ్రంథముల నుచితముగ నొసంగిరి. విరాళముల వసూలు రు 30 లు. ఆనుదినమున పరవార్థము ౨౫ మంది విచ్చేయుచున్నారు. ఆంధ్రదినపత్రికను జొన్నలగడ్డ అప్పయ్యగారు నవంబరు ౨౧ తేది వరకు నుచితముగ నొసంగి నందులకు ప్రశంసార్హులు. ప్రభుల కృష్ణమూర్తిగారు గాంధీ గీత యను పత్రికను తెప్పించి యిచ్చెదనని వాగ్దాన మొసంగుటచేవారును ప్రశంసార్హులు. సవరుగ్రంథాలయకార్యనిర్వాహక ప్రోత్సాహముగ గ నెల్లబండ్ల ఆనందయ్యగారు ౨ చొప్పు రపు జయన్నగారు 3 పులికొండ కృష్ణమూర్తిగారు నిర్ణయింపబడుదురు. ఏతద్గ్రంథనిలయ మభివృద్ధి నొందించుటకు మాపుర జనులు చేర్చు కార్యములకు భగవంతు డనుగ్రహించుగాక.

నోవించు చిన దేవయ్య.

రాజమహేంద్రవర హితకారినహాయము

31 వ ఆగష్టు 1924 సం॥ రం॥ తేదీని జరిగిన సమాజకార్యనిర్వాహకవర్గమువారి తీర్మానములు:—

- (1) సమాజకార్యదర్శియు పూ జ నీ యు డును ఆగు మ-రా-శ్రీ రెబ్బాప్రగడ పాపయ్యపంతులవారి మరణమునకు తీవ్రమైన విచారమును, వారి మరణమువలన సంఘమునకు వాటిల్లిన అపారనష్టమునున్నూ, సమాజపు కార్యనిర్వహణము నందును, సమాజపు టుడ్డేశ్యముల విస్తరింపజేయుటలోను, అనేకవత్సరములగ ఆత్మ్యత్సాహముతోను, పట్టుదలతోను, విసుగు విరామము లేక వారుచేసిన ఘనమగు సేవను ప్రశంసించి రికార్డు చేయుటకు తీర్మానించడమైనది.
- (2) మహారాజశ్రీ సర్ రఘుపతివెంకటరత్నంవాయుడు ఎం. ఎ. ఎల్, టి; యస్, యమ్; యు గారిని అధ్యక్షులుగను, మహారాజశ్రీ చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారిని ఉపాధ్యక్షులుగను తిరిగి యెన్నుకొనడమయినది.
- (3) మహారాజశ్రీ పాలకోడేటి గురుమూర్తిపంతులు గారిని కార్యదర్శిగను, మహారాజశ్రీ తల్లాప్రగడ ప్రకాశరా యుడుగారిని కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యునిగను ఎన్నుకొనుటకు తీర్మానించడమయినది.

పీపిల్లువరదలనహాయనిధి

వరదలనహాయము నిమిత్తమై ఈదిగవ, పేర్కొనబడిన వారు చంగాల నిచ్చిరి:—

దక్షిణయండియా వరదసహాయనిధి కమిటీ, కలకత్తా	1750.0.0
శ్రీ పకాళిగారు, వారణాసి	500.0.0
పి. యస్. పి. యస్. యస్. సుబ్బయ్యప్పిళ్ల	300.0.0
ఆంధ్రవరద సహాయ కమిటీ తరపున	300.0.0
ఆంధ్రపత్రికాసంపాదకు లగు శే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు	200.0.0
హిందూ ఆఫీసువారితరపున కె. గణేశఆయ్యరుగారు	100.0.0
పల్లికొండ నివాసులతరపున పి. వరదాచార్యులుగారు	50.0.0
మదరాసు సంగీతన్ పార్టీ, కలకత్తా	48.8.0
నాద్రు (బిటిఘ మర్కెం ట్రైలు యిన్ ఘ్యరెంసు కంపెనీ, కలకత్తా	4.10.0
దేవిసహాయ, బర్వాని	30.0.0
స్వదేశీమిత్రను ఆఫీసువారివలన	622.0.0
హెచ్. డి. పూవారి, సిల్వా	25.0.0
కె. సి. ముత్తుసామిచెట్టియార్	25.0.0
మైలాపూరులోని శ్రీ వలన	30.0.0
మైసూరు మహాజనసభ కార్యదర్శి సహదేవముగారు	41.4.0
జీవలల్లి గారు	42.0.0
డెబ్రాగర్ విద్యార్థులు	32.0.0
బల్లిగంజిలోని పి. చౌదరిగారు	25.0.0
షాహాగాజ్ పేటలోని బాపా లాలుకంపెనీవారు	135.0.0
పి. కే. వెనర్జిగారు, సిల్వా	11.0.0
హరిదాస టెనర్	10.0.0
వి. యం. కైకసీ, బొంబాయి	10.0.0
యస్. అప్పయ్యచార్యులవారిద్వారా	8.5.0
ఆర్. కోదండరామయ్యగారిద్వారా	15.0.0
అశ్వినీకుమారదాసుగారు	5.2.0
ప్రొముషెకర్, రంగూను	5.0.0
యం. యస్. ముత్తుకృష్ణశ్రేష్ఠిగారు	5.0.0
ఫోటాలాలు వమ్మలీదాసు, రంగూను	5.0.0
యం. యల్. గుహ, బర్వా	10 0 0
సుబర్నప్రవరాయి భవానీపురం	3 0 0
అమరేంద్రనాథభట్టి శెన్నూరు	8 0 0
టి. కె. హెచ్. ఆయ్యర్ గారు	5 0 0
అమియాకుమార్ గుప్తగారు	21 9 0
ధనుష్కోటిపోస్టుమాస్టరుగారు	5 0 0
గంగూలిగారు, పిలంగు	2 10 0
కె. మహమ్మద్ కాసింసెత్తు మదరాసు	4 2 0
సి. యస్. రాజం, కోయంబత్తూరు	2 0 0
కె. నటరాజన్, ఆరుపుగట్టెయి	2 0 0
మైలాపురంపోస్టుమాస్టరుగారు	0 8 0
తిరుపతి సరస్వతీవిలాస సభవారు	125 0 0

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము - బందరు

ఆన ౧౯౨౪ సం॥ ౧౦ వ తేదీన బందరు శుక్రవారము సాయంత్రం ౫-౫౫ గంటలకు గుడివాడ తాలూకా పీఠంకిలకువద్ద శ్రీయుత కారంజేటి మల్లిఖార్జునశర్మగారి భవనములో జరిగిన తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ సభ ధారణ సభ యొక్క కార్యక్రమము:-

హాజరయిన సభ్యుల సంఖ్య. ౨౯.

౧. ఆడిట్ రిపోర్టు:- ఈ విషయమును గూర్చి రాబోవు సమావేశమునందు చర్చించవలయును. సందేహములున్నవారు కార్యసాధనమునకు వెళ్లి తెలిసికొనవలయును.

౨. గ్రామసంఘముల లెక్కల తనిఖీ:- ఈ జిల్లాలో ౧౯౨౪ సం॥ ౧౦ వ తేదీన జరిగిన గ్రామకాంగ్రెస్ సంఘలన్నిటియొక్క లెక్కలను తనిఖీచేసి రిపోర్టు చేయుటకు అయ్యతాలూకా సహాయకార్యదర్శులను కోరడమైనది. గుడివాడ తాలూకాకు మాత్రము ప్రస్తుతపు సహాయకార్యదర్శి యగు దుక్కిపాటి ప్రసాదరావుగారికి సహాయముగా పనిచేయుటకు కా॥ పట్టాభి రామశర్మగారిని కోరడమైనది.

ఉ:- గా. బ్రహ్మయ్యగారు, ఆ:- కా. చినవెంకట దాసయ్యగారు.

౩. జిల్లా కాంగ్రెస్ సభ్యుల రాజీనామాలు:- గురజాడ రాఘవశర్మగారు, చలసాని ఆంజనేయులుగారు, వీరరాజీనామా లను అంగీకరించి వీరి స్థానములకు ముట్నూరి లక్ష్మీకాంతయ్య గారిని, నూరపనేని గోపాలకృష్ణయ్యగారిని ఎన్ను కొనడ మైనది.

౪. నూలు వడికి పంపనివారి స్థానములలో ఖాళీలు:- ౧౯౨౪ సం॥ ౧౦ వ తేదీన జరిగిన మన జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘసభలో ౧౯ నెంబరుగా చేయబడిన తీర్మా నము ప్రకారం నూలుపంపుటయు, పంపకపోయినచో అందుకు కారణములను చెప్పి ముద్రాపత్రముపంపుటయు జరిగించని జిల్లాసంఘసభ్యులు తమసభ్యత్వమును గోల్పోయినచో ఈసభ వారు ప్రకటించుచున్నారు. ఉ:- గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు, ఆ:- కా. చినవెంకటదాసయ్యగారు. ఈ తీర్మానము బహుజన ముచే త్రోసివేయబడెను.

౫. సవరణ:- కడప అగట్టు నెలతాలూకు ౨౨-౨౩-౨౪ తేదీన జరిగిన జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘసభవారి ౧౯ వ తీర్మానం ప్రకారం నూలువడికి పంపవలసియు నింతవరకును పంపనిసభ్యులు తమసభ్యత్వమును వారు నిర్వర్తించనందున వారినందరిని ఈమాస మునకు మాత్రము తమింపమ ముందు నెలనుంచి తప్పక పంప వలసినదిగా హెచ్చరించుచున్నాము. ఉ:- చె॥ వే॥ నరసింహము గారు, ఆ॥ కై॥ వెంకటసుబ్బారావుగారు.

౬. మోటారును విక్రయించుట:- ఈ జిల్లాలో మన కాంగ్రెస్ మోటారు పోవు స్థలములన్నిటికిని సాధారణముగా యంతర సర్దుమోటారులు పనిచేయుచున్నవి గాన ప్రత్యేక యాగా కాంగ్రెస్ మోటారు అనవసరము. కనుక సదరుమోటా రునువెంటనే విక్రయించవలసినదిగా యోగవారు తీర్మానించుచు న్నారు. ఉ:- ది॥ వీరరాఘవయ్యగారు ఆ:- కామరాజు శోభనాచలంగారు. ఈ తీర్మానమునకు అనుకూలురు ౨౦, వ్యతిరేకులు ౬, తటస్థులు ౧. బహుజనముచే నంగీకరింబడెను.

ఆ. నాగేశ్వరరావు అధ్యక్షుడు.

ఇంకటితో సభ ఆపుట చేయబడి తిరిగి భోజనాంత రము రాత్రి ౧౦ గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను.

౭. బందరు రాలములపై గుమాస్తాను గురించి బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారి ఉత్తరము. ఈ ఉత్తరముచదువడమైనది. ఈ విషయమై జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యదర్శిగారు ఉచితమైన యేర్పాట్లచేసి రాబోవు కార్యనిర్వాహకసభవారికి తెలియజేయ వలెను.

౮. నేత పరిశ్రమ సంఘములను పునరుద్ధరించుట:- గుడివాడ, అంగలూరు, కవుతివరము, ముడినేపల్లి గ్రామములలో యిదివరకు స్థాపించబడిన నేతపరిశ్రమసంఘములయొక్క లెక్క లను, ఆస్తిపన్నులను, నిర్వర్తించు నటువంటి కార్యక్రమమును విచారించి వాటి పునరుద్ధరించి సక్రమముగా నడిపించుటగాని లేక యెత్తివేయుటగాని తగినసలహాలను రాబోవు కార్యనిర్వా హకసభలో నివేదించుటకు మ-రా-రా-శ్రీ. దిట్టకవి వీరరాఘ వయ్యగారిని కోమారు అచ్చయ్యగారిని ఉపసంఘముగా

నేర్పాటుచేయడమైనది. ఉ:- బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావు గారు, ఆ:- చె॥ వే॥ నరసింహంగారు.

౯. జిల్లాలోని మగ్గుముల సంఘముల తనిఖీనిగురించి ఖద్దరుయ్యస్వేచ్ఛరును నియమించుట:- హాస్పల్ మగ్గు సాయి బుగ్గారిని ప్రస్తుతము వారు చేయుచున్న పనిలో పాటు జిల్లా కాంగ్రెస్ ఖద్దరు యస్వేచ్ఛరుగా వీర్పాటు చేయడమైనది.

ఉ:- గా॥ బ్రహ్మయ్యగారు ఆ:- మొవ్వ వీరభద్రరావుగారు.

౧౦. బందరు పట్టణ కాంగ్రెస్ కార్యదర్శిగారి ఆఫీసు అద్దెవిషయమై పచ్చినదరఖాస్తు జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యదర్శిగారికి అభ్యంతర మని తోచినప్పడు మాన్పించు పద్ధతిమీదను వారు కోరినప్రకారము అంగీకరించడ మైనది.

౧౧. జిల్లా కార్యసాధనములో హిందీపాఠశాలను పెట్టు టను గూర్చియు రాలములు వడికించే యేర్పాటును గూర్చియు బందరు పట్టణ కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి వ్రాసిన లేఖ:- వీటిని గురించి జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యదర్శిగారు తమ మీలువెంటయేర్పా టుచేసికొనవచ్చును.

౧౨. కా. చినవెంకటదాసయ్యగారి బిల్లుల నూలును గురించిన తగాదా విషయము:- ఈ విషయమై విచారించి వెం కటదాసయ్యగారి వాదమును అంగీకరించుచు, ఆయన కోరిన ప్రకారము చెడిపోయిన నూలులో వచ్చిన నష్టమున్ను ప్రియ ముగా గిట్టుబడి ఆయన బట్టఖిరులో వచ్చేనష్టమున్ను, జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘమువారు భరించుటకు తీర్మానించడ మైనది.

౧౩. ప్రచారకుల దరఖాస్తులు:- వెంపటి సోమన్న శ్రావణులుగారు ప్రస్తుతము నెల ౧ కి రు ౨౨ లు మోపిదేవి హనుమంతరావుగారు నెల ౧ కి రు ౧౫ లు. హేమాద్రి ఆంజనేయులు గారు నెల ౧ కి రు ౨౦ లు జీతముమీదను ఏర్పాటుచేయుటకు తీర్మానించడమైనది. వీరం దకు జిల్లాలో కార్యదర్శిగారు నియమించిన ప్రాంతములలో ప్రచారము చేయుచుండవలయును.

౧౪. కొదాలి నరసింహారావుగారి యుత్తరము అంగీ కరించడమైనది.

౧౫. వడ్డమన్నాడు దూడిడిపో:- దిట్టకవి వీరరాఘ వయ్యగారి రెండవహామినమీద ఎప్పటికప్పుడు ఒకబోలెము నకు మించకుండా దూడి ఆరువుగా యిచ్చుటకు అంగీకరించడ మైనది.

౧౬. గుమాస్తా యేర్పాటు:- కార్యదర్శిగారు నెల ౧౫ రు ౩౦-౦౦ ల జీతముమీద కామరాజు శోభనాచలంగారిని కార్యసాధనపు సమాస్తాగా ది ౧౩-౧౨-౨౪ తేదీనుండి చేసిన యేర్పాటును అంగీకరించడమైనది.

౧౭. రాబోవు సమావేశము:- కైకలూరు తాలూకా మండవల్లి గ్రామములో జరుపుటకు అక్టోబరు చివరవారములో గాని నవంబరు మొదటివారములోగాని యేర్పాటుచేయవల యును.

ఆత్మారి నాగేశ్వరరావు, అధ్యక్షుడు.

బెల్లం దేశీయమహాజనసభ

ఆహ్వాన సంఘమువారు 14 తేదీన సమావేశమై కడపటి సారి అభ్యుత్థానియోజనము గావించుచు. ఇప్పటికి 20 రాష్ట్రీయసంఘములకు 15 సంఘములు తమతమ మంచలను బంపి నవి. గుజరాతు, కర్నాటక, కేరళ, బర్మా, ఉత్తరసంఘ ములవారు ఎవరినామమును సూచించలేదు. బేరారు యస్. సి. కెల్కారుగారి నామమును సూచించెను. తక్కిన 14 సంఘ ములు మహాత్ముని పేర్కొనినవి. బొంబాయి, కలకత్తా, ఆసాము, ఆంధ్ర, మహారాష్ట్ర, అజ్మీరు, అంధు మార్వారు సంఘములు మహాత్ముని అభ్యుత్థాపదవి నంగీకరింపనిచో సహో జనీదేవి పేరును సూచించినవి.

బర్మాలాండు బ్యాంకుల. కమిటీవారి అభిప్రాయము రంగూను, నెప్టెంబరు 11:- సాధ్యమైనంతవేగముగా రైతుల సహాయముకొరకు ల్యాండుబ్యాంకులను స్థాపించవలయు నని శాసననిర్మాణసభలో గావించిన తీర్మాన విషయమున ప్ర స్తుతమున నున్న పరపతిసంఘములను ఉపయోగపరచుకొనుచు స్థాపించబోవు బ్యాంకుల నియమములవిషయమై ప్రత్యేకము సమావేశమై కమిటీవారు ఏకాభిప్రాయమై తలెత్తుచున్నది.

సింధునదివరదలు

1500 రూపాయలు వసూలైనవి

సరళా దేవిగారు చాల ప్రయత్నించి లాభకారు శ్రీల వద్దనుండి 1500 రూపాయలు వసూలుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

బెజవాడ కాంగ్రెసు ఖద్దరుబోర్డువారి ప్రకటన

ఖద్దరుబట్టలు, ఏళ్లు, నడుమనూలు, కడుగు, రాలములు వగైరా కావలసినవారు యిక్రిందిస్టోరులకు రావలసినదని కో రుచున్నాము.

బెజవాడటవునులో: పెద్దబజారులో ఫార్మిహాదాపాపు దగ్గరపున్న కాంగ్రెసు ఖద్దరుస్టోరు.

గవర్నరుపేటలో: అద్దేపల్లి రామశేషయ్యగారి యి ట్లోపున్న ఖద్దరుస్టోరు.

గవర్నరుపేటలోని సాపు యిదివరకు పున్నచోటునుండి వైఫల్యముకు మార్చబడినది. బెజవాడటవునులో కూడా అందరికి శుద్ధఖద్దరుదొరుకుటకై కొట్టు కొత్తగా స్థాపించబడినది.

బందా సూర్యనారాయణ.

బంగారు వెండివగైరా ఏలంనోటిను

తిరుమల తిరుపతివగయిరా దేవస్థానములలో 1924 వ సం॥ జూలై నెల మొదలు 1924 వ సం॥ ఆగస్టు నెల వరకు వచ్చిన బంగారు వగయిరావస్తు పులు యిదిగవ కనుమరచిన వాటిని 1924 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 17 వ తేదీ బుధవారం వగలు 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద ఆదినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలంవేయబడును. యేలంలో సవాలుచేయకోరు వారు దేవస్థానంకచ్చేరిలోముందుగా రూ 100-0-0 యలు ధరావత్తుకట్టి యేలంలో సవాలు చేయవల సినది.

యేలములో సవాలు ఖాయవరచబడిన విష యమును గురించి శ్రీ విచారణకర్తలు వారి మం జారు పుత్తరపు సాదరైన తేది లగాయతు 30 దినములలోపల సవాలు మొత్తమును చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోప ల తీసుకొననియెడల వాయిదా గొతినతేదీ లగా యతు 30 దినములవరకు స॥ లాట్లను, అమానత్తు లో ఉంచడమగును. అట్టిరోజులకు దినం 1-కి లాటు 1-కి రూ 2 యలు జరిమానా చెల్లించి లాట్లు పుచ్చుకోవలయును. అందుకు తప్పినయెడల స॥ లాట్లను మరుయేలం వేయించి అందుచే దేవస్థాన మునకు కలిగే నష్టమును క్రమప్రకారం అనల్ సవాలుదారువద్దనుంచి వసూలుచేయబడును.

(1) బంగారు ధహా 1.కి 80 తులములకుంతున	రు 628
(2) బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు	8
(3) వెండి ధహాకు 1000 తులములకుంతున	రు 8487
(4) వెండి నాణ్యములు లాటుగా రకములు	1
(5) హాళీరూపాయలు	రూ 6883
(6) తేగడరూపాయలు ధహాకు 1000 వంతున	రూ 1124
(7) తేగడవైసాలు వకలాటుగా	రూ 208
(8) లామ్రము వకలాటుగా	శేర్లు 682
(9) రాగవగైరా పాత్రలు వకలాటుగా	శేర్లు 126
(10) వస్త్రములు వగైరాలు	...
(11) కర్పూరమువగైరా జినికిచ్చిరసామనులు	...

తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి తేరు పాతబనాకు గుడ్డలు సహా వై తేదిన యేలం వేయబడును.

దేవస్థానం ఆఫీసు } సి. దొరస్వామయ్య,
తిరుపతి. 9-9-24 } (ఫార్) విచారణకర్తలవారు.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి నెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0
జ్వరహరిని ఆయుర్వేదమున నడిపిన వట్టు విడుపు జ్వరహరి. చితి పురాణజ్వరహరిని నడిపిన శుభ్ర జ్వరహరి మోను అమృతాంజనము దీపో మదరాసు - బొంబాయి

అశ్వశాస్త్రవిజ్ఞానము

డబ్బీ 1-కి కుష్టుకు తైలము రు. 0-8-0
ఈ తైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0
ఈ ధన్యమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములుమా దునిమివములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలు పెక్కుదు, మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును

గజికి తైలము
జెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

భారతి

నచిత్రమానవత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును
ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగులచిత్రపటములు ఇతరపటములు ప్రచురింపబడును
చందా సం॥ ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

భాధ ప ద మా న న చ క విషయానుక్రమణిక

ఆంధ్రకవిత్వచరిత్రము—భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; 'కనక కనక జానకి నన్ను గాంచినపుడు'—అధికార్ణ సూర్యనారాయణ రావుగారు; సంస్కృతభాషలోని రామనాటకములు—మేడేవల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు; కూనూరు—ముగ్గురు; 'మూన్నాళ్ల ముచ్చట'—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు; కాకతీయాంధ్రలక్ష్మి—శ్రీ శేషాద్రిమణికవులు; ఆశీర్వాదము—చింతలపూడి సీతారామయ్య గారు; బ్రహ్మగీతము—చేపూరు సింహచలంగారు; ప్రిడరుపట్టు—పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు; ఐక్యము—పల్ల వేంకటశాస్త్రి గారు; భగవదజ్ఞకము—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; శ్రీ వేంకటేశ్వరస్తవము—మండలేముల వేంకటశాస్త్రిగారు; భామాకుటుంబములు—కోరాడ రామకృష్ణయ్యగారు; ముగ్ధప్రణయము—నాయని సుబ్బారావుగారు; పిశాచము—శ్రీ వాసుదేవరావుగారు; సన్ధ్య పాస—నీరిపి ఆంజనేయులుగారు; పూలరంగడు—చింతలపూడి శేషగిరిరావుగారు; శాస్తి—బసవరాజు అప్పారావుగారు; కీ. శే. పితావర్తి పెదపూర్ణయ్య సిద్ధాంతిగారు—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు; ప్రాచీన

హైందవగణితము—దర్భా యశ్వేంద్రసోమయాజిగారు; సందర్శనము—సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; కవిరాయడు—మహారాజు—చింతాదీక్షితులుగారు; చిత్రలేఖనము—భమిడిపాటి రామ సోమయాజులుగారు; ముందుపుటక—నంజూరి వేంకటసుబ్బారావు గారు; వినాయకచతుర్తి—అబ్దుల్ రజాక్—భావరాజు వేంకటకృష్ణారావుగారు; ఋతువులు—గరిమెళ్ల సోమన్నగారు; కాళిదాసుని పుష్పములు—హెచ్. సుబ్బారాయశాస్త్రిగారు; రాయబారి—కృష్ణాంజనేయమక్కపాటి వేంకటరత్నముగారు; నీవేనా!—కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారు; ఆర్తిహారుడు—శ్రీవేంకటేశ్వరశాస్త్రిగారు; హిందూదేశ వర్తకవ్యాపారము—మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; కొన్ని కాకతీయ శాసనములు—మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు; వాయవిమానాలు—కా. లక్ష్మణరావుగారు; కాళిప్రాయసావిభంజారు వీరరాజేంద్రరావు గారు; ఆంధ్ర గ్రంథములపట్టిపుడడుచు—ధృ. నటశేఖరులు—నాటక కళాభిమాని; విమర్శనలు—అభినవాంశేషములు—ముక్తావళి—వేదుల సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు;

చిత్రపటముల వివరము

వర్ణచిత్రములు: భారతీ సాత్కాత్కారము—పోతన ప్రతిజ్ఞ, ఆరాధనము.
సాధారణ చిత్రములు—కబీరు, దువ్యంతుడు, కణ్వాడు, రుక్మిణీ-సత్యభామ, రాధ (నాటకపాత్రములు), టి. రాఘవాచార్యులు గారు, బి.ఎ., బి.యల్. ఇతరచిత్రములును.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.